

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA ŻYWCA**

CZĘŚĆ A – UWARUNKOWANIA ROZWOJU

SPIS TREŚCI

I.WPROWADZENIE.....	4
II.UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA I ZAGOSPODAROWANIA TERENU.....	6
II.1.Położenie w regionie, charakterystyka ogólna.....	6
II.2.Dotychczasowe przeznaczenie i zagospodarowanie terenu.....	7
III.UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY.....	7
IV.UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA.....	9
IV.1.Rzeźba terenu i walory krajobrazu.....	9
IV.2.Warunki klimatyczne.....	11
IV.3.Lasy, leśna przestrzeń produkcyjna.....	12
IV.4.Gleby, rolnicza przestrzeń produkcyjna.....	12
IV.5.Zasoby wodne.....	15
IV.5.1Zasoby hydrogeologiczne.....	15
IV.5.2Zasoby hydrograficzne.....	15
IV.5.3Ujęcia wód podziemnych i powierzchniowych.....	16
IV.6.Ocena stanu środowiska, jego zagrożeń i możliwości ich ograniczania.....	17
IV.6.1Gleby.....	17
IV.6.2Powietrze.....	18
IV.6.3Odpady.....	20
V.UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KLUTUROWEGO I ZABYTKÓW.....	23
V.1.Wykaz obiektów i założeń zabytkowych.....	23
V.2.Strefy ochrony konserwatorskiej.....	26
V.3.Miejska ewidencja zabytków.....	29
VI.WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW.....	58
VII.ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA.....	63
VIII.POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY.....	64
VIII.1.Potrzeby gminy.....	64
VIII.2.Potrzeby mieszkańców.....	65
VIII.3.Możliwości rozwoju gminy.....	65
IX.WYSTĘPOWANIE TERENÓW I OBIEKTÓW CHRONIONYCH ORAZ OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH.....	65
IX.1.Ochrona zasobów przyrodniczych.....	65
IX.2.Proponowane formy ochrony przyrody.....	70

IX.3.Zagrożenia geologiczne.....	71
X.UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH I TERENÓW GÓRNICZYCH.....	72
X.1.Złoża kopalin.....	72
X.2.Tereny górnicze.....	73
XI.UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ORAZ STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI.....	73
XI.1.Zaopatrzenie w wodę.....	73
XI.2.Odprowadzanie ścieków.....	74
XI.3.Zaopatrzenie w gaz i ciepło.....	74
XI.4.Zaopatrzenie w energię elektryczną.....	75
XI.5.Komunikacja drogowa i kolejowa.....	75
XII.UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH.....	83

I. WPROWADZENIE

Niniejsze opracowanie stanowi III edycję Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Żywca. Pierwsza edycja studium została opracowana w 1999 roku przez firmę P.A. NOVA i przyjęta uchwałą nr XXII/525/2000 z dnia 29 czerwca 2000 r. Pod koniec roku 2005, zgodnie z intencją uchwały Rady Miasta przystąpiono do aktualizacji studium. Zmiana studium wykonana przez firmę Inplus Doradztwo Inwestycyjne została przyjęta uchwałą nr LV/466/2010 z dnia 25 marca 2010 r.

Trzecia edycja studium obejmuje w swoim zakresie przede wszystkim aktualizację zagadnień zawartych w części tekstowej i graficznej (w tym aktualizację proponowanych kierunków rozwoju miasta), jak również dostosowanie układu tekstu studium do wymagań ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (PZP). Opracowanie niniejsze stanowi więc aktualizację i rozwinięcie kierunków i celów rozwoju nakreślonych w obowiązującym dotychczas dokumencie.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Żywca zostało opracowane na podstawie następujących aktów prawnych:

- ustawa z dnia 27 marca 2003 roku *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (tekst jednolity Dz.U.z 2012 poz. 647 z późniejszymi zmianami),
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 roku *w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy* (Dz. U. 2004 nr 118 poz. 1233).

Podstawę formalną opracowania stanowią:

- uchwała nr XXVI/193/2012 Rady Miejskiej w Żywcu *w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Żywca* z dnia 26 kwietnia 2012 roku,
- umowa nr 552/2012/IOŚ zawarta w dniu 21.09.2012 r. pomiędzy Miastem Żywiec a Pracownią Projektową pro – FORMA s.c. z siedzibą w 44 – 200 Rybnik, ul. Kościuszki 22.

Studium określa politykę przestrzenną gminy, a także lokalne zasady gospodarowania przestrzenią przy uwzględnieniu zasad określonych w *Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju*, strategii rozwoju województwa, planie zagospodarowania przestrzennego województwa i strategii rozwoju gminy. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego pełni zatem trzy podstawowe funkcje:

- stanowi akt polityki przestrzennej gminy określając politykę jej przestrzennego rozwoju,
- wpływa na zasady kształtowania przestrzeni określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego koordynując ich ustalenia,
- stanowi jeden z ważniejszych elementów programu rozwoju gminy.

Studium, określając ogólne zasady i kierunki rozwoju przestrzennego gminy stanowi kompromis pomiędzy polityką rozwoju prowadzoną przez władze gminy, oczekiwaniami mieszkańców oraz obiektywnymi potrzebami i wymaganiami funkcjonalnymi danej jednostki osadniczej. Sporządzenie niniejszego studium polega na odczytaniu obecnej struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy, a następnie ustaleniu kierunków zmian tej struktury, jako prognozy osiągnięcia założonych celów rozwoju.

W toku prac nad stworzeniem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Żywca korzystano z następujących opracowań:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego,
- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”,
- Strategia Rozwoju miasta Żywiec,
- Plan Rozwoju Lokalnego miasta Żywca na lata 2004 – 2013, aktualizacja na lata 2009 – 2015,
- Program Rewitalizacji miasta Żywca na lata 2005 – 2006 i następne,
- tekst i rysunki Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Żywca z 2010 roku,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Żywca w granicach administracyjnych miasta z 2011 roku,
- Opracowanie ekofizjograficzne.

Dokument studium składa się z trzech części:

- A – uwarunkowania rozwoju,
- B – kierunki zagospodarowania przestrzennego. Ustalenia studium.
- C – uzasadnienie przyjętych rozwiązań. Synteza ustaleń studium.

Integralną część studium stanowią następujące rysunki:

- rysunek nr 1: Uwarunkowania rozwoju – istniejące zagospodarowanie i użytkowanie terenu; skala 1:10000,
- rysunek nr 2: Uwarunkowania rozwoju – stan środowiska przyrodniczego; skala 1:10000.
- rysunek nr 3: Uwarunkowania rozwoju – elementy kulturowe; skala 1:10000,
- rysunek nr 4: Kierunki zagospodarowania przestrzennego – ustalenia studium; skala 1:10000.

Integralny element opracowania stanowi również prognoza oddziaływania na środowisko, wykonana zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 roku *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. 2008 nr 199, poz. 1227).

Oddzielną część opracowania stanowi dokumentacja prac planistycznych prowadzonych w trakcie prac nad studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obejmująca czynności

formalno – prawne i merytoryczne związane z jego opracowaniem.

II. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA I ZAGOSPODAROWANIA TERENU

II.1. Położenie w regionie, charakterystyka ogólna

Miasto Żywiec - stolica Beskidu Żywieckiego położony jest w Kotlinie Żywieckiej, którą otaczają od północy Beskid Mały, od zachodu Beskid Śląski, a od południowego wschodu Beskid Makowski. Nieco ponad trzydziestotrytyśni (32.431 mieszkańców – stan na 31.XII.2011 r. dane GUS) Żywiec położony jest u zbiegu rzek Soły i Koszarawy zajmuje powierzchnię 50,5 km². Jest siedzibą starostwa żywieckiego. W skład powiatu żywieckiego wchodzi:

- gmina Czernichów,
- gmina Łękawica,
- gmina Łodygowice,
- gmina Gilowice,
- gmina Ślemień,
- gmina Lipowa,
- gmina Radziechowy – Wieprz,
- gmina Świnna,
- gmina Milówka,
- gmina Węgierska Górka,
- gmina Jeleśnia,
- gmina Koszarawa,
- gmina Rajcza,
- gmina Ujsoły

Miasto obejmuje swoim zasięgiem wpływów i obsługi przede wszystkim tereny przyległych gmin: Łodygowice, Czernichów, Łękawica, Ślemień, Gilowice, Świnna, Radziechowy - Wieprz, Lipowa. Położenie powiatu przy granicy z republiką Słowacką predysponuje do rozwoju funkcji związanych z ruchem turystycznym, handlem przygranicznym, współpracą międzyregionalną i międzynarodową.

Prawa miejskie Żywiec otrzymał na przełomie XIII i XIV wieku. Obecnie miasto jest jednocześnie ośrodkiem przemysłowym (z takimi zakładami jak Browar Żywiec, fabryka śrub „Śrubena”, fabryka papieru „Solali”, fabryka wtryskarek „Ponar”), jak i znaczącym ośrodkiem turystycznym rejonu Podbeskidzia, szczególnie dla ludności Śląska. Duże możliwości turystyczne, kulturalne, i zróżnicowane środowisko przyrodnicze od gór po jeziora, predysponuje Żywiec do zajęcia miejsca na równi z najwspanialszymi

ośrodkami tego typu w Polsce i Europie. Na prawym brzegu rzeki Koszarawy położone są jednostki Śródmieście, Góra Burgałowska, Kocurów, Moszczanica, Oczków, Sporysz. Na zachodnim (lewym) brzegu rzeki Koszarawy położone są dzielnice Sporysz Grojec, Zabłocie I i II.

II.2. Dotychczasowe przeznaczenie i zagospodarowanie terenu

Obecnie zadania z zakresu gospodarki przestrzennej realizowane są w oparciu o następujące dokumenty planistyczne:

- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Żywca z 2010 r. (uchwała Rady Miejskiej w Żywcu nr LV/466/2010 z dnia 25 marca 2010 r.),
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Żywca w granicach administracyjnych miasta (uchwała Rady Miejskiej w Żywcu nr XI/83/2011 z dnia 30 czerwca 2011 r.),

Zgodnie ze sporządzoną planszą uwarunkowań rozwoju – *istniejące zagospodarowanie i użytkowanie terenu*, na jej obszarze występują następujące zgeneralizowane formy przeznaczenia terenów:

- obszary zabudowane i zagospodarowane (bez dróg i kolei) zajmujące powierzchnię około 1075 ha,
- tereny leśne zajmujące powierzchnię około 1210 ha,
- tereny niezabudowane z przewagą terenów rolnych zajmujące powierzchnię około 1805 ha,
- tereny dolin rzek i potoków zajmujące powierzchnię około 139 ha,
- tereny wód powierzchniowych zajmujące powierzchnię około 620 ha,
- tereny ogrodów działkowych zajmujących powierzchnię około 8 ha,
- tereny cmentarzy zajmujące powierzchnię około 7,7 ha.

W układzie elementów liniowych wyróżniają się w szczególności doliny rzek Soły i Koszarawy (także Leśnianki), linie kolejowe nr 139 (relacji Katowice – Skalite Sreafinov) i nr 97 (relacji Żywiec – Skawina), jak również droga krajowa nr 69 (DK69 Bielsko-Biała – Zwardoń/Skalite).

III. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

Obowiązująca ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym definiuje ład przestrzenny jako „*takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno – gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne*”. Ocena stanu ładu przestrzennego jest sprawą dyskusyjną, gdyż jest ona zawsze w pewnym sensie subiektywna.

Strukturę przestrzenną miasta determinuje położenie u zbiegu rzeki Soły i Koszarawy, w dolinie, której wschodnie stoki wyraźnie ograniczają rozwój miasta. Stąd możliwość odczytania w zasadniczej tkance miejskiej układu pasmowego - rozczłonkowanego na część prawo i lewobrzeżną rozciętą masywem Grojca, wzniesieniem położonym pomiędzy rzekami Sołą i Koszarawą. Duży wpływ na charakter miasta ma powstały

w latach 1960 – 1966 zbiornik zaporą w Tresnej – Jezioro Żywieckie. Zasadnicza, historyczna część miasta z rynkiem i zamkiem położona jest na prawym brzegu Soły i Koszarawy . Wokół tego historycznego centrum narastała zabudowa mieszkaniowa i mieszkaniowo usługowa. Po wybudowaniu linii kolejowej rozwinął się drugi ośrodek miejski w rejonie dworca kolejowego na Zabłociu. Ośrodki te oddalone są od siebie o ok. 2,5 km.

Rozwój uprzemysłowienia w XIX w zaowocował powstaniem na terenie miasta dużych zakładów przemysłowych takich jak browar, fabryka papieru, kuźnia - śrubiarnia. Obecnie, za wyjątkiem browaru, zakłady te (jak i wiele innych) znajdują się pośród zabudowy miejskiej. Obiekty przemysłowe nowe – powstałe po wojnie zaczęto lokalizować w zachodniej części miasta, tworząc zaczątek strefy przemysłowej. Lokalizacja zakładów na nawietrznej stronie musi spowodować konieczność szczególnego traktowania ochrony środowiska.

Położenie miasta u podnóża Beskidów, nad zbiornikiem wodnym, jak nigdzie stwarza szansę rozwoju funkcji wypoczynkowej w oparciu o ośrodki wypoczynku stacjonarnego i turystycznego jako, że Żywiec stanowi doskonałą bazę dla wypraw „w góry”.

Zabudowa mieszkaniowa miasta posiada bardzo zróżnicowany charakter – od zabudowy zagrodowej we wsiach Oczków, Moszczanica, Kocurów, czy Sporysz, poprzez zabudowę jednorodzinną, tworzącą częściowo zorganizowane osiedla jak i częściowo przemieszaną z zabudową wiejską, poprzez niską zabudowę miejską zwartą (w rejonie śródmiejskim i przy głównych ulicach) i zabudowę „kamieniczną”. W latach 60 – tych XX w. rozwój zakładów przemysłowych spowodował konieczność szybkiego i dużego powiększenia liczby mieszkań w mieście, co w rezultacie spowodowało powstanie kilku zespołów zabudowy blokowej takich jak : Osiedle Parkowe, osiedle 700 lecia, osiedle Młodych i inne. Rozwój ilości mieszkań masowych wymógł konieczność rozbudowy infrastruktury miejskiej (budowa ciepłowni miejskiej, rozbudowa sieci gazowej, rozbudowa sieci kanalizacyjnej wraz z oczyszczalnią ścieków).

Wolnostojąca zabudowa usługowa jak szpital, kościoły , szkoły, sądy i in. powstawała w różnych okresach historycznych i dobrze wpisuje się w charakter miasta. W rejonie Starego Miasta zabudowa tworzy konglomerat mieszkaniowo usługowy, zróżnicowany pod względem architektonicznym. Tworzy go zabudowa II - III kondygnacyjna najlepiej odpowiadająca skali miasta. Odrębnym zespołem niezmiernie wzbogacającym układ przestrzenny miasta jest zespół zamkowo – parkowy tworzący w centrum miasta enklawę zieleni.

Poprawa wizerunku miasta powinna następować poprzez dalsze zwiększenie udziału zabudowy zorganizowanej przestrzennie, jak również jej uzupełnianie poprzez wypełnianie luk istniejących w obecnym układzie. Polityka przestrzenna miasta powinna również być nakierowana na ochronę krajobrazu i środowiska przyrodniczego, jak również racjonalizację wykorzystania istniejących sieci infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Odzwierciedleniem tej polityki będą więc działania mające na celu przeciwdziałanie rozpraszaniu się zabudowy, jak również jednoznaczna ochrona (przed zabudową lub turystycznym, intensywnym zagospodarowaniem) terenów pozostających w przyrodniczym użytkowaniu.

IV. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA

IV.1. Rzeźba terenu i walory krajobrazu

Gmina miejska Żywiec pod względem administracyjnym, położona jest w południowej części województwa śląskiego, w powiecie żywieckim. Graniczy z siedmioma jednostkami administracyjnymi (kolejno od zachodu): z gminą Łodygowice, Czernichów, Łękawica, Gilowice, Świnna, Radziechowy – Wieprz i Lipowa. Jest to gmina miejska, na terenie której wydziela się osiem dzielnic: Kocurów – Koleby, Moszczanica, Oczków, Podlesie, Rędzina, Sporysz, Śródmieście, Zabłocie. Według danych GUS za 2011 r. powierzchnia miasta wynosiła 5054 ha, na której zamieszkiwało 32431 osób.

Według regionalizacji Polski J. Kondrackiego (2002), gmina Żywiec położona jest w obrębie trzech jednostek fizyczno – geograficznych. Praktycznie cała centralna i zachodnia część miasta położona jest w obrębie Kotliny Żywieckiej (513.46). Niewielka północna część miasta stanowi fragment Beskidu Małego (513.47), zaś niewielki fragment na wschodzie miasta wchodzi w skład Beskidu Makowskiego (513.48). Wszystkie te mezoregiony przynależą do prowincji Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim (51), podprowincji Zewnętrzne Karpaty Zachodnie, makroregionu Beskidy Zachodnie (513.4).

Według podziału geobotanicznego (Matuszkiewicz 1993) obszar miasta Żywiec położony jest w jednostkach Kotliny Żywieckiej (H.1a.5.c) i Beskidu Małego (H.1a.5.d), w Okręgu Beskidu Żywieckiego (B.1a.5) Podkrainy Zachodniobeskidzkiej (H.1a), Krainy Karpat Zachodnich (H.1), Działu Zachodniokarpackiego (H).

Ukształtowanie terenu Żywiecczyny ma cechy krajobrazowe gór średnich, o wysokościach nad poziomem morza mieszczących się w granicach od 600 do 1400 m. Jedynie dwa najwyższe szczyty Beskidów przekraczają 1500 m. n.p.m. (położone tu Pilsko - 1557 m. n.p.m., oraz Babia Góra – 1725 m. n.p.m.). Grzbiety Beskidów mają z reguły widlasty układ, a wskutek stosunkowo małej odporności budujących ten region skał fliszu karpackiego i dużej intensywności procesów erozyjnych deniwelujących rzeźbę (peryglacialnych) posiadają one zaokrąglone kształty i przeważnie łagodne stożki.

Kotlina Żywiecka – największa z kotlin beskidzkich – ma powierzchnię ponad 100 km². Została wypreparowana w mniej odpornych partiach skalnych fliszu. Ma kształt trójkąta, którego jeden wierzchołek zwrócony jest na południe (Cięcina), drugi na północny zachód (Wilkowice), a trzeci na północny wschód (Moszczanica). Otoczona jest ze wszystkich stron pasmami góorskimi wznoszącymi się ponad jej dno i jedynie na N – W szerokie obniżenie (Brama Wilkowicka) łączy ją z Pogórzem Śląskim. W centrum kotliny, przy ujściu rzeki Koszarawy do Soły znajduje się główny ośrodek tego gęsto zaludnionego regionu - miasto Żywiec. Na północ od miasta utworzono, po wybudowaniu zapory w Tresnej, największy ze sztucznych zbiorników kaskady Soły – tzw. Jezioro Żywieckie (10,6 km² pow.). Nad miastem góruje samotny szczyt Grojec (612 m. n.p.m.). Beskid Żywiecki stanowi najwyższą część Beskidów Zachodnich.

Żywiecczyzna to teren atrakcyjny turystycznie przez cały rok i dobrze zagospodarowany pod względem turystycznym. Tutaj, w Kotlinie Żywieckiej, stoki otaczających tę kotlinę Beskidów opadają w kierunku Jeziora Żywieckiego. Pojawienie się zbiornika wodnego w tym miejscu wyjątkowo uatrakcyjniło krajobraz miasta. Same Beskidy otaczające Kotlinę Żywiecką to jeden z najpiękniejszych regionów w Polsce. Bogactwo górskich krajobrazów (m.in. widoczna z wyższych szczytów panorama Tatr, słoneczne hale, duże połacie lasów i czyste potoki) oraz lepiej niż w innych rejonach zachowana pierwotna karpacka przyroda, oraz Żywiecki Park Krajobrazowy to główne bogactwo przyrodniczo – estetyczne regionu. Wartości kulturowe krajobrazu reprezentowane są przez liczne obiekty dziedzictwa kulturowego, wymienione w kolejnych rozdziałach niniejszego opracowania. Istotnym elementem, w systemie obiektów atrakcyjnych krajobrazowo są parki krajobrazowe. Północna część obszaru objętego granicą opracowania leży na terenie Parku Krajobrazowego Beskidu Małego oraz jego otuliny, południowa część miasta leży w strefie otuliny Żywieckiego Parku Krajobrazowego.

Lasy zajmują około 53 % powierzchni Żywieckiego Parku Krajobrazowego i odgrywają zasadniczą rolę w funkcjonowaniu krajobrazu ekologicznego. Naturalne drzewostany, w szczególności buczyny dolnoreglowe były wycinane metodą rębni zupełnej, zręb wypalano, a następnie poddawano uprawie rolnej na trzy lata, w celu całkowitego zniszczenia naturalnej roślinności. Na tak przygotowanym terenie sadzono świerk, często obcego pochodzenia. Konsekwencją takiej gospodarki jest drastyczne zubożenie flory i fauny leśnej, degradacja gleb leśnych, spadek retencyjności wodnej terenu, zagrożenie stabilności ekosystemów leśnych, ale także obniżenie walorów krajobrazowych.

Aktualnie istniejąca granica rolno – leśna ma nieregularny, bardzo urozmaicony charakter i skomplikowaną linię przebiegu. Liczne głębokie półtenklawy zajęte przez zbiorowiska łąk, pastwisk i zarośli oraz kępy zadrzewień i zagajniki decydują o tym, że strefa przebiegu granicy rolno – leśnej charakteryzuje się szczególnie wysoką różnorodnością biologiczną. Z tych względów nie należy dążyć do wyrównywania granicy między lasem a użytkami nieleśnymi. Pozostawienie w tej strefie drobnopowierzchniowej, mozaikowej struktury różnych formacji roślinnych (zwartego lasu, zadrzewień, zakrzewień, łąk, pastwisk, itp.) jest warunkiem utrzymania krajobrazu ekologicznego (fizjocenozy) o maksymalnej różnorodności biocenotycznej i gatunkowej.

Przeprowadzona bonitacja sozologiczna dla obszaru Żywieckiego Parku Krajobrazowego wydzieliła strefy koncentracji szkodliwych przyrodniczo zjawisk, które wskazują na stopień przekształcenia krajobrazu. Najbardziej zaawansowane zniszczenia w krajobrazie są widoczne w całej otulinie Parku i w niżej położonych partiach stoków już w obrębie Parku (rozrzedzony drzewostan i rozproszone budownictwo). Koncentrują się one również na terenie miasta Żywiec.

Wpływ na utrzymanie poprawnych walorów krajobrazowych ma utrzymywanie ścisłej współpracy

z jednostkami organizacyjnymi zajmującymi się turystyką i narciarstwem, w których interesie leży między innymi zachowanie niezarośniętych polan górskich. Kolejnym z istotnych elementów krajobrazu miasta Żywiec jest planowany zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Grojec”, położony w widłach Soły i Koszarawy. Zespoły przyrodniczo – krajobrazowe w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody to „fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne”.

Ważnym elementem krajobrazu kulturowego, a zarazem ostoją bioróżnorodności są łąki i pastwiska położone na grzbietach i w górnych częściach stoków górskich. Decydują one po części o atrakcyjności turystycznej miasta i w miarę możliwości powinny zostać objęte ochroną przed zalesianiem i zabudową.

W celu zachowania walorów przyrodniczo – krajobrazowych na terenie miasta należy zapewnić warunki utrzymania równowagi biologicznej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska wraz z utrzymaniem ciągłości korytarzy ekologicznych. Dotyczy to ochrony naturalnego charakteru obszarów leśnych, punktów widokowych, terenów zalewowych rzek i potoków, zbiorników wodnych, obszarów podmokłych, terenów źródłiskowych i stref ochrony ujęć wody.

Miasto Żywiec posiada bardzo atrakcyjne turystycznie elementy środowiska, do których należy zaliczyć położenie geograficzne, ukształtowanie terenu, bogatą sieć hydrograficzną urozmaicającą krajobraz, oraz znajdujący się w granicach miasta zbiornik zaporowy Tresna. Beskid Żywiecki od lat stanowi atrakcję turystyczną ze względu na piękne krajobrazy oraz rozwijającą się infrastrukturę, w tym obiekty (hotele, pensjonaty itp.) oraz szlaki turystyczne.

IV.2. Warunki klimatyczne

Żywiec jest największym miastem Kotliny Żywieckiej, która wchodzi w skład jednostki fizycznogeograficznej zwanej Beskidami Zachodnimi. Według klasyfikacji klimatycznej Gumińskiego rejon ten należy do karpackiej dzielnicy klimatycznej i charakteryzuje się niezbyt wysoką średnią roczną temperaturą powietrza (5,7°C), stosunkowo wysoką roczną sumą opadów (800- 1300 mm), znaczną liczbą dni przymrozkowych (do 200) i mroźnych (ponad 100). Okres wegetacyjny trwa tutaj poniżej 160 dni. Cechą charakterystyczną tej dzielnicy klimatycznej jest występowanie piętrowości klimatycznej, związanej z wysokością nad poziom morza.

Żywiec jako stosunkowo duże skupisko ludzi i przemysłu wytwarza własny klimat lokalny. Cechami dominującymi tego klimatu jest występowanie podwyższonych w stosunku do otoczenia temperatur powietrza związanych z miejską wyspą ciepła wraz ze zmianami w strukturze pola wiatru nad miastem (globalne zmniejszenie prędkości przez występowanie lokalnych zawirowań). Latem na klimat Żywca ma nieznacznie łagodzący wpływ obecność zbiornika wodnego Jeziora Żywieckiego. Położenie geograficzne Żywca w kotlinie sprzyja zatem powstawaniu nad miastem częstych sytuacji inwersyjnych (szczególnie

w chłodnej porze roku) i powodować może lokalne zagrożenia smogiem.

IV.3. Lasy, leśna przestrzeń produkcyjna

Obecnie lesistość omawianego obszaru wynosi jedynie około 14%. Największe skupiska lasów znajdują się w północnej, południowej i południowo – wschodniej części miasta. Zazwyczaj fitocenozy leśne sąsiadują bezpośrednio z obszarami użytkowanymi rolniczo, tj. z trwałymi użytkami zielonymi lub agrocenozami. Lasy tego obszaru należą do kategorii "lasów wodochronnych położonych w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców". Dominujący tu siedliskowy typ lasu to *las górski*.

Teren ten odznacza się bogatą rzeźbą, a to z kolei pociąga za sobą pewne zróżnicowanie szaty roślinnej, odzwierciedlającej zmienność warunków siedliskowych. W niektórych fragmentach drzewostanu dominują takie gatunki jak grab i lipa, w runie zaś występują gatunki żyznych siedlisk, w tym: zawilec, kokoryczki, gajowiec żółty, kopytnik, marzanka wonna i in. W innych zaś drzewostan buduje świerk i jodła, gdzieś również sosna. Runo tych fitocenoz jest znacznie uboższe, zbudowane z gatunków borowych takich jak – borówka czernica, kosmatka żółta, nerecznica szerokolistna czy mech płonnik.

Generalnie należałoby dążyć do zalesienia obszarów, szczególnie tych leżących pomiędzy wąskimi wyspami leśnymi. W wyniku zalesienia zostałyby przywrócone pierwotne układy fitocenotyczne. Osobnym problemem jest fakt, że łąki i murawy na Grojcu są również siedliskiem licznych gatunków podlegających ochronie, w tym przede wszystkim kilku gatunków storczyków. Należałoby zatem przeprowadzić najpierw dokładną inwentaryzację szaty roślinnej tego terenu i dopiero wtedy podjąć decyzję o dalszych losach poszczególnych fitocenoz, w tym również o formie ich ochrony.

Zbiorowiska leśne zachowane na terenie miasta zajmują w sumie niewielką powierzchnię. Wśród nich dużą rolę odgrywają żyzne lasy liściaste. Z racji położenia w dolinie górskiej rzeki wraz z jej dopływami obecne są tutaj zbiorowiska związane z pasem przybrzeżnym cieków wodnych, takie jak łęgi i zbiorowiska zwirowisk i aluwii rzecznych. Na analizowanym terenie należą do nich łęg topolowo – wierzbowy, podgórski łęg jesionowy, łęg jesionowy z jarzianką oraz nadrzeczna olszyna górską i fragmentarycznie olszyna bagienna.

IV.4. Gleby, rolnicza przestrzeń produkcyjna

Typologicznie gleby występujące na terenie Żywca należą do kilku klas brunatnoziemnych, bielicoziemnych, gleb napływowych oraz gleb zabagnianych.

Najpowszechniej reprezentowane są gleby trzech pierwszych klas. Są to gleby brunatne właściwe i brunatne kwaśne – wytworzone z ilów węglanowych i skał fliszowych, a także utworów gliniastych

i pyłowych, mady brunatne wytworzone z glin o różnym stopniu ziarnistości oraz gleby bielcowe i bielice powstałe głównie ze skał fliszowych. Najliczniej reprezentowane są gleby brunatne, zajmują bowiem ponad połowę powierzchni miasta (53%). Pokrywają one obszar położony w widłach Soły i Koszarawy (masyw Grojca), południowo – zachodni skraj gminy (Radziechowy), wąski, najdalej wysunięty na północ pas (Kocierz Moszczanicki), a także całą centralną część Żywca, z wyłączeniem dość wąskiego pasa obejmującego system jarów o stromo nachylonych zboczach ciągnący się od zatoki przy osiedlu „Na Wzgórzu”, poprzez północną część Kocurowa, aż po Łyskę. W pasie tym zlokalizowane są gleby bielcowe, znacznie uboższe od brunatnych, o wyraźnie kwaśnym odczynie. Ponadto występują one w okolicach Oczkowa, oraz w południowo – zachodniej części Żywca, przy granicy z gminą Pietrzykowice. W sumie zajmują one 13% powierzchni miasta. Trzecim, dość licznie reprezentowanym typem gleb są mady brunatne (13%). Ich obecność jest związana z położeniem Żywca w dolinach dwóch rzek górskich – Soły i Koszarawy. Większe kompleksy gleb w typie mad brunatnych zlokalizowane są w Żywcu na obrzeżach Soły i Koszarawy, na północ od Leśnianki, a także w dolinie Łękawki.

Ponad połowę powierzchni Żywca zajmują gleby użytkowane rolniczo, w tym ponad 9% zajmują użytki zielone. Pod względem bonitacji gruntów ornych zdecydowana ich większość reprezentuje III i IV klasę, tj. gleby orne dobre, średnio dobre, oraz gleby orne średniej jakości. Podobnie przedstawia się klasyfikacja użytków zielonych.

Powierzchniowo najpowszechniej reprezentowane są grunty klasy IV tj. gleby orne średniej jakości (32%). Dziś ich użytkowana rolniczo powierzchnia zmniejszyła się do 23%. Gleby o najniższej bonitacji – klasa V i VI stanowią niewielki procentowo wycinek powierzchni miasta (10%). Ich większe skupiska zlokalizowane są przy południowej granicy lasów w Oczkowie, nad Łękawką oraz w okolicach Grojca. Ich niewielka część została przeznaczona pod zalesienie.

Pod względem możliwości rolniczego wykorzystania poszczególnych typów gleb, wyróżniono na terenie Żywca pięć kompleksów gleb ornych. Najpowszechniejszy z nich to kompleks zbożowy górski.

Strukturę użytkowania terenu oraz bonitację gleb – na podstawie danych z mapy ewidencyjnej – przedstawiono poniżej.

Tab. 1. Użytkowanie powierzchni terenu miasta Żywiec na podstawie mapy ewidencyjnej

Grupa użytków gruntowych	Rodzaj użytku gruntowego	Oznaczenie	Gmina Żywiec	
			ha / %	
Użytki rolne	Grunty orne	R	1893,35	37,96
		Sady	S	38,61
	Łąki trwałe	Ł	105,68	2,12
		Pastwiska trwałe	Ps	300,93
	Użytki rolne zabudowane	BR	66,45	1,33
		Grunty pod stawami	Wsr	2,5

	Rowy	W	2,70	0,05
		Użytki rolne razem		2410,22
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Lasy	Ls	738,08	14,80
		Grunty zadrzewione i zakrzewione	Lz	9,55
	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem		747,63	14,99
Grunty zabudowane i zurbanizowane	Tereny mieszkaniowe	B	304,55	6,11
		Tereny przemysłowe	Ba	131,42
	Inne tereny zabudowane	Bi	136,45	2,74
		Zurbanizowane tereny niezabudowane	Bp	64,58
	Tereny rekreacyjno – wypoczynkowe	Bz	42,78	0,86
		Użytki kopalne	K	brak
	Tereny komunikacji			
		Drogi	Dr	232,08
	Tereny kolejowe	Tk	39,74	0,80
		Inne tereny komunikacyjne	Ti	0,87
	Grunty zabudowane i zurbanizowane razem		952,47	19,09
Użytki ekologiczne	Użytki ekologiczne	E		
Nie użytki	Nie użytki	N	15,14	0,3
Grunty pod wodami	Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi	Wm		
		Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	Wp	167,46
	Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	Ws	691,27	13,86
		Grunty pod wodami razem		858,73
Tereny różne	Tereny różne	Tr	3,96	0,08
Razem			4988,15	100%

Tab. 2. Klasy gleb miasta Żywiec

Klasa Gleby	RIIIa	RIIIb	RIVa	RIVb	RV	RVI	łIII	łIV	łV	łVI	PsII	PsIII	PsIV	PsV	PsVI
Miasto Żywiec ok. 2413,86 ha	79,0 5	494, 44	610, 90	493, 83	207, 16	64, 58	42,8 5	36,6 2	24,2 4	6,90	0,34	61,3 0	152, 12	65,8 9	73,6 4

100%	3,27	20,4 8	25,3 1	20,4 6	8,58	2,6 8	1,78	1,52	1,00	0,29	0,01	2,54	6,30	2,73	3,05
------	------	-----------	-----------	-----------	------	----------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

IV.5. Zasoby wodne

IV.5.1 Zasoby hydrogeologiczne

Na obszarze miasta Żywca stwierdzono występowanie dwóch głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP). Są to Główny Zbiornik Wód Podziemnych okresu czwartorzędowego nr 446 – Dolina rzeki Soły oraz Główny Zbiornik Wód Podziemnych okresu kredowego nr 447 – Warstwy Godula – Beskid Mały.

GZWP 446 Dolina rzeki Soły – zbiornik ten ciągnie się od okolic Milówki na południu po brzeg Karpat na północy. Powierzchnia tego zbiornika, należąca do obszaru najwyższej ochrony (ONO), wynosi ok. 116 km². Obszar wysokiej ochrony (OWO) rozciągający się po obu stronach zbiornika wynosi ok. 419 km². Sam zbiornik zbudowany jest z czwartorzędowych utworów aluwialnych, o miąższości od kilku do kilkunastu metrów. Na terenie miasta Żywiec znajduje się tylko niewielki fragment tego zbiornika rozciągający się od rejonu Grojca na południu po Czernichów na północy. Duża część zbiornika jest wyłączona z eksploatacji ze względu na obecność zbiornika wód powierzchniowych Tresna. Zwierciadło ma charakter swobodny, a jego wahania są niewielkie i dochodzą od kilkudziesięciu centymetrów do 2,0 m. W pobliżu koryta rzeki stany wód podziemnych ściśle uzależnione są od stanów wody w rzece. Poziom wodonośny omawianego zbiornika zasilany jest przeważnie w drodze bezpośredniej infiltracji opadów atmosferycznych, a w mniejszym stopniu dopływem wód z podłoża i lokalnie z cieków powierzchniowych, a także spływem ze zboczy.

GZWP 447 Warstwy Godula – Beskid Mały – na terenie Żywca zbiornik ten występuje tylko w niewielkim fragmencie – rejon Beskidu Małego. Zbiornik ten, o powierzchni 216 km², zbudowany jest z warstw godulskich zaliczanych do kredowych utworów fliszowych. Zwierciadło wód podziemnych ma charakter swobodny lub słabo napięty i kształtuje się na poziomie kilku metrów poniżej powierzchni terenu.

IV.5.2 Zasoby hydrograficzne

Górski charakter terenów otaczających miasto Żywiec powoduje, że spływy powierzchniowe przybierają postać rzek, oraz stałych lub okresowych potoków. Występujące tu ciek wodne to: rzeka Łękawka, potok Moszczanka, rzeka Koszarawa, rzeka Soła, potok Leśnianka łączący się z rzeką Sołą, potok Żarnówka wraz z potokiem Kotlina oraz rzeka Żylica wraz z dopływem Kalonka. Ponadto na obszarze Żywca występują rowy melioracyjne. Głównymi, największymi ciekami wodnymi na terenie miasta są: rzeka Soła, i Koszarawa (łączą się na terenie miasta) oraz rzeka Żylica.

Rzeka Soła, o długości 88,9 km, jest najbardziej zasobną w wodę rzeką rejonu Beskidu

Żywieckiego. Powierzchnia zlewni Soły wynosi 1390,6 km². Zasadlająca dno rzeki litofauna odzwierciedla górski charakter rzeki. Rzeką zasilana jest spływami powierzchniowymi, co w terenie górkim powoduje szybkie przybory wody w okresach intensywnych opadów atmosferycznych.

Rzeka Koszarawa, prawy dopływ Soły o długości ok. 33,7 km. Jej źródłowe potoki spływają z zachodnich stoków Jałowca, północno – zachodnich Przełęczy Suche i północno – wschodnich Lachowego Gronia. Najwyżej położone źródła znajdują się na wysokości około 1000 m. Początkowo spływa w północno – zachodnim kierunku pomiędzy grzbietami Jałowca i Lachowego Gronia, później zakręca w południowo – wschodnim kierunku przepływając przez miejscowość Koszarawa. W miejscowości Przyborów znów zmienia kierunek na północno – zachodni, przepływa przez miejscowości Mutne, Pewel Mała i Świnna. W centrum miasta Żywiec, na wysokości 344 m uchodzi do Soły.

Rzeka Żylca (inne nazwy: Żylcza, Żelcza) była przed utworzeniem zbiornika Tresna największym, lewobrzeżnym dopływem rzeki Soły. Powierzchnia zlewni rzeki wynosi 103 km². Rzeką niesie duże ilości rumoszu odkładanego w dolinie Soły, na dnie zbiornika Tresna.

Rzeka Łękawka wypływa z południowego stoku Komonickiej Góry. Mimo, iż jej średni spadek wynosi 24°, rzeka nie prowadzi rumowiska, ponieważ w dolnym biegu rzeki, powyżej ujścia do zbiornika Tresna rzeczywisty spadek koryta jest znacznie mniejszy. Na tym odcinku rzeki prowadzona była eksploatacja koryta rzeki w celu pozyskania materiału budowlanego. Powierzchnia zlewni Łękawki wynosi 105 km².

Zbiorniki wodne

Jedynym akwenem wód stojących jest zbiornik zaporowy Tresna (zwany też Jeziolem Żywieckim). Powstał w 1967 r. na odcinku od miasta Żywiec do wsi Czernichów, przez spiętrzenie zaporą ziemną wód rzek Soły, Łękawki i Żylcy. Zapora usytuowana została na 40 km biegu rzeki Soły. Powierzchnia zlewni zbiornika obejmująca wszystkie jego dopływy wynosi 1036,6 km². Na terenie zlewni bezpośredniej zbiornika znajduje się dosyć gęsta zabudowa mieszkalna. W zbiorniku Tresna występują wahania poziomu wody sięgające kilku metrów, co zubaża wartość biologiczną ekosystemu. Jest to podyktowane zabiegami przeciwpowodziowymi. W wyniku odsłaniania znacznych powierzchni dna przyspieszona jest mineralizacja substancji organicznych, sprzyja ona wtórnemu zanieczyszczeniu zbiornika. Jednocześnie w zbiorniku nie wykształca się strefa litoralowa. Brak jest w nim skupisk roślinności wodnej. Linia brzegowa zbiornika jest dość dobrze rozwinięta. W południowej części jeziora znajduje się szereg wypłyceń, które mają szansę przekształcić się w przyszłości w wyspy wskutek nanoszenia materiału mineralnego z wodami rzek zasilających zbiornik.

IV.5.3 Ujęcia wód podziemnych i powierzchniowych

Na terenie miasta Żywiec znajduje się szereg ujęć wód powierzchniowych i podziemnych wykorzystywanych do różnorodnych celów jak np. zaopatrzenie zakładów w wodę przemysłową czy pitną,

jednakże spośród nich tylko dla jednego ujęcia wyznaczone zostały strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej. Wszystkie pozostałe ujęcia pozbawione są tych stref. Powierzchniowe ujęcie wody na Koszarawie w km 4,34 użytkowane jest przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Żywcu na podstawie decyzji WOŚ.6341.08.2011 z dnia 2011-07-15 i służy zaopatrzeniu ludności w wodę. Strefa bezpośrednia strefy ochrony sanitarnej dla ujęcia brzegowego na prawym brzegu Koszarawy w km 4,340 obejmuje: jaz na rzece Koszarawie, kanał Młynówki Okrężnej do torów PKP, teren na prawym brzegu powyżej kraty wlotowej, pas terenu na lewym brzegu pitną. Teren ochrony pośredniej o łącznej powierzchni ok 23 000 ha, obejmuje całą zlewnię rzeki Koszarawy od źródeł rzeki do przekroju ujęcia wody w km 4+340 w Żywcu wraz z dopływami. Strefy ochronne oraz zakazy w nich obowiązujące ustala Rozporządzenie Dyrektora RZGW w Krakowie nr 27/2012 z dnia 27 grudnia 2012 r.

IV.6. Ocena stanu środowiska, jego zagrożeń i możliwości ich ograniczania

IV.6.1 Gleby

Gleby – ze względu na ich bardzo długi proces tworzenia – uznaje się za dobra nieodnawialne, wymagające szczególnej ochrony. Ich ochrona jest tym bardziej uzasadniona, gdyż nie wykazują one żadnych zdolności do ochrony przed przenikaniem do nich substancji zanieczyszczających. Zanieczyszczenia są dodatkowo kumulowane w glebie i praktycznie nie podlegają migracji. Zdolność do akumulacji zanieczyszczeń pozostających w glebie przez niektóre gatunki roślin sprawia, że zanieczyszczone gleby nie nadają się do produkcji pewnych grup roślin jadalnych i pastewnych.

Na obszarze miasta nie są prowadzone stałe pomiary jakości gleb w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W ramach monitoringu badania były przeprowadzone tylko w roku 2005 i były one prowadzone w skali województwa dla poszczególnych powiatów. W tabeli nr 9 przedstawiono porównanie wskaźników dla gleb powiatu żywieckiego w stosunku do wskaźników dla całego województwa Śląskiego.

Tab. 3. Wskaźniki bonitacji negatywnej, powiat na tle województwa

Powiat	Odczyn pH w %*	Potrzeby wapniowania w %**	Zawartość fosforu w %***	Zawartość potasu w %***	Zawartość magnezu w %***
Powiat Żywiecki ¹	83	85	73	60	46
Województwo Śląskie	71	69	58	67	52

*) obejmuje procent gleb b. kwaśnych, kwaśnych i ½ lekko kwaśnych

**) obejmuje procent potrzeb wapniowania koniecznych, potrzebnych, ½ wskazanych

***) obejmuje procent gleb o zawartości b. niskiej, niskiej, ½ średniej

Przedstawione powyżej wyniki badań ukazują, że wszystkie wskaźniki są w przybliżeniu porównywalne ze średnią dla województwa. Bardzo duża ilość terenów pozostających w zagospodarowaniu rolnym, jak również duży współczynnik gleb klas dobrych wskazuje na bardzo dobrą jakość gleb i brak

¹ Stan środowiska w województwie Śląskim w 2005, WIOŚ Katowice, 2006,

zanieczyszczeń.

Podstawowe zagrożenie gleb, a właściwie zasobów gruntów rolnych, na terenie miasta stanowi ich przeznaczanie na cele nierolnicze i nieleśne. Chodzi tutaj zwłaszcza o presję urbanizacyjną i związane z tym przeznaczanie gruntów rolnych pod zabudowę. Zmiana przeznaczenia gruntów rolnych powoduje, że naturalne procesy ochronne i regeneracyjne nie funkcjonują prawidłowo i nie są w stanie ich ochronić.

Poprawa jakości gleb pozostających w rolniczym użytkowaniu może nastąpić poprzez stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych, właściwe nawożenie oraz przeciwdziałanie zwiększaniu aktywności metali ciężkich. Ochronę gruntów rolnych przed zabudową mogą zapewnić zapisy planistyczne ograniczające prawo zabudowy na gruntach najlepszych klas bonitacyjnych, na terenach nieuzbrojonych w kanalizację sanitarną, bądź z dala od istniejącej zabudowy.

IV.6.2 Powietrze

Według ustawy *Prawo ochrony środowiska* (art. 85) ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności przez utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach oraz zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane. Na stan powietrza na terenie miasta mają wpływ następujące czynniki: emisja zorganizowana pochodząca ze źródeł punktowych i powierzchniowych, niska emisja, emisja ze środków transportu i komunikacji, emisja transgraniczna (spoza terenu miasta) oraz emisja niezorganizowana.

Zazwyczaj głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja substancji toksycznych pochodzących z procesów spalania paliw stałych, ciekłych i gazowych w celach energetycznych i technologicznych. Podstawową masę zanieczyszczeń odprowadzanych do atmosfery stanowi dwutlenek węgla. Jednak najbardziej uciążliwe składniki spalin to przede wszystkim dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla i pył. W mniejszych ilościach emitowane są również chlorowodór, różnego rodzaju węglowodory aromatyczne i alifatyczne.

Wraz z pyłem emitowane są również metale ciężkie, pierwiastki promieniotwórcze i wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, a wśród nich benzo(a)piren, uznawany za jedną z bardziej znaczących substancji kancerogennych. W pyłe zawieszonym, ze względu na zdolność wnikania do układu oddechowego, wyróżnia się frakcje o ziarnach: powyżej 10 mikrometrów i pył drobny poniżej 10 mikrometrów (PM10). Ta druga frakcja jest szczególnie niebezpieczna dla człowieka, gdyż jej cząstki są już zbyt małe, by mogły zostać zatrzymane w naturalnym procesie filtracji oddechowej. Przy spalaniu odpadów z produkcji tworzyw sztucznych opartych na polichlorku winylu do atmosfery mogą dostawać się substancje chlorowcopochodne, a wśród nich dioksyny i furany. O wystąpieniu zanieczyszczeń powietrza decyduje ich emisja do atmosfery, natomiast o poziomie w znacznym stopniu występujące warunki meteorologiczne. Przy

stałej emisji, zmiany stężeń zanieczyszczeń są głównie efektem przemieszczania, transformacji i usuwania ich z atmosfery. Stężenie zanieczyszczeń zależy również od pory roku. I tak:

- sezon zimowy, charakteryzuje się zwiększonym zanieczyszczeniem atmosfery, głównie przez niskie źródła emisji,
- sezon letni, charakteryzuje się zwiększonym zanieczyszczeniem atmosfery przez skażenia wtórne powstałe w reakcjach fotochemicznych.

Ocenę stanu powietrza atmosferycznego przeprowadzono w oparciu o dane z lat 2008 – 2010 r. pochodzące z opracowania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach. Ocena przeprowadzona jest w wyodrębnionych strefach na terenie województwa śląskiego zaliczonych do odpowiednich klas od A do C, od klasy najbardziej do najmniej korzystnej ze względu na stopień oddziaływania zanieczyszczeń na stan zdrowia ludzkiego – kryterium ochrony zdrowia. W raporcie WIOŚ przeprowadzono ocenę stanu powietrza atmosferycznego w wyodrębnionych strefach, miasto Żywiec zalicza się do strefy bielsko – żywieckiej.

Tab. 4. Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń oraz klasa ogólna strefy z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia w latach 2008-2010.

	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											Ogólna klasa strefy
		SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	As	B(a) P	Cd	Ni	
Rok 2008	A	A	A	A	A	A	A	C	A	A	C	C
Rok 2009	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	C
Rok 2010	C	A	C	A	A	A	A	C	A	A	C	C

Klasyfikacja według kryterium ochrony zdrowia na terenie strefy bielsko – żywieckiej wykazała klasę C ze względu na przekraczane dopuszczalne stężenia 24 godzinne i roczne dla benzo(a)pirenu B(a)P oraz stężenia O₃ (z tym, że badanie O₃ prowadzone jest dla strefy śląskiej). Przeprowadzona klasyfikacja dla pozostałych zanieczyszczeń takich jak: dwutlenek azotu (NO₂), ołów (Pb), ozon (O₃), tlenek węgla (CO), dwutlenek siarki (SO₂), arsen (As), nikiel (Ni) oraz benzen (C₆H₆) wykazała klasę A. Przyznana klasa ogólna dla strefy w latach 2007 – 2009 to klasa C, przy czym zaliczenie do klasy C nastąpiło wyłącznie na skutek przekroczeń benzo(a)pirenu B(a)P oraz stężenia O₃. Na skutek zmian w metodyce badań w 2010 r. miasto Żywiec włączono do strefy śląskiej. W wyniku zmiany metodyki badań wyniki w 2010 r. są gorsze od lat poprzednich, wykazano bowiem dodatkowo przekroczenia dwutlenku siarki i pyłu zawieszonego. Należy zauważyć, iż najwyższe stężenia zanieczyszczeń (przekroczenia wartości dopuszczalnych) występują

w sezonie jesienno – zimowym, co związane jest ze spalaniem paliw w celach grzewczych (niska emisja). W celu przeciwdziałania zjawisku niskiej emisji Rada Miasta przyjęła *Program ograniczenia niskiej emisji*, który zawiera szczegółowy program działań naprawczych.

IV.6.3 Odpady

Na terenie miasta Żywiec znajdują się innymi: Zakłady Piwowskie S.A., Żywieckie Zakłady Papiernicze „SOLALI” S.A., Beskidzkie Zakłady Garbarskie „BESTAN”, Żywiecka Fabryka Sprzętu Szpitalnego „FAMED” S.A., Fabryka Śrub „ŚRUBENA” S.A., Fabryka Wtryskarek „PONAR” S.A. zakłady mięsne, piekarnie, zakłady zajmujące się blacharstwem i mechaniką pojazdową, warsztaty stolarskie, firmy transportowe i inne. W Żywcu funkcjonuje Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej. Powstają w mieście odpady komunalne i przemysłowe.

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz ustawą o odpadach, przez odpady komunalne należy rozumieć „stałe i ciekłe odpady powstające w gospodarstwach domowych, w obiektach użyteczności publicznej i obsługi ludności (w tym nieczystości gromadzone w zbiornikach bezodpływowych), porzucone wraki pojazdów mechanicznych oraz odpady uliczne, z wyjątkiem odpadów niebezpiecznych z zakładów opieki zdrowotnej i zakładów weterynaryjnych”.

Istotny wpływ na skład i ilość odpadów mają: rodzaj zabudowy, stan i wyposażenie budynków w urządzenia techniczno – sanitarne, sposób ogrzewania mieszkań, a także poziom życia ludzi. Do typowych odpadów komunalnych powstających na terenie miasta Żywiec należą:

- odpady z gospodarstw domowych,
- nieczystości gromadzone w zbiornikach bezodpływowych,
- żużel z kotłowni opalanych paliwem stałym,
- gruz z rozbiórek budynków,
- odpady z obiektów użyteczności publicznej i obsługi ludności,
- odpady z terenów otwartych: ulic, placów, z pielęgnacji terenów zielonych, itp.
- porzucone wraki pojazdów mechanicznych.

Wśród odpadów komunalnych występują odpady niebezpieczne jak np. farby, rozpuszczalniki, odczynniki fotograficzne, środki ochrony roślin czy zużyte świetlówki, niektóre odpady powstające w zakładach opieki zdrowotnej. W znacznej ilości budynków zastosowano płyty z eternitu, zatem można przewidzieć, że w przyszłości będą powstawać odpady niebezpieczne w postaci zawierających azbest materiałów pochodzących z rozbiórki budynków. Charakterystyka jakościowa odpadów komunalnych decyduje o tym jaki jest właściwy sposób ich gromadzenia, usuwania i unieszkodliwiania.

Badania odpadów komunalnych dla miasta Żywca przeprowadziła Politechnika Śląska w Gliwicach. Z ustalonego składu ziarnowego wynika, że 32,8% całej badanej masy stanowi frakcja o granulacji powyżej

100 mm (tektura, tworzywa sztuczne, szmaty). Frakcja o granulacji 10 – 100 mm (substancje organiczne, w tym odpady kuchenne i papier) stanowi 53,8% badanego materiału, natomiast odsiew poniżej 10 mm zawierający popiół, drobne grudki żużlu, węgla, gruzu i stłuczki stanowi 13,4 % badanej masy.

Analiza sitowa (podział na frakcje) dostarcza wartościowych informacji na temat możliwości wykorzystania niektórych składników, ilości substancji balastowych i potrzeby rozdrabniania. Celem analizy morfologicznej jest wyselekcjonowanie możliwie dużej liczby składników odpadów oraz określenie możliwości wtórnego użycia i zawracania niektórych substancji odpadowych. Przeprowadzona analiza wykazała w składzie stałych odpadów komunalnych:

- ilość surowców wtórnych 45,1%,
- ilość bioodpadów 26,4%,
- inne wraz z frakcją drobną 28,5%.

Od 1995 roku w Żywcu funkcjonuje system selektywnej zbiórki odpadów komunalnych u źródeł ich powstawania połączony z odzyskiem surowców wtórnych. W 1998 roku mieszkańcy Żywca zaczęli wydzielać również bioodpady. Systemem tym objętych jest około 90% nieruchomości, a także punkty gastronomiczne, obiekty służby zdrowia, hotele, itp. Surowce wtórne (papier, szmaty, metal, szkło białe i kolorowe, tworzywa sztuczne) są gromadzone w kolorowych workach, bioodpady w specjalnych pojemnikach, w których od razu zaczyna się proces kompostowania, zaś odpady nieużyteczne - w pojemnikach na balast. Kolejnym krokiem usprawniającym gromadzenie bioodpadów będzie wyposażenie mieszkań w budownictwie wielorodzinnym w małe pojemniki domowe do ich gromadzenia. Segregacja odpadów przez mieszkańców jest m.in. warunkiem odzysku surowców wtórnych, a także rozwoju metody unieszkodliwiania odpadów poprzez kompostowanie. Selektywna zbiórka warunkuje odpowiednią jakość kompostu i możliwości jego szerokiego zastosowania.

Zbiórkę odpadów niebezpiecznych prowadzi się w następujący sposób:

- przeterminowane leki - w aptekach, ośrodkach zdrowia, przychodniach lekarskich,
- zużyte baterie - w pojemnikach rozmieszczonych w szkołach i przedszkolach,
- świetlówki - na terenie spółki „BESKID”,
- przepracowane oleje silnikowe, przekładniowe oraz akumulatory – na stacjach paliw oraz na terenie spółki „BESKID”,
- środki ochrony roślin - w placówkach zajmujących się ich sprzedażą.

Usuwanie odpadów zajmuje się Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Spółka z o.o. Zadaniem przedsiębiorstwa jest między innymi organizacja i odbiór odpadów komunalnych, surowców wtórnych, odpadów organicznych i szkodliwych dla środowiska. Niektóre rodzaje odpadów, w tym niebezpiecznych, są przywożone bezpośrednio do miejsca unieszkodliwiania przez mieszkańców miasta. Odzysk surowców

wtórnych takich jak: złom żelazny i metali kolorowych, opakowania zwrotne czy makulatura, odbywa się dzięki obwoźnym i stacjonarnym punktom skupu surowców wtórnych, prowadzonych przez firmę „WTÓRPOL” i inne podmioty gospodarcze. Wykorzystaniem i unieszkodliwianiem odpadów o zasięgu regionalnym zajmuje się spółka „BESKID” w Żywcu przy ulicy Kabaty 2. Spółka ta dysponuje stacją segregacji, kompostownią oraz nowoczesnym składowiskiem odpadów.

Stacja segregacji

Dostarczone do zakładu utylizacji surowce wtórne są doczyszczane, a po zagęszczeniu i uformowaniu w bele odsprzedawane różnym odbiorcom.

Kompostownia

Odpady organiczne poddawane są kompostowaniu w bioreaktorze typu HERHOF. Bioodpady selektywnie zebrane w pojemnikach Schafera po dostarczeniu do zakładu są oczyszczane z zanieczyszczeń, poddawane rozdrabnianiu i wymieszaniu z materiałem strukturalnym, a następnie ładowane do bioreaktora. W efekcie uzyskuje się wysokiej jakości kompost. Obecnie komora Herhofa jest tylko w połowie wykorzystana do utylizacji odpadów, dlatego korzystając z wolnej mocy przerobowej prowadzone są intensywne próby kompostowania osadów ściekowych z miejskiej oczyszczalni. W związku z tym, że wyniki prób są zadowalające istnieje prawdopodobieństwo podjęcia przez władze miasta decyzji o rozbudowie kompostowni w celu utylizacji osadów. Motywem prowadzenia kompostowania odpadów jest potrzeba zaoszczędzenia terenów pod wysypiska oraz zapotrzebowanie na kompost dla celów uprawowych.

Składowisko odpadów.

Składowisko zlokalizowane jest w części nieczynnego wyrobiska gliny. Składa się z dwóch samodzielnych kwater wraz z obiektami technologicznymi i urządzeniami do podczyszczania wód odciekowych. Zgodnie z projektem technologicznym składowiska odpadów komunalnych w Żywcu przy ulicy Kabaty, jego docelowa pojemność geometryczna wynosi 307 383 m³. Możliwy czas eksploatacji określono do roku 2012. Obiekt jest uszczelniony, wyposażony w system drenażowy, odbierający odcieki oraz sieć studzienek odgazowujących. Na składowisku gromadzone są odpady komunalne wywożone z terenu miasta Żywiec oraz gmin obsługiwanych przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Żywcu.

Zgromadzone w odpowiednich punktach przeterminowane lekarstwa oraz środki ochrony roślin przekazywane są do unieszkodliwienia poprzez spalanie, podobnie jak odpady niebezpieczne z Zakładów Opieki Zdrowotnej.

Dla oszacowania rodzajów oraz ilości odpadów powstających w zakładach prowadzących działalność gospodarczą na terenie miasta Żywca, przeanalizowano wyniki ankiet rozesłanych do wybranych zakładów. Odpady powstające w zakładach to m.in.:

- odpady galwaniczne stałe i ciekłe,

- szlamy poszlifierskie,
- odpady lakiernicze,
- emulsje z obróbki metali,
- przepracowane oleje,
- złom stalowy, żeliwny i metali kolorowych,
- zaolejone czyściwo,
- papier i tektura,
- włókna i osady papieru,
- folie opakowaniowe,
- żużel z kotłowni,
- strużyny chromowe, odzierki i cyplowiny z wyrównywania krawędzi skór,
- osady pofiltracyjne z oczyszczalni ścieków,
- ścinki tkanin, nici,
- zużyte opony i inne odpady gumowe,
- zużyte akumulatory z elektrolitem,
- płyny hamulcowe i chłodnicze,
- szkło,
- świetlówki,
- odpady szlifiersko-polarskie,
- zrżyny tartaczne, wióry i trociny,
- odpady podobne do komunalnych.

Odpady powstające w wyniku prowadzonej działalności gospodarczej są w przeważającej większości wykorzystywane. Zgodnie z odpowiedziami zamieszczonymi w ankietach, wykorzystywane są bezpośrednio lub po przetworzeniu jako surowce wtórne, a także jako surowce do celów energetycznych i budowlanych.

V. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KLUTUROWEGO I ZABYTEKÓW

V.1. Wykaz obiektów i założeń zabytkowych

Obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków:

1. Zespół zamkowo – parkowy mur. ok. poł. XV – XIX w., wraz z zabudowaniami gospodarczymi (stajnie), nr rej. A- 488/86; strefa ścisłej ochrony w granicach działek nr 1496/1,1496/2.
2. Zamkowe zabudowania gospodarcze (oficyny zamkowe) mur. 1709 r., nr rej A-489/86; strefa ścisłej ochrony w granicach działek nr 1496.
3. Park krajobrazowy przy zespole pałacowo – parkowym, XVIII – XIX w., nr rej. A – 487/86; strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej rozciąga się w granicach działek nr 1502/3, 2850, 1476/1, 1490,

2849, 1476/2.

4. Budynek dawnej strażnicy OSP, nr rej. A – 659/90; strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej w granicach działki nr 1482, ul. Kościuszki 29.
5. Budynek mieszkalny, ul. Batorego 18, mur. ok.. 1910 r., nr rej. A – 632/89; strefa ścisłej ochrony w granicach działki nr 1279, parcela bud. 108/2, parcela gruntowa nr 2272/2.
6. Kamienica, ul. Komorowskich 33, nr rej. A – 719/96; strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej w granicach działki nr 1676.
7. Kamienica, ul. Dworcowa 49, nr rej. A – 641/94; w granicach działki nr 4406/3.
8. Kościół p.w. Przemienienia Pańskiego, mur. 1850 – 1856 r., wraz z cmentarzem, nr rej. A – 602/89; strefa ścisła w granicach działki nr 1769.
9. Kościół p.w. św. Marka, mur., ul. Sienkiewicza wraz z cmentarzem, nr rej. A – 604/89; strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej w granicach działki nr 11673.
10. Kościół p.w. św. Krzyża, XIV/XV w., 1679,1690,1878,1910, figura św. Jana Nepomucena, nr rej. A – 180/77; strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej w granicach obecnego ogrodzenia.
11. Cmentarz żydowski, nr rej. A – 640/89; strefa ścisłej ochrony w granicach działek nr 2347.
12. Budynek, ul. Rynek 1, mur. 1 poł. XIX w., nr rej. A – 551/88; strefa ścisła w granicach działki nr 1557, pbud. 1Kat. 463.
13. Budynek dawnego magistratu przy ul. Rynek 2, mur. kon. XIX w., nr rej. A – 550/88; strefa ścisła w granicach działki nr 1556, pbud. 1 kat. 464, 465, 466, 467, 468, 469.
14. Budynek, ul. Rynek 3, mur. XVIII/XIX w., nr rej. A – 552/91; strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej w granicach działki nr 1555, pbud 1kat. 470/1.
15. Budynek, ul. Rynek 4, mur. 1 poł. XIX w., nr rej. A – 553/91; strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej w granicach działki nr 1554, pbud. 1Kat. 471.
16. Budynek, ul. Rynek 5, mur. 1 ćw. XIX, nr rej. A – 564/91; strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej w granicach działki nr 1553, pbud. 1Kat. 474.
17. Budynek, ul. Rynek 6 mur. 20-lecie XX w., nr rej. A – 555/91; strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej w granicach działki nr 1552, pbud. 1kat. 475/1, pgr. 1Kat. 2495.
18. Budynek, ul. Rynek 7, mur. 1 ćw. XX w., nr rej. A – 564/88; strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej w granicach działki nr 1550, pbud.
19. Zespół dworsko – parkowy „Klementynówka”, ul. Paderewskiego 10, nr rej. A – 595/88; strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej w granicach działek nr 555/6, 555/11.
20. Willa, ul. Paderewskiego 14, nr rej A – 664/91; strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej w granicach działki nr 554 i parceli LK 2596,2597.
21. Willa „Halka”, ul. Piłsudskiego 22, mur. ok. 1900r., nr rej A – 596/89; strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej w granicach działki 506/2 pb. 925.
22. Kościół parafialny p.w. Narodzenia Najświętszej Marii Panny, mur. 1 poł. XV – XVIII w., nr rej. A – 523/87.
23. Plebania przy kościele p.w. Narodzenia NMP, mur. XVIII/XIX w., nr rej. A – 603/89.
24. Dzwonnica przy kościele p.w. Narodzenia NMP, mur. 1723 – 1724, nr rej. A – 524/87.
25. Figura przykościelna św. Jana Nepomucena, kam., 1717r., 1864 r., 1872 r., nr rej. A – 178/77.
26. Nowy Zamek, mur. 1885 – 1895 r., nr rej. A – 486/86.
27. Góra Grojec, ruiny zamku, nr rej. A – 383/80.
28. Układ urbanistyczny staromiejski, nr rej. A – 480/87.
29. Budynek straży pożarnej przy ul. Kościuszki 29, mur. 1910 r., nr rej. A – 659/90.
30. Budynek Zarządu Lasów Państwowych przy ul. Kościuszki 39, mur. 2 poł. XIX w., nr rej., A – 499/87.
31. Gmach Banku przy ul. Kościuszki 46, mur. 1 ćw. XX w., nr rej. A – 660/91.
32. Dom przy Rynku, nr 9, mur. kon. XVIII w., nr rej. A – 570/88.
33. Dom – Apteka przy Rynku, nr 10, mur. kon. XX w., nr rej A – 562.
34. Dom przy Rynku, nr 11, mur. 1 ćw. XX, nr rej. A – 571/88.
35. Budynek b. SKMM, dawny PT „SOŁA”, przy Rynku, nr 12, mur. XIX/XX w., nr rej. A – 561/89.
36. Dom parterowy przy Rynku nr 13 mur., XIX/XX w., nr rej. A – 556/88.
37. Dom przy Rynku, nr 14 mur. pocz. XX w., nr rej. A – 563/89.

38. Dom przy Rynku, nr 15 mur. 1 ćw. XX w., nr rej. A – 572/88.
39. Dom przy Rynku, nr 16, mur. poł. XIX w., nr rej. A – 569/88.
40. Dom przy Rynku, nr 17, mur. kon. XIX w., nr rej. A – 565/88.
41. Dom przy Rynku, nr 18, mur. 1 ćw. XX w. wraz z oficyną mur. XIX/XX w., nr rej. A – 558/91.
42. Dom przy Rynku, nr 19, mur. 2 poł. XIX w., nr rej. A-559/88 wraz z oficyną mur. 4 ćw. XIX w., nr rej. A – 573/91.
43. Dom przy Rynku, nr 20, mur. 2 poł. XIX w., nr rej. A – 560/88.
44. Dom – kawiarnia przy Rynku, nr 21, mur. XIX/XX w., nr rej. A – 568/88.
45. Dom – ORBIS przy Rynku, nr 22, mur. 1 ćw. XX w., nr rej. A – 557.
46. Dom – Bank Rolny przy Rynku, nr 23, mur. ¾ ćw. XIX w. wraz z oficyną mur., nr rej. A – 566/91.
47. Tereny parkowe przy ul. Witosa, nr rej., A – 658/90.
48. Przychodnia przy Al. Wolności, nr 2, mur. lata 20-te XX w., nr rej. A – 634/90.
49. Młodzieżowy Dom Kultury przy Al. Wolności, nr 4, mur. lata 90-te XIX w., rozbudowany w latach 60-tych XX w., nr rej. A – 633/90.
50. Dom przy ul. Kościuszki, nr 36, wraz z domem przy ul. Batorego, nr 7, mur. 1907r., nr rej. A – 690/93.
51. Budynek ,ul. Handlowa 7, nr rej. A – 671/95.
52. Budynek, ul. Świętokrzyska 19, nr rej. A – 611/94.

Samodzielne założenia urbanistyczne:

1. Staromiejski układ urbanistyczny, nr rej. A – 480/87; strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej rozciąga się od ul. Kościuszki, przy moście na rzece Koszarawie, wzdłuż Al. Wolności, do ul. Batorego i równolegle do niej przechodzi w ul. 3 Maja, dalej równolegle do zabudowań Żywieckiej Fabryki Maszyn dochodzi do ul. Jagiellońskiej, następnie wzdłuż ul. Jagiellońskiej dochodzi do ul. Sienkiewicza obejmując obie pierzeje uliczne do wysokości warsztatów remontowych i przechodzi w ulice: Świerczewskiego, Krasińskiego, PCK, Komorowskich, do wysokości os. XX-lecia, dalej wzdłuż granicy parku zamkowego, ul. Węglową oraz obrzeżem parku do ul. Kościuszki.
2. Pałac – Nowy Zamek z dawną kuchnią, nr rej. A – 486/86; strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej rozciąga się w granicach działki nr ewid. 1496/2, odpowiadającej parcelom budowlanym nr 229/2, 229/3.
3. Budynek dawnej fabryki kleju wraz z parcelą przy ul. Witosa stanowiącą integralną część parku krajobrazowego, nr rej. A – 658/90; strefa ścisłej strefy konserwatorskiej w granicach działki 2848.
4. Zespół sakralny przy kościele parafialnym, strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej w granicach działki nr 1500. Nr rejestru: kościół parafialny p.w. Narodzenia Najświętszej Marii Panny A – 523/87, dzwonnica A – 524/87, figura Matki Boskiej Niepokalanego Poczęcia A – 178/77.
5. Cmentarz żołnierzy radzieckich Żywiec – Moszczanica, nr rej. A – 638/89; strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej w granicach działki nr 1835/2.
6. Zespół dworsko – parkowy w Moszczanicy, nr rej. A – 598/89; strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej w granicach działek nr 1, 277, 278, 279, 280, 283, LWH 1043.
7. Stanowisko archeologiczne zw. Małym Grojcem, nr rej. A – 383/80.

Obszary ścisłej ochrony archeologicznej szczególnie wartościowych archeologicznie zabytków

nieruchomych (stanowisk) wpisanych do rejestru zabytków woj. śląskiego tj.:

1. grodzisko wczesnośredniowieczne, cmentarzysko z okresu halsztackiego oraz podpowierzchniowe relikty średniowiecznego zamku na „Górze Grojec”, stanowisko 1, nr rej. zabytków A – 383/80 stanowiące własną formę krajobrazu kulturowego.
2. Stary Zamek w Żywcu, stanowisko 10, nr rej. zabytków A – 488/86.

Ścisłą ochroną konserwatorską objęte są wymienione zabytki wraz ze strefami ochronnymi określonymi w decyzjach o wpisie do rejestru zabytków.

Wykaz zabytków archeologicznych zlokalizowanych w mieście Żywcu:

1. AZP 111491 – Żywiec st. 1 – zamek - średniowiecze/okres nowożytny;
2. AZP 111492 – Żywiec st. 2 – osada wyżynna – pradzieje;
3. AZP 110501 – Żywiec st. 3 – ślad osadnictwa – pradzieje/okres nowożytny;
4. AZP 110502 – Żywiec st. 4 – ślad osadnictwa – okres nowożytny;
5. AZP 110503 – Żywiec st. 5 – ślad osadnictwa – okres nowożytny;
6. AZP 109498 – Żywiec st. 6 – ślad osadnictwa – epoka kamienia;
7. AZP 109499 – Żywiec st. 7 – ślad osadnictwa – okres nowożytny;
8. AZP 111493 – Żywiec st. 8 – ślad osadnictwa – średniowiecze/okres nowożytny;
9. AZP 109503 – Żywiec st. 9 – ślad osadnictwa – epoka kamienia/okres nowożytny;
10. AZP 110491 – Żywiec st. 10 – zamek – średniowiecze;
11. AZP 110492 – Żywiec st. 11 – ślad osadnictwa – średniowiecze;
12. AZP 110493 – Żywiec st. 12 – ślad osadnictwa – średniowiecze;
13. AZP 110494 – Żywiec st. 13 – ślad osadnictwa – epoka kamienia/średniowiecze;
14. AZP 110495 – Żywiec st. 14 – ślad osadnictwa – epoka kamienia/pradzieje/średniowiecze;
15. AZP 110496 – Żywiec st. 15 – ślad osadnictwa – pradzieje/średniowiecze;
16. AZP 110497 – Żywiec st. 16 – ślad osadnictwa – pradzieje/średniowiecze;
17. AZP 110498 – Żywiec st. 17 – ślad osadnictwa – epoka kamienia/średniowiecze;
18. AZP 1104916 – Żywiec st. 18 – ślad osadnictwa – epoka kamienia;
19. AZP 1104919 – Żywiec st. 21 – układ urbanistyczny – średniowiecze/okres nowożytny;
20. AZP 1114920 – Żywiec st. 22 - osada wyżynna – pradzieje;
21. AZP 109502 – Żywiec Oczków st. 2 – ślad osadnictwa ok. nowożytny.

V.2. Strefy ochrony konserwatorskiej

Obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Żywca wyróżnia następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

1. Strefa A – *ściślej ochrony konserwatorskiej* obejmująca obszary szczególnie wartościowe o bardzo dobrze zachowanej strukturze przestrzennej. W zasięgu stref A obowiązują następujące ustalenia:
  - a) utrzymanie zabytków w ich historycznym i stylowym kształcie architektonicznym, konserwacja substancji zabytkowej,
  - b) każda działalność inwestycyjna, zmiana sposobu użytkowania i zagospodarowania zabytków, prace remontowe i konserwatorskie, prace pielęgnacyjne oraz rekonstrukcja i rewitalizacja założeń zieleni wymagają zezwolenia Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, w trybie wynikającym z przepisów odrębnych. Wycinka drzewostanu na terenach wpisanych do rejestru zabytków może nastąpić wyłącznie za zezwoleniem Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, w trybie wynikającym z przepisów odrębnych,
  - c) wprowadza się następujące uwarunkowania działalności inwestycyjnej i wnioski konserwatorskie:
    - konserwacja i rewitalizacja polegająca na przywróceniu i utrwaleniu historycznie ukształtowanych walorów zespołu przestrzennego, w tym utrzymanie układu komunikacyjnego, ochrona i rewitalizacja obiektów architektury i budownictwa, małej architektury i zieleni,

- obowiązuje pełna ochrona zabytkowej zabudowy, istniejących podziałów własnościowych oraz stylowych elementów wyposażenia,
  - uzupełnienie zabudowy w partiach luk budowlanych w pierzejach ulic i Rynku poprzez harmonijne wkomponowanie nowo projektowanych obiektów w nawiązaniu do zachowanych tradycyjnych brył i istniejących gabarytów wysokościowych,
  - uporządkowanie zabudowy staromiejskiej na zapleczach działek z uwzględnieniem aranżacji w zakresie małej architektury i zieleni komponowanej, korekta współczesnej dysharmonijnej zabudowy w sposób integrujący ją z zabudową staromiejską,
  - utrzymanie (w przypadku wtórnych przekształceń przywracanie) historycznych nawierzchni głównych ulic i placów w obrębie staromiejskiego układu (Rynek, ul: Jagiellońska, Sienkiewicza, Komorowskich, Mickiewicza, Komonieckiego, `Kościuszki, Słowackiego, Zamkowa, 3 Maja, Sempołowskiej, Sobieskiego, Świętokrzyska, Krótka, Młyńska) lub nawiązywanie formą i materiałem do historycznych wzorów,
  - w obrębie Rynku oraz w ulicach bezpośrednio sąsiadujących, komunikacja piesza winna być komunikacją dominującą, do niej należy dostosować rozwiązania układu drogowego oraz organizację ruchu w formie strefy ruchu uspokojonego,
  - wprowadzanie oświetlenia placów i ulic w sposób aranżowany, na bazie historycznych wzorów, w granicach układu staromiejskiego,
  - pełna konserwacja i rewaloryzacja zespołu zamkowo – parkowego przeprowadzona w oparciu o wyniki kompleksowych badań konserwatorskich i opracowanych na ich podstawie projektów, z wprowadzeniem funkcji kulturalnych w budynkach,
  - konserwacja, rewaloryzacja parku w oparciu o projekt konserwatorski (konserwacja i uzupełnienia starodrzewia).
  - opracowanie szczegółowego projektu rewaloryzacji obszaru wyznaczającego założenia realizacyjne do uporządkowania terenu w zakresie wprowadzonych form budowlanych, zieleni, nawierzchni, małej architektury i reklam;
  - ograniczenie lokalizacji obiektów wielkopowierzchniowych, które stanowią dominanty kubaturowe i wysokościowe;
  - działalność inwestycyjna na obszarze wymaga pozwolenia konserwatorskiego, wydanego w trybie decyzji konserwatorskiej.
2. Strefa B – *pośredniej ochrony konserwatorskiej* obejmująca obszary szczególnie wartościowe o bardzo dobrze zachowanej strukturze przestrzennej. W zasięgu stref B obowiązują następujące ustalenia:
- a) wszelka działalność remontowa i budowlana w odniesieniu do dóbr kultury figurujących w ewidencji, oraz objętych strefą B (przebudowy, modernizacje) wymaga opinii Śląskiego

Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,

- b) zakaz likwidacji i wprowadzania zmian w obrębie historycznej sieci dróg, kształtu działek osadniczych, kierunku przebiegu rozłogu pól i cieków wodnych,
  - c) wycinka starodrzewu w otoczeniu dóbr kultury wymaga opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w trybie wynikającym z przepisów odrębnych.
3. Strefa K – *ochrony krajobrazu* obejmującą obszary integralnie związane z chronionymi obiektami i zespołami zabytkowymi o dużych wartościach kulturowych, zabezpieczającą ich właściwe wyeksponowanie. W zasięgu strefy K obowiązują następujące ustalenia:
- a) nakaz konserwacji i pielęgnacji krajobrazu naturalnego związanego z chronionymi układami przestrzennymi (roślinność łąkowa, ciekі wodne, starodrzew) oraz konserwacji i restauracji elementów krajobrazu urządzonego (parki, ogrody, cmentarze), po uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody,
  - b) wycinka drzew (ze względów technicznych) lub przycinki, z uwagi na zanik w krajobrazie elementów eksponowanych, może nastąpić za zezwoleniem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w trybie przepisów odrębnych.
4. Strefa W – *stanowi rozpoznany i potencjalny teren badań archeologicznych*. Dla obiektów i obszarów objętych strefą obowiązują:
- a) góra Grojec – strefa „W” pokrywa się ze strefą „A” (AZP 111491, AZP 111492):
    - zachowanie istniejącego układu topograficznego wraz z obiektami wpisanymi do rejestru zabytków,
    - dopuszcza się prowadzenie prac porządkowych, konserwację zachowanych fragmentów zabytkowych celem ich ekspozycji w terenie lub zabezpieczenie przed zniszczeniem,
    - zakaz wszelkiej działalności inżynierskiej, budowlanej i innej związanej z pracami ziemnymi,
    - zakaz zalesiania i nasadzenia zieleni,
    - zakaz rozbudowy, nadbudowy i docelowa likwidacji istniejącej stacji przekąźnikowej,
    - dopuszcza się bieżącą konserwację urządzeń teletechnicznych,
    - zakaz prowadzenia wszelkich inwestycji liniowych w obszarze wyznaczonej strefy; dopuszcza się remont istniejącego zasilania stacji przekąźnikowej z wymogiem zapewnienia nadzoru archeologicznego w trakcie prowadzenia prac ziemnych,
  - b) góra Czarny Grojec (AZP 1114920):
    - zachowanie istniejącego układu topograficznego,
    - zakaz lokalizacji obiektów budowlanych i budowli naziemnych,
    - dopuszcza się realizację sieci podziemnych, po uprzednim przeprowadzeniu archeologicznych badań wykopaliskowych,
  - c) układ urbanistyczny Żywca i Stary Zamek – strefa „W” pokrywa się ze strefą „A” (AZP 1104919,

AZP 110491):

- inwestycje prowadzone w obrębie średniowiecznego układu urbanistycznego i zamku winny być poprzedzone archeologicznymi badaniami ratowniczymi,
  - w przypadku realizacji inwestycji liniowych prace powinny mieć zapewniony nadzór archeologiczny.
5. Strefa OW – *obserwacji archeologicznej*. Jest wyznaczana dla każdego stanowiska archeologicznego indywidualnie i swoim zasięgiem obejmuje obszar w najbliższym otoczeniu zabytku archeologicznego. W związku z możliwością wystąpienia reliktyw archeologicznych wszelkie prace ziemne prowadzone w otoczeniu zabytków archeologicznych oraz większe prace ziemne związane z realizacją sieci wodociągowej, gazowej, ciepłowniczej, elektroenergetycznej, teletechnicznej, kanalizacji sanitarnej, wykopy pod fundamenty dużych budynków o charakterze usługowym, zakłady produkcyjne oraz prace związane z budową autostrad i dróg szybkiego ruchu powinny mieć zabezpieczony nadzór archeologiczny.
6. Strefa E – *ochrony ekspozycji widokowych*. W zasięgu strefy E obowiązują następujące ustalenia:
- a) nakaz utrzymania istniejących wglądów i osi widokowych,
  - b) zakaz wznoszenia elementów kubaturowych w bezpośrednim otoczeniu zabytku oraz nowych zadrzewień na ich przedpolu i kierunkach wglądów,
  - c) wyłączenie spod nowej zabudowy terenów: w obrębie osi widokowej z Osiedla Młodych oraz terenów ograniczonych osią widokową od strony wschodniej, zabezpieczając widok na cmentarz parafialny i kościół p.w. Przemienienia Pańskiego,
  - d) nakaz regulacji (prycinanie i przesadzanie) istniejącego zadrzewienia powodujących stopniowe ograniczanie widoków,
  - e) wszelkie prace wymienione w prawie budowlanym lub wycinki starodrzewu należy poprzedzić uzgodnieniem ze Śląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, który każdorazowo określi indywidualne warunki konserwatorskie.

V.3. Miejska ewidencja zabytków

Na terenie objętym planem znajdują się również obiekty o charakterze zabytkowym, nie wpisane do rejestru zabytków, figurujące w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Są to:

- 1) Dom przy ul. Armii Krajowej nr 46 – mur., ok. 1930 r.,
- 2) Dom przy ul. Armii Krajowej 4 – mur., 1910 r.,
- 3) Dom przy ul. Armii Krajowej 4, druga część parteru – mur., 1920/30 r.,
- 4) Dom przy ul. Armii Krajowej 14 – mur., ok. 1930 r.,
- 5) Dom przy ul. Batorego 1 – mur., I. 20-te XX w.,
- 6) Dom przy ul. Batorego 2 – mur., pocz. XX w.,
- 7) Dom przy ul. Batorego 3 – mur., 1910/20 r.,
- 8) Dom przy ul. Batorego 5 – mur., ok. 1910/20 r.,

- 9) Dom przy ul. Batorego 6 – mur., 20-te XX w.,
- 10) Dom przy ul. Batorego 10 – drewn., ok. 1910/20 r.,
- 11) Dom przy ul. Batorego 11 – mur., XIX/XX w.,
- 12) Dom przy ul. Batorego 13 – mur., 1920/30 r.,
- 13) Dom przy ul. Batorego 15 – mur., ok. 1920/30 r.,
- 14) Dom przy ul. Batorego 19 – mur., ok. 1910/20 r.,
- 15) Dom przy ul. Batorego 20 – mur., kon. XIX w.,
- 16) Dom przy ul. Batorego 23 – mur., I. 30-te XX w.,
- 17) Dom przy ul. Batorego 26 – mur., ok. 1930 r.,
- 18) Dom przy ul. Batorego 27 – mur., ok. 1930 r.,
- 19) Dom przy ul. Bielow 1 - mur., ok. 1930 r.,
- 20) Dom przy ul. Bielow 6 - mur., I. 30-te XX w.,
- 21) Dom przy ul. Bielow 7 - mur., 1920/30 r.,
- 22) Dom przy ul. Bielow 8 – drewn., ok. 1920 r.,
- 23) Dom przy ul. Bielow 9 - mur., I. 20-te XX w.,
- 24) Dom przy ul. Bielow 10 - drewn., pocz. XX w.,
- 25) Dom przy ul. Bielow 15 - drewn., XIX/XX w.,
- 26) Dom przy ul. Bielow 20 - drewn., ok. 1900 r.,
- 27) Dom przy ul. Bielow 21 - mur., ok. 1935 r.,
- 28) Dom obok budynku przy ul. Bielow 21 – mur., ok. 1930 r.,
- 29) Dom przy ul. Bielow 22 - mur., 1920/30 r.,
- 30) Dom przy ul. Bielow 24 - mur., 1910/20 r.,
- 31) Dom przy ul. Bielow 25 - mur., pocz. XX w.,
- 32) Stodoła przy posesji ul. Bielow 25/27 - drewn., pocz. XX w.,
- 33) Dom przy ul. Bielow 26 - mur., 1920/30 r.,
- 34) Dom przy ul. Bielow 27 - mur., pocz. XX w.,
- 35) Dom przy ul. Bielow 31 - mur., I. 20-te XX w.,
- 36) Dom przy ul. Bielow 35 - drewn., 1920/30 r.,
- 37) Dom przy ul. Bielskiej 2 - mur., ok. 1935 r.,
- 38) Dom przy ul. Bielskiej 3/5 - mur., kon. XIX w.,
- 39) Dom przy ul. Bielskiej 9 – drewn., ok. 1930 r.,
- 40) Dom przy ul. Bielskiej 13 - mur., ok. 1930 r.,
- 41) Dom przy ul. Brackiej 2 - mur., 1920/30 r.,
- 42) Dom przy ul. Brackiej 8 - mur., 1900/10 r.,
- 43) Dom przy ul. Brackiej 10 - mur., 1920/30 r.,
- 44) Dom przy ul. Brackiej 12 - mur., ok. 1930 r.,
- 45) Dom przy ul. Brackiej 16 - mur., ok. 1930 r.,
- 46) Dom przy ul. Brackiej 19/21 - mur., I. 30-te XX w.,
- 47) Dom przy ul. Brackiej 22 - mur., ok. 1935 r.,
- 48) Dom przy ul. Brackiej 23 - mur., 1925/30 r.,
- 49) Dom przy ul. Brackiej 24 - mur., 1925 r.,
- 50) Dom przy ul. Brackiej 25 - mur., ok. 1935 r.,
- 51) Dom przy ul. Brackiej 36 - mur., ok. 1935 r.,
- 52) Dom przy ul. Brackiej 37 - mur., ok. 1935 r.,
- 53) Dom przy ul. Brackiej 41 - mur., ok. 1930 r.,
- 54) Dom przy ul. Brackiej 43 - mur., ok. 1930 r.,
- 55) Dom przy ul. Brackiej 45 - mur., ok. 1935 r.,
- 56) Dom przy ul. Brackiej 47 - mur., ok. 1935 r.,
- 57) Dom przy ul. Brackiej 49 - mur., ok. 1935 r.,
- 58) Dom przy ul. Browarnej 5 - drewn., ok. 1935 r.,
- 59) Dom przy ul. Browarnej 7 - mur., 1920/30 r.,
- 60) Dom przy ul. Browarnej 8 - mur., ok. 1930 r.,

- 61) Dom przy ul. Browarnej 12 - mur., pocz. XX w.,
- 62) Dom przy ul. Browarnej 18 - mur., 1910/20 r.,
- 63) Dom przy ul. Browarnej 20 - mur., ok. 1920 r.,
- 64) Dom przy ul. Browarnej 22 - mur., pocz. XX w.,
- 65) Dom przy ul. Browarnej 28 - mur., pocz. XX w.,
- 66) Dom przy ul. Browarnej 34 - mur., 1920/30 r.,
- 67) Dom przy ul. Browarnej 36 - drewn., 1910/20 r.,
- 68) Dom przy ul. Browarnej 44 - mur., l. 30-te XX w.,
- 69) Dom przy ul. Browarnej 47 - mur., ok. 1930 r.,
- 70) Dom przy ul. Browarnej 48/50 - mur., 1910/20 r.,
- 71) Dom przy ul. Browarnej 51 - mur., ok. 1930 r.,
- 72) Dom przy ul. Browarnej 53a - mur., 1910/20 r.,
- 73) Dom przy ul. Browarnej 55 - mur., ok. 1930 r.,
- 74) Dom przy ul. Browarnej 56 - mur., ok. 1934 r.,
- 75) Dom przy ul. Browarnej 58 - mur., 1920/30 r.,
- 76) Dom przy ul. Browarnej 60 - mur., l. 30-te XX w.,
- 77) Dom przy ul. Browarnej 62 - mur., ok. 1930 r.,
- 78) Dom przy ul. Browarnej 64 - mur., l. 30-te XX w.,
- 79) Dom przy ul. Browarnej 65 - mur., 1 ćw. XX w.,
- 80) Dom przy ul. Browarnej 66 - mur., pocz. XX w.,
- 81) Dom przy ul. Browarnej 85 - drewn., l. 30-te XX w.,
- 82) Dom przy ul. Browarnej 91 - mur., pocz. XX w.,
- 83) Dom przy ul. Cichej 2 - drewn.-mur., pocz. XX w.,
- 84) Dom przy ul. Curie-Skłodowskiej 1 - mur., 1920/30 r.,
- 85) Dom przy ul. Długiej 3 - mur., 1920/30 r.,
- 86) Dom przy ul. Długiej 6 - mur., 1 ćw. XX w.,
- 87) Dom przy ul. Długiej 10 - drewn., l. 30-te XX w.,
- 88) Dom przy ul. Długiej 13 - mur., 1910/20 r.,
- 89) Dom przy ul. Długiej 15 - drewn., XIX/XX w.,
- 90) Dom przy ul. Długiej 17 - mur., ok. 1930 r.,
- 91) Dom przy ul. Długiej 21 - drewn., l. 30-te XX w.,
- 92) Dom przy ul. Długiej 43 - mur., l. 30-te XX w.,
- 93) Dom przy ul. Dworcowej 7 – mur., l. 20-te XX w.,
- 94) Dom przy ul. Dworcowej 12 – mur., 1 ćw. XX w.,
- 95) Dom przy ul. Dworcowej 33 – mur., 1910/20 r.,
- 96) Dom przy ul. Dworcowej 20a – mur., 1910 r.,
- 97) Dom przy ul. Dworcowej 23 – mur., l. 20-te XX w.,
- 98) Dom przy ul. Dworcowej 48 – mur., ok. 1935 r.,
- 99) Dom przy ul. Folwark 34 - drewn., pocz. XX w.,
- 100) Stodoła przy posesji Folwark 34 - drewn., pocz. XX w.,
- 101) Dom przy ul. Futrzarskiej 2 - drewn., ok. 1930 r.,
- 102) Dom przy ul. Futrzarskiej 6 – mur., ok. 1930 r.,
- 103) Obora przy budynku nr 6 - ul. Futrzarska – mur.-drewn., ok. 1930 r.,
- 104) Budynek gospodarczy na posesji przy ul. Futrzarskiej 6 - pocz. XX w.,
- 105) Dom przy ul. Futrzarskiej 8 – mur., kon. XIX w.,
- 106) Dom przy ul. Futrzarskiej 14 - mur.-drewn., kon. XIX w.,
- 107) Dom przy ul. Futrzarskiej 15/17 - drewn., ok. 1920 r.,
- 108) Dom przy ul. Futrzarskiej 18 - mur., 20-te XX w.,
- 109) Dom przy ul. Futrzarskiej 23 - mur., 1920/30 r.,
- 110) Dom przy ul. Futrzarskiej 23 - mur., 1920/30 r.,
- 111) Dom przy ul. Futrzarskiej 24 - mur., ok. 1930 r.,
- 112) Dom przy ul. Futrzarskiej 25 - mur., l. 30-te XX w.,

- 113) Dom przy ul. Futrzarskiej 27 - mur., kon. XIX w.,
- 114) Dom przy ul. Futrzarskiej 31 - mur., 1920/30 r.,
- 115) Dom przy ul. Futrzarskiej 33/35 - drewn., ok. 1930 r.,
- 116) Dom przy ul. Futrzarskiej 36 - drewn., 1920/30 r.,
- 117) Dom przy ul. Futrzarskiej 37 - mur., 1920/30 r.,
- 118) Dom przy ul. Futrzarskiej 40 - mur., ok. 1930 r.,
- 119) Dom przy ul. Futrzarskiej 44 - drewn., ok. 1920 r.,
- 120) Dom przy posesji nr 48 - ul. Futrzarska - mur., I. 30-te XX w.,
- 121) Dom przy ul. Futrzarskiej 50 - mur., ok. 1930 r.,
- 122) Dom przy ul. Futrzarskiej 52 - mur., 1920/30 r.,
- 123) Dom przy ul. Futrzarskiej 52a - drewn., 1920/30 r.,
- 124) Dom przy ul. Futrzarskiej 53 - mur., ok. 1935 r.,
- 125) Dom przy ul. Futrzarskiej 61 - drewn., 20-te XX w.,
- 126) Dom przy ul. Futrzarskiej 63 - mur., 1910/20 r.,
- 127) Dom przy ul. Futrzarskiej 67 - mur., I. 30-te XX w.,
- 128) Dom przy ul. Futrzarskiej 73 - mur., 1920/30 r.,
- 129) Dom przy ul. Futrzarskiej 75 - mur., ok. 1935 r.,
- 130) Dom przy ul. Garbarskiej 8 - mur., ok. 1930 r.,
- 131) Dom przy ul. Garncarskiej 16 - drewn., ok. 1900 r.,
- 132) Dom przy ul. Grapa 4 - drewn., ok. 1929 r.,
- 133) Stodoła na posesji przy ul. Grapa 4 - drewn., ok. 1929 r.,
- 134) Dom przy ul. Grapa 4a - mur., ok. 1930 r.,
- 135) Dom przy ul. Grapa 11 - mur.-drewn., I. 30-te XX w.,
- 136) Dom przy ul. Grapa 12 - mur.-drewn., pocz. XX w.,
- 137) Stodoła na posesji przy ul. Grapa 12 - mur.-drewn., pocz. XX w.,
- 138) Stodoła na posesji przy ul. Grapa 13 - drewn., 20-te XX w.,
- 139) Dom przy ul. Grobla 25 - mur., 1934 r.,
- 140) Stodoła na posesji przy ul. Grobla 25 - mur.-drewn., 1934r.,
- 141) Dom przy ul. Góra Burgałowska 12 - drewn., /zniszczony/ - pocz. XX w.,
- 142) Dom przy ul. Góra Burgałowska 14 - mur., I. 30-te XX w.,
- 143) Dom przy ul. Górskiej 10 - mur., I. 30-te XX w.,
- 144) Dom przy ul. Górskiej 12 - drewn./zniszczony/, kon. XIX w.,
- 145) Dom przy ul. Górskiej 13 - mur., pocz. XX w.,
- 146) Stodoła na posesji przy ul. Górskiej 13 - mur.-drewn., pocz. XX w.,
- 147) Dom przy ul. Grabowej 2 - mur.-drewn., pocz. XX w.,
- 148) Dom przy ul. Grabowej 6 - drewn., pocz. XX w.,
- 149) Dom przy ul. Grojec 14 - mur., 1920/30 r.,
- 150) Dom przy ul. Grojec 17a - mur., kon. XIX w.,
- 151) Stodoła na posesji przy ul. Grojec 18 - drewn., pocz. XX w.,
- 152) Dom przy ul. Grojec 19 - mur.-drewn., kon. XIX w.,
- 153) Dom przy ul. Grojec 21 - mur., ok. 1930 r.,
- 154) Stodoła na posesji przy ul. Grojec 21 - drewn., ok. 1930 r.,
- 155) Dom przy ul. Grojec 23 - mur., XIX/XX w.,
- 156) Stodoła na posesji przy ul. Grojec 23 - drewn., 1927 r.,
- 157) Dom przy ul. Grojec 25 - mur., 1920/30 r.,
- 158) Stodoła na posesji przy ul. Grojec 27 - drewn., ok. 1900 r.,
- 159) Dom przy ul. Grojec 33 - mur., ok. 1930 r.,
- 160) Dom przy ul. Grojec 35 - mur., I. 30-te XX w.,
- 161) Dom przy ul. Grojec 43 - mur., pocz. XX w.,
- 162) Stodoła na posesji przy ul. Grojec 55 - mur., kon. XIX w.,
- 163) Dom przy ul. Grojec 55 - mur.-drewn., 1890 r.,
- 164) Dom przy ul. Grojec 57 - drewn., pocz. XX w.,

- 165) Dom przy ul. Grojec 59 - mur., l. 30-te XX w.,
- 166) Dom przy ul. Grojec 67 - mur., l. 30-te XX w.,
- 167) Dom przy ul. Grunwaldzkiej 35 – drewn., l. 20-te XX w.,
- 168) Dom przy ul. Habsadówka 1 – mur., ok. 1930 r.,
- 169) Dom przy ul. Habsadówka 24 – mur., ok. 1935 r.,
- 170) Dom przy ul. Habsadówka 177 – mur., pocz. XX w.,
- 171) Garaż obok budynku przy ul. Handlowej 2 – mur., l. 30-te XX w.,
- 172) Dom przy ul. Handlowej 3 – mur., k. XIX w.,
- 173) Dom przy ul. Handlowej 4 – mur., 20-te XX w.,
- 174) Dom przy ul. Handlowej 14 – mur., 1920/30 r.,
- 175) Dom przy ul. Handlowej 27 – mur., l. 30-te XX w.,
- 176) Dom przy ul. Handlowej 31 – mur., ok. 1910/20 r.,
- 177) Dom przy ul. Handlowej 33 – mur., 1920/30 r.,
- 178) Budynek gospodarczy przy ul. Isep /blisko mostu na Koszarawie/ mur., l. 1900/10,
- 179) Dom przy ul. Isep 6 – drewn., 1920/30 r.,
- 180) Dom przy ul. Isep 9 – mur., 1920/30 r.,
- 181) Dom przy ul. Isep 16 – mur., ok. 1930 r.,
- 182) Dom przy ul. Isep 34 – mur., ok. 1930 r.,
- 183) Dom przy ul. Isep 36 – mur., l. 30-te XX w.,
- 184) Dom przy ul. Isep 44 – drewn., ok. 1900 r.,
- 185) Dom przy ul. Isep 48a – mur., l. 30-te XX w.,
- 186) Dom przy ul. Isep 54 – mur., ok. 1930 r.,
- 187) Dom przy ul. Isep 74 – mur., l. 30-te XX w.,
- 188) Dom przy ul. Isep 90 – mur., l. 30-te XX w.,
- 189) Dom przy ul. Jana 4 – mur., ok. 1910/20 r.,
- 190) Dom przy ul. Jana 6 – mur., pocz. XX w.,
- 191) Dom przy ul. Jana 8 – drewn., l. 20-te XX w.,
- 192) Dom przy ul. Jana 16 – mur., ok. 1930 r.,
- 193) Dom przy ul. Jana 18 – drewn., 1910/20 r.,
- 194) Dom przy ul. Jana 22 – mur., 1920/30 r.,
- 195) Dom przy ul. Jodłowej 5 – mur., l. 30-te XX w.,
- 196) Dom przy ul. Jodłowej 7 – mur.-drewn., l. 30-te XX w.,
- 197) Dom przy ul. Jodłowej 21 – mur., l. 30-te XX w.,
- 198) Dom przy ul. Kabaty 4 – drewn., l. 30-te XX w.,
- 199) Dom przy ul. Kabaty 13 – mur., ok. 1930 r.,
- 200) Dom przy ul. Kamiennej 5/7 – mur., ok. 1930 r.,
- 201) Dom przy ul. Kamiennej 15 – drewn., l. 30-te XX w.,
- 202) Dom przy ul. Kamiennej 16 – mur.-drewn., ok. 1880 r.,
- 203) Dom przy ul. Kamiennej 18 – mur., 20-te XX w.,
- 204) Dom przy ul. Kamiennej 21a – mur.-drewn., 1920 r.,
- 205) Dom przy ul. Kamiennej 22 – mur., l. 30-te XX w.,
- 206) Stodoła przy budynku - ul. Kamienna 22 – drewn., XIX/XX w.,
- 207) Stodoła na posesji przy ul. Kamiennej 23 – mur.-drewn., 1920/30 r.,
- 208) Dom przy ul. Kasztanowej 19 – mur., l. 30-te XX w.,
- 209) Dom przy ul. Kilińskiego 14 – mur., ok. 1930/35 r.,
- 210) Dom przy ul. Klonowej 2 – mur., ok. 1920 r.,
- 211) Dom przy ul. Klonowej 6 – mur., 1920/25 r.,
- 212) Dom przy ul. Klonowej 8 – mur., 1920/25 r.,
- 213) Dom – ul. Do Kopca 2 – drewn., ok. 1930 r.,
- 214) Stodoła na posesji ul. Do Kopca 2 – drewn., ok. 1930 r.,
- 215) Dom obok posesji ul. Do Kopca 2 – drewn., ok. 1930 r.,
- 216) Chałupa – ul. Nad Dworem 87 – drewn., kon. XIX w.,

- 217) Stodoła na posesji ul. Nad Dworem 87 – drewn., kon. XIX w.,
- 218) Dom – ul. Kocurowska 172 – mur., ok. 1935 r.,
- 219) Stodoła naprzeciw domu ul. Kocurowska 172 – drewn., l. 30-te XX w.,
- 220) Dom na posesji ul. Wichrowa 51 – mur., l. 30-te XX w.,
- 221) Stodoła na posesji ul. Wichrowa 51 – mur.-drewn., ok. 1930 r.,
- 222) Chałupa za sklepem przy posesji ul. Wichrowa 51, mur., XIX/XX w.,
- 223) Stodoła na posesji ul. Nad Dworem 3 – mur., pocz. XX w.,
- 224) Dom – ul. Kocurowska 46 – mur., l. 30-te XX w.,
- 225) Dom przy posesji ul. Kocurowska 46 – drewn., pocz. XX w.,
- 226) Stodoła obok domu przy posesji ul. Kocurowska 46 – drewn., l. 30-te XX w.,
- 227) Dom – Kocurów 150 – mur., 1932 r.,
- 228) Dom – ul. Kocurowska 128 – mur., ok. 1930 r.,
- 229) Dom – Kocurów 160/213 – mur., ok. 1880 r.,
- 230) Dom przy posesji Kocurów 160/213 – mur., ok. 1925 r.,
- 231) Dom – ul. Modrzewiowa 3 – mur., l. 30-te XX w.,
- 232) Stodoła na posesji ul. Modrzewiowa 3 – mur., l. 30-te XX w.,
- 233) Dom – ul. Kocurowska 12 drewn.-mur., l. 30-te XX w.,
- 234) Stodoła na posesji ul. Kocurowska 12 – drewn., l. 30-te XX w.,
- 235) Dom – ul. Kocurowska 161 – drewn., 1920/30 r.,
- 236) Dom – ul. Do Kopca 11 – drewn., l. 20-te XX w.,
- 237) Stodoła na posesji ul. Do Kopca 11 – drewn., l. 20-te XX w.,
- 238) Obora na posesji ul. Do Kopca 11 – drewn., l. 20-te XX w.,
- 239) Dom przy posesji ul. Do Kopca 11 – mur., l. 20-te XX w.,
- 240) Dom – Kocurów 238 – drewn., 1920/30 r.,
- 241) Dom – ul. Do Kopca 10 – drewn., 1920/30 r.,
- 242) Dom – Kocurów 255 – drewn., 1920/30 r.,
- 243) Dom – ul. Kocurowska 14 – mur.-drewn., pocz. XX w.,
- 244) Stodoła przy domu ul. Kocurowska 14 – drewn., l. 30-te XX w.,
- 245) Dom przy posesji ul. Kocurowska 14 – drewn., l. 20-te XX w.,
- 246) Dom ul. Nad Dworem 33 – mur.-drewn., 1922 r.,
- 247) Stodoła przy domu ul. Nad Dworem 33 – drewn., l. 20-te XX w.,
- 248) Dom – Kocurów 134 – drewn., l. 30-te XX w.,
- 249) Dom – ul. Do Kopca 8 – mur., 1920/30 r.,
- 250) Dom przy posesji ul. Do Kopca 8 – drewn., l. 30-te XX w.,
- 251) Dom obok posesji ul. Do Kopca 8 – drewn., 1910/20 r.,
- 252) Dom – Kocurów 272 – drewn., 1920/30 r.,
- 253) Dom – ul. Kocurowska 162 – mur., l. 30-te XX w.,
- 254) Dom – ul. Kocurowska 107 – mur., ok. 1930 r.,
- 255) Dom – ul. Kocurowska 53 – drewn., ok. 1920 r.,
- 256) Budynek gospodarczy przy posesji ul. Modrzewiowa 4 – drewn., pocz. XX w.,
- 257) Dom – ul. Wichrowa 49 – mur., l. 30-te XX w.,
- 258) Dom – ul. Kocurowska 68 – drewn., 1920/30 r.,
- 259) Dom – ul. Kocurowska 168 – mur., ok. 1938 r.,
- 260) Dom – ul. Nad Dworem 32 – drewn., ok. 1930 r.,
- 261) Dom naprzeciw posesji Kocurów 42 – mur., l. 30-te XX w.,
- 262) Dom – Koleby/Kocurów zakręt ul. Partyzantów – mur., l. 30-te XX w.,
- 263) Dom – ul. Na Oklu 8 – mur., pocz. XX w.,
- 264) Dom przy posesji ul. Na Oklu 8 – mur.-drewn., l. 20-te XX w.,
- 265) Dom – ul. Na Oklu 31 – drewn., ok. 1890 r.,
- 266) Stodoła obok domu ul. Na Oklu 31 – drewn., ok. 1900 r.,
- 267) Budynek gospodarczy na posesji ul. Sosnowa 1 – mur.-drewn., k. 20-te XX w.,
- 268) Dom – ul. Pod Szkołą 20 – drewn., 1920/25 r.,

- 269) Dom za budynkiem ul. Pod Szkołą 20 – mur., ok. 1930 r.,
270) Dom – ul. Wiosenna 34 – mur., l. 30-te XX w.,
271) Budynek gospodarczy na posesji ul. Wiosenna 34 – mur.-drewn., l. 30-te XX w.,
272) Dom – Koleby 25 – drewn., ok. 1930 r.,
273) Chałupa na posesji ul. Nad Stawem – drewn., ok. 1900 r.,
274) Dom – Koleby 41/43 – drewn., pocz. XX w.,
275) Stodoła na posesji Koleby 41/43 – drewn., l/ 30-te XX w.,
276) Dom na posesji / obok / Koleby 41/43 – mur., l. 30-te XX w.,
277) Dom piętrowy przy posesji Koleby 41/43 – mur., l. 30-te XX w.,
278) Dom naprzeciw posesji Koleby 50 – mur., 1910/20 r.,
279) Dom – Koleby 65/69 – drewn., 1920/30 r.,
280) Dom – ul. Pod Szkołą 1 – mur., ok. 1930 r.,
281) Dom – Koleby 208 – mur.-drewn., k. XIX w.,
282) Stajnia i kurnik przy domu Koleby 208 – drewn., pocz. XX w.,
283) Stodoła przy domu Koleby 208 – drewn., pocz. XX w.,
284) Dom przy posesji Koleby 208 – drewn.-mur., pocz. XX w.,
285) Dom przy ul. Kolejowej 19 – drewn., ok. 1930 r.,
286) Dom przy ul. Kolejowej 21 – mur., 1934 r.,
287) Dom przy ul. Kolistej 3 – mur., l. 20-te XX w.,
288) Dom przy ul. Kolistej 6 – mur., 1920/30 r.,
289) Dom przy ul. Kolistej 7 – mur., l. 30-te XX w.,
290) Dom przy ul. Kolistej 9 – mur., ok. 1920 r.,
291) Stodoła przy posesji ul. Kolisty 13 – drewn., ok. 1910/20 r.,
292) Dom przy ulicy Komorowskich 17 – mur., 1910/20 r.,
293) Dom przy ulicy Komorowskich 19 – mur., 1910/20 r.,
294) Dom przy ulicy Komorowskich 22 – mur., l. 20-te XX w.,
295) Dom przy ulicy Komorowskich 24 – mur., ok. 1930 r.,
296) Dom przy ulicy Komorowskich 28 – mur., ok. 1930 r.,
297) Dom przy ulicy Komorowskich 30/32 – mur., 4 ćw. XIX w.,
298) Dom przy ulicy Komorowskich 38 – mur., 1925 r.,
299) Dom przy ulicy Komorowskich 41 – mur., l. 20-te XX w.,
300) Dom przy ulicy Komorowskich 42 – mur., ok. 1925/30 r.,
301) Dom przy ulicy Komorowskich 45 – mur., 1920/30 r.,
302) Dom przy ulicy Komorowskich 47 – mur., ok. 1930 r.,
303) Dom przy ulicy Komorowskich 48 – mur., l. 30-te XX w.,
304) Dom przy ulicy Komorowskich 51 – mur., 4 ćw. XIX w.,
305) Dom przy ulicy Komorowskich 52 – mur., 2 tercja XIX w.,
306) Dom przy ulicy Komorowskich 53 – mur., pocz. XX w.,
307) Dom przy ulicy Komorowskich 56 – mur., 1920/30 r.,
308) Dom przy ulicy Komorowskich 61 – mur., l. 20-te XX w.,
309) Dom przy ulicy Komorowskich 64 – mur., ok. 1920/30 r.,
310) Dom przy ulicy Komorowskich 66 – mur., pocz. XX w.,
311) Dom przy ulicy Komorowskich 67 – mur., pocz. XX w.,
312) Dom przy ulicy Komorowskich 70 – mur., pocz. XX w.,
313) Dom przy ulicy Komorowskich 72 – mur., pocz. XX w.,
314) Dom przy ulicy Komorowskich 74 – mur., pocz. XX w.,
315) Dom przy ulicy Komorowskich 76 – mur., l. 20-te XX w.,
316) Dom przy ulicy Komorowskich 77 – mur., XIX/XX w.,
317) Dom przy ulicy Komorowskich 82 – mur., l. 30-te XX w.,
318) Dom przy ulicy Komorowskich 83 – mur., ok. 1920 r.,
319) Dom przy ulicy Komorowskich 87 – mur., l. 30-te XX w.,
320) Dom przy ulicy Komorowskich 88 – mur., ok. 1920/30,

- 321) Dom przy ulicy Komorowskich 94 – mur., I. 20-te XX w.,
- 322) Dom przy ulicy Komorowskich 95 – mur., 1920/30,
- 323) Dom przy ulicy Komorowskich 97 – mur., I. 20-te XX w.,
- 324) Dom przy ulicy Komorowskich 99 – oficyna I – mur., I. 20-te XX w.,
- 325) Dom przy ulicy Komorowskich 99 – oficyna II – mur., I. 20-te XX w.,
- 326) Dom przy ulicy Komorowskich 104 – mur., ok. 1910 r.,
- 327) Dom przy ulicy Komorowskich 108 – mur., ok. 1930 r.,
- 328) Dom przy ulicy Komorowskich 111 – mur., ok. 1910 r.,
- 329) Obora obok domu przy ul. Komorowskich 111 – mur.-drewn., ok. 1910 r.,
- 330) Dom przy ul. Komorowskich 113 – mur., ok. 1920/30,
- 331) Dom przy ul. Komorowskich 123 – mur., 1920/30 r.,
- 332) Dom przy ul. Konopnickiej 2 – mur., ok. 1930 r.,
- 333) Dom przy ul. Konopnickiej 5 – mur., I. 30-te XX w.,
- 334) Dom przy ul. Konopnickiej 7 – mur., I. 30-te XX w.,
- 335) Dom przy ul. Konopnickiej 9 – mur., ok. 1925 r.,
- 336) Dom przy ul. Kopernika 3 – mur., 1930 r.,
- 337) Dom przy ul. Kopernika 4 – drewn., I. 20-te XX w.,
- 338) Dom przy ul. Kopernika 27 – mur., pocz. XX w.,
- 339) Stodoła przy posesji Kopernika 27 – mur.-drewn., pocz. XX w.,
- 340) Dom przy ul. Kopernika 29 – mur.-drewn., pocz. XX w.,
- 341) Dom przy ul. Kopernika 40 – mur., pocz. XX w.,
- 342) Stodoła przy posesji Kopernika 40 – mur., I. 30-te XX w.,
- 343) Dom przy ul. Kopernika 41 – mur., I. 30-te XX w.,
- 344) Dom przy ul. Kopernika 81 – mur., pocz. XX w.,
- 345) Stodoła przy posesji Kopernika 81 – mur.-drewn., pocz. XX w.,
- 346) Dom przy ul. Kopernika 83 – mur., I. 30-te XX w.,
- 347) Dom przy ul. Kopernika 85 – mur., I. 30-te XX w.,
- 348) Dom przy ul. Kopernika 87 – drewn.-mur., pocz. XX w.,
- 349) Dom przy ul. Kopernika 94 – mur., I. 30-te XX w.,
- 350) Dom przy ul. Kopernika 96 – mur., ok. 1930 r.,
- 351) Dom przy ul. Kopernika 109 – mur., I. 30-te XX w.,
- 352) Dom przy ul. Kopernika 124 – mur., I. 20-te XX w.,
- 353) Dom przy ul. Kopernika 132 – mur., pocz. XX w.,
- 354) Dom przy ul. Kościuszki 10 – mur., pocz. XX w.,
- 355) Dom przy ul. Kościuszki 14 – mur., XIX w., rekonstrukcja 1955 r.,
- 356) Dom przy ul. Kościuszki 23 – mur., 1910 r.,
- 357) Dom przy ul. Kościuszki 51 – mur., I. 20-te XX w.,
- 358) Dom przy ul. Kościuszki 64 – mur., 1920/30 r.,
- 359) Dom przy ul. Kościuszki 69 – mur., kon. XIX w. – przebudowany,
- 360) Dom przy ul. Kasińskiego 1 – mur., I. X-te XX w.,
- 361) Dom przy ul. Kasińskiego 3 – mur., ok. 1935 r. – rozbudowany w I. 80-tych XX w.,
- 362) Dom przy ul. Kasińskiego 4 – mur., I. 20-te XX w.,
- 363) Dom przy ul. Kasińskiego 5 – mur., 1910/20 r.,
- 364) Dom przy ul. Kasińskiego 8 – mur., ok. 1910/20 r.,
- 365) Dom przy ul. Kasińskiego 10/12 – mur., I. 1915/20,
- 366) Dom przy ul. Kraszewskiego 4 – mur., I. 20-te XX w.,
- 367) Dom przy ul. Kraszewskiego 5 – mur., ok. 1930 r.,
- 368) Dom przy ul. Kraszewskiego 9 – mur., ok. 1930 r.,
- 369) Dom przy ul. Księdza Prałata Stanisława Słonki 10 – mur., pocz. XX w. – przebudowany,
- 370) Dom przy ul. Ks. Pr. S. Słonki 12 – mur., 1910/20,
- 371) Dom przy ul. Ks. Pr. S. Słonki 13 – mur., ok. 1930 r.,
- 372) Dom przy ul. Ks. Pr. S. Słonki 15 – drewn., 1920 r.,

- 373) Dom przy ul. Ks. Pr. S. Słonki 19 – mur., l. 20-te XX w.,
- 374) Dom przy ul. Ks. Pr. S. Słonki 21 – drewn., k. XIX w.,
- 375) Dom przy ul. Ks. Pr. S. Słonki 23 – mur., k. XIX w.,
- 376) Dom przy ul. Ks. Pr. S. Słonki 20 – mur., 1920/30,
- 377) Dom przy ul. Ks. Pr. S. Słonki 25 – mur., ok. 1880 r. - przebudowany,
- 378) Dom przy ul. Ks. Pr. S. Słonki 43 – mur., pocz. XX w. - przebudowany,
- 379) Dom przy ul. Ks. Pr. S. Słonki 51 – mur., l. 30-te XX w.,
- 380) Stodoła na posesji przy ul. Krzywej 13 – drewn., pocz. XX w.,
- 381) Dom przy ul. Kwiatowej 2 /b. Zły stan/ - drewn. Pocz. XX w.,
- 382) Dom przy ul. Kwiatowej 5 – mur.-drewn., pocz. XX w.,
- 383) Stodoła na posesji przy ul. Kwiatowej 5 – drewn., pocz. XX w.,
- 384) Stodoła na posesji przy ul. Kwiatowej 6 – mur., l. 30-te XX w.,
- 385) Dom przy Al. Legionów 1 – mur., kon. XIX w. - przebudowany,
- 386) Dom przy Al. Legionów 3 – mur., 1920/30 r.,
- 387) Dom przy Al. Legionów 4 – mur., ok. 1930 r.,
- 388) Dom przy Al. Legionów 7 – mur., ok. 1930 r.,
- 389) Dom przy Al. Legionów 10 – mur., 1920/30 r. - przebudowany,
- 390) Dom przy Al. Legionów 15 – mur., 1936 r.,
- 391) Dom przy ul. Lelewela 2 – mur., ok. 1930 r.,
- 392) Dom przy ul. Lelewela 4 – mur., l. 30-te XX w.,
- 393) Dom przy ul. Lelewela 7 – mur., ok. 1935 r.,
- 394) Dom przy ul. Lelewela 8 – mur., ok. 1935 r.,
- 395) Dom przy ul. Lelewela 12 – mur., ok. 1930 r.,
- 396) Dom przy ul. Lelewela 15 – mur., ok. 1930 r.,
- 397) Dom przy ul. Lelewela 23 – mur., pocz. XX w.,
- 398) Dom przy ul. Leśniana 2 – mur.,
- 399) Dom przy ul. Leśniana 8 – mur.,
- 400) Dom przy ul. Leśniana 13 – mur.,
- 401) Dom przy ul. Leśniana 27 – mur.,
- 402) Dom przy ul. Leśniana 28 – mur.,
- 403) Dom przy ul. Leśniana 33 – mur.,
- 404) Dom przy ul. Leśniana 36 – mur.,
- 405) Dom przy ul. Leśniana 39 – mur.,
- 406) Dom przy ul. Leśniana 44 – mur.,
- 407) Dom przy ul. Leśniana 47 – mur.,
- 408) Dom przy ul. Leśniana 53 – mur.,
- 409) Dom przy ul. Leśniana 125 – mur.,
- 410) Dom przy ul. Leśniana 143 – mur., 1920/30 r.,
- 411) Dom przy ul. Ludnej 2 – mur., ok. 1920 r.,
- 412) Dom przy ul. Ludnej 10 – drewn., ok. 1930 r.,
- 413) Dom przy ul. Ludnej 11 – mur., ok. 1930 r.,
- 414) Dom przy ul. Ludnej 12 – mur., l. 30-te XX w.,
- 415) Dom przy ul. Ludnej 15 – mur., 1910/20 r. - przebudowany,
- 416) Dom przy ul. Ludnej 17 – mur., pocz. XX w.,
- 417) Dom przy ul. Ludnej 18 – mur., 1920/30 r.,
- 418) Dom przy ul. Ludnej 24 – mur., 1920/30 r.,
- 419) Dom przy ul. Łączki 2/4 - mur.-drewn., ok. 1920 r.,
- 420) Dom przy ul. Łączki 8 - drewn., 1 ćw. XX w.,
- 421) Dom przy ul. Łączki 10 - drewn., ok. 1930 r.,
- 422) Dom przy ul. Łączki 22 - drewn., ok. 1900 r. - przebudowany,
- 423) Dom przy ul. Łączki 24 - mur., ok. 1930 r. - przebudowany,
- 424) Dom przy ul. Łączki 26 - mur., 1937 r.,

- 425) Dom przy ul. Łączki 36 - mur., ok. 1935 r.,
- 426) Dom przy ul. Łącznej 8 – mur., l. 30-te XX w.,
- 427) Dom przy ul. Łącznej 16 – mur., ok. 1930 r.,
- 428) Dom przy ul. Łącznej 20 – mur., ok. 1934 r.,
- 429) Dom przy ul. Łącznej 24 – mur., ok. 1935 r.,
- 430) Dom przy ul. Łącznej 30 – mur., ok. 1935 r.,
- 431) Dom przy ul. Łącznej 32 – mur., ok. 1930 r.,
- 432) Dom przy ul. Łąkowej 2 – mur., l. 30-te XX w.,
- 433) Dom przy ul. Łęgowej 8 – mur., 1920/30 r.,
- 434) Dom przy ul. 1 Maja 7 - mur., l. 20-te XX w.,
- 435) Dom przy ul. 1 Maja 9 - mur., 1910/20 r. - przebudowany,
- 436) Dom przy ul. 1 Maja 11 - mur., l. 30-te XX w.,
- 437) Dom przy ul. 1 Maja 12 - mur., ok. 1930/35 r.,
- 438) Dom przy ul. 1 Maja 15 - mur., ok. 1930 r.,
- 439) Dom przy ul. 1 Maja 16/19 - mur., 1920/30 r.,
- 440) Dom przy ul. 1 Maja 17 - mur., 1920/30 r.,
- 441) Dom przy ul. 1 Maja 24 - mur., ok. 1930 r.,
- 442) Obora na posesji przy ul. 1 Maja 24 – mur., ok. 1930 r.,
- 443) Dom przy ul. 1 Maja 26 - mur., ok. 1920 r.,
- 444) Dom przy ul. 3 Maja 7 - mur., 1920/90 r.,
- 445) Dom przy ul. 3 Maja 8 - mur., l. 30-te XX w.,
- 446) Dom przy ul. 3 Maja 9 - mur., l. 30-te XX w.,
- 447) Dom przy ul. 3 Maja 12 - mur., ok. 1930 r.,
- 448) Dom przy ul. 3 Maja 18 - mur., ok. 1920 r.,
- 449) Dom przy ul. 3 Maja 20 - mur., o. 1935 r.,
- 450) Dom przy ul. Małej 3 – mur., l. 30-te XX w.,
- 451) Dom przy ul. Mleczarskiej 6 – mur., ok. 1930 r.,
- 452) Dom przy ul. Mleczarskiej 7 drewn.-mur., 1920/30 r.,
- 453) Dom przy ul. Mleczarskiej 9 – mur., 1920/30 r.,
- 454) Dom przy ul. Mleczarskiej 13 – drewn., ok. 1910 r.,
- 455) Dom przy ul. Mleczarskiej 15 – mur., 1920/30 r.,
- 456) Dom przy ul. Mleczarskiej 16 – mur., 1920/30 r. – przebudowany,
- 457) Dom przy ul. Mleczarskiej 18 – mur., 1920/30 r.,
- 458) Dom przy ul. Mleczarskiej 20 – mur., 1920/30 r. – przebudowany,
- 459) Dom przy ul. Mleczarskiej 30 – mur., ok. 1930 r.,
- 460) Dom przy ul. Młyńskiej 3 – mur., ok. 1930 r.,
- 461) Dom przy ul. Młyńskiej 5 – mur., ok. 1910/20 r.,
- 462) Dom przy ul. Mochnackiego 6 – mur., ok. 1930 r.,
- 463) Dom przy ul. Mochnackiego 10 – mur., l. 30-te XX w.,
- 464) Dom przy ul. Nad Stawem 5 – mur., 1920/30 r.,
- 465) Dom przy ul. Nad Stawem 10 – drewn., 1935 r.,
- 466) Dom przy ul. Nimasów 4 – mur., 1920/30 r.,
- 467) Dom przy ul. Nimasów 14 – mur., l. 20-te XX w.,
- 468) Dom przy ul. Nimasów 20 – mur., 1920/30,
- 469) Dom przy ul. Nowej 6 – mur., l. 30-te XX w.,
- 470) Dom przy ul. Ogrodowej 5 – mur., ok. 1935 r.,
- 471) Dom przy ul. Ogrodowej 7 - mur., 4 ćw. XIX w. – przebudowany,
- 472) Stodoła na posesji przy ul. Okręśnej 6 – drewn.-mur., pocz. XX w.,
- 473) Stodoła na posesji przy ul. Okręśnej 12 – drewn.-mur., pocz. XX w.,
- 474) Dom przy ul. Paderewskiego 4 – mur., l. 30-te XX w.,
- 475) Dom przy ul. Partyzantów 1 – mur., pocz. XX w.,
- 476) Dom przy ul. Partyzantów 4 – drewn., kon. XIX w. – przebudowany,

- 477) Dom – chałupa - przy ul. Paskowej 5 – drewn., /zniszczony/ p. XX w.,
478) Dom przy ul. Piaskowej 7 – mur., ok. 1930 r.,
479) Dom przy posesji – ul. Piaskowa 7 – mur., l. 20-te XX w.,
480) Dom przy ul. Piaskowej 9 – mur., ok. 1930 r.,
481) Dom przy ul. Piaskowej 11 – mur., 1920/30 r.,
482) Dom przy ul. Piaskowej 13 0 mur., l. 20-te XX w.,
483) Dom przy ul. Piaskowej 17/19 - mur., ok. 1930 r.,
484) Dom przy ul. Piaskowej 21 – mur., ok. 1930 r.,
485) Dom przy Al. Piłsudskiego 3 – mur., p. XX w.,
486) Dom przy Al. Piłsudskiego 40 – mur., 1935 r.,
487) Dom przy Placu Mariackim 9 – mur., ok. 1930 r.,
488) Dom przy ul. Pod Górą 1 – mur., ok. 1930 r.,
489) Dom przy ul. Pod Górą 4 – mur., 1910/20 r.,
490) Dom przy ul. Pod Górą 9 – mur., l. 30-te XX w.,
491) Dom przy ul. Pod Górą 10 – mur., ok. 1900 r.- przebudowany,
492) Dom obok posesji przy ul. Pod Górą 10 – mur., 1910/20 r.,
493) Dom przy ul. Pod Górą 15 – mur., pocz. XX w.,
494) Dom przy ul. Pod Górą 28 – mur., XIX/XX w.,
495) Dom przy ul. Podgórskiej 7 – mur., l. 20-te XX w.,
496) Dom przy ul. Podgórskiej 15 – mur., l. 20-te XX w.,
497) Dom przy ul. Podgórskiej 19 – mur., l. 30-te XX w.,
498) Budynek gospodarczy na posesji przy ul. Podgórskiej 20, mur., kon. XIX w.,
499) Dom przy ul. Podgórskiej 28 – mur., ok. 1930 r.,
500) Stajnia przy domu Podgórska 28 drewn.-mur., k. XIX w.,
501) Stodoła przy domu Podgórska 28 - drewn., k. XIX w.,
502) Dom przy ul. Podgórskiej 30 – mur., 1932 r.,
503) Dom przy ul. Podgórskiej 40 – mur., ok. 1930 r.,
504) Dom przy ul. Podgórskiej 42 – mur., pocz. XX w.,
505) Dom przy ul. Podgórskiej 46 – mur.-drewn., pocz. X w.,
506) Dom przy ul. Podleśnej 4 – mur.-drewn., ok. 1930 r. - przebudowany,
507) Dom przy ul. Podtorze 1 – mur., 1936 r.,
508) Dom przy ul. Podtorze 4 – mur., 1920/30 r.,
509) Dom przy ul. Podtorze 5 – mur., 1900/10 r.,
510) Dom przy ul. Podtorze 6 – mur., 1920/30 r.,
511) Obora na posesji przy ul. Podtorze 6 – mur., 1920/30 r.,
512) Dom przy ul. Podtorze 7 – mur., l. 30-te XX w.,
513) Dom przy ul. Podtorze 21 – mur., 1920//30 r.,
514) Dom przy ul. Podtorze 27 – mur., 1920/30 r.,
515) Dom przy ul. Podtorze 35 - mur., ok. 1930 r.,
516) Chałupa przy ul. Podtorze 49 – drewn., kon. XIX w.,
517) Dom przy ul. Podtorze 51 – mur., l. 30-te XX w.,
518) Dom przy ul. Poniatowskiego 3 – mur., 1 ćw. XX w.,
519) Dom przy ul. Poniatowskiego 4 – mur., l. 30-te XX w.,
520) Dom przy ul. Poniatowskiego 6 – mur., ok. 1920 r.,
521) Dom przy ul. Poniatowskiego 9 – mur., ok. 1930 r. – przebudowany,
522) Dom przy ul. Poniatowskiego 11 – mur., l. 20-te XX w.,
523) Dom przy ul. Poprzecznej 7 – drewn.-mur., pocz. XX w. – przebudowany,
524) Dom przy ul. Poprzecznej 8 – mur., 1930/34 r.,
525) Dom przy ul. Poprzecznej 11 – mur., 1920/30 r.,
526) Dom przy ul. Potocznej 12 – mur., l. 30-te XX w.,
527) Dom przy ul. Półkole 9 – mur., ok. 1930 r.,
528) Dom przy ul. Półkole 12 – drewn.-mur., 4 ćw. XIX w. – przebudowany,

- 529) Dom przy ul. Półkole 14 - mur., 1910/20 r.,
530) Dom przy ul. Półkole 24 – drewn., pocz. XX w. – przebudowany,
531) Dom przy ul. Półkole 26 – mur., 1935 r.,
532) Dom przy ul. Półkole 28 – mur., 1920/30 r.,
533) Dom przy ul. Półkole 40 – mur., l. 30-te XX w.,
534) Dom przy ul. Półkole 42 – mur., 1910/20 r. – przebudowany,
535) Dom przy ul. Przemysłowej 3 – mur., 1910/20 r. – przebudowany,
536) Dom przy ul. Przemysłowej 9 – mur., ok. 1935 r.,
537) Dom przy ul. Przemysłowej 11 – mur., l. 30-te XX w.,
538) Dom przy ul. Przemysłowej 15 – mur., pocz. XX w. – przebudowany,
539) Dom przy ul. Pszczelnej 10 – mur., pocz. XX w.,
540) Dom przy ul. Pszczelnej 10 – mur., pocz. XX w.,
541) Dom przy ul. Reja / róg ul. Klonowej / - mur., ok. 1930 r.,
542) Dom przy ul. Rolniczej 1 – mur., ok. 1910/20 r.,
543) Dom przy ul. Rolniczej 3 – mur., ok. 1920/30 r.,
544) Dom przy ul. Rolniczej 4 – mur., ok. 1930 r.,
545) Dom przy ul. Rolniczej 6 – mur., ok. 1930 r.,
546) Dom przy ul. Rolniczej 9 – mur., ok. 1930 r.,
547) Dom przy ul. Rolniczej 10 – mur., 1910/20 r.,
548) Dom przy ul. Rolniczej 12 – mur., ok. 1935 r.,
549) Dom przy ul. Rolniczej 14 – mur., 1920/30 r.,
550) Dom przy ul. Rolniczej 24 – mur., ok. 1930 r.,
551) Dom przy ul. Rolniczej 37 – mur., l. 30-te XX w.,
552) Dom przy ul. Róśanej 29 – mur., ok. 1930 r.,
553) Dom przy ul. Róśanej 19/21 – mur., l. 30-te XX w. – przebudowany,
554) Dom przy ul. Rzeźniczej 2 – mur., ok. 1920 r.,
555) Dom przy ul. Rzeźniczej 8 – drewn., l. 30-te XX w.,
556) Dom przy ul. Rzeźniczej 9 – mur., l. 30-te XX w. – przebudowany,
557) Dom przy ul. Rzeźniczej 11 – mur., l. 30-te XX w. – przebudowany,
558) Dom przy ul. Rzeźniczej 13 – mur., 1920/30 r.,
559) Dom przy ul. Rzeźniczej 14 - mur., ok. 1930 r.,
560) Dom przy ul. Rzeźniczej 15 – mur., l. 30-te XX w. – przebudowany,
561) Dom przy ul. Rzeźniczej 16 – mur., ok. 1930 r.,
562) Dom przy ul. Rzeźniczej 17 – mur., ok. 1930 r.,
563) Dom obok posesji przy ul. Rzeźniczej 18 – drewn., kon XIX w.,
564) Dom przy ul. Rzeźniczej 25 – mur., ok. 1931 r.,
565) Dom przy ul. Rzeźniczej 27 – mur., 1920/30 r.,
566) Dom przy ul. Rzeźniczej 37 – mur., 1920/30 r.,
567) Dom przy ul. Rzeźniczej 41 - mur., ok. 1938 r.,
568) Dom przy ul. Rzeźniczej 49 – mur., l. 30-te XX w. – przebudowany,
569) Dom przy ul. Sadowej 1 – mur., l. 30-te XX w. – przebudowany,
570) Dom przy ul. Sadowej 2 – mur., 1920/30 r.,
571) Dom przy ul. Sadowej 6 - drewn., 1920/30 r.,
572) Dom przy ul. Sadowej 9 – mur., 1920/30 r.,
573) Dom przy ul. Sadowej 13 - mur., ok. 1935 r.,
574) Dom przy ul. Sadowej 14 – mur., l. 30-te XX w.,
575) Dom przy ul. Sadowej 15 – mur., l. 30-te XX w.,
576) Dom przy ul. Sadowej 18 – mur., l. 30-te XX w.,
577) Dom przy ul. Sadowej 30 – drewn., ok. 1930 r.,
578) Dom przy ul. Sempołowskiej 1 – mur., 1931 r. – przebudowany,
579) Dom przy ul. Sempołowskiej 2 – mur., ok. 1930 r.,
580) Dom przy ul. Sienkiewicza 11 - mur., l. 20-te XX w. – przebudowany,

- 581) Dom przy ul. Sienkiewicza 17 - mur., pocz. XX w. - przebudowany,
582) Dom przy ul. Sienkiewicza 19 - mur., 1920/30 r. - przebudowany,
583) Dom przy ul. Sienkiewicza 24/26 - mur., l. 30-te XX w. - przebudowany,
584) Dom przy ul. Sienkiewicza 30 - mur., kon. XIX w. - przebudowany,
585) Dom przy ul. Sienkiewicza 31 - mur., 1920/30 r. - przebudowany
586) Dom przy ul. Sienkiewicza 61 - mur., 1910/20 r.,
587) Dom przy ul. Sienkiewicza 63 - mur., 1920/30 r.,
588) Dom przy ul. Sienkiewicza 73 - mur., l. 20-te XX w.,
589) Dom przy ul. Sienkiewicza 74 - mur., l. 30-te XX w.,
590) Dom przy ul. Sienkiewicza 76 - mur., l. 30-te XX w.,
591) Dom przy ul. Sienkiewicza 78 - mur., ok. 1930 r.,
592) Dom przy ul. Sienkiewicza 86 - mur., l. 30-te XX w.,
593) Dom przy ul. Sienkiewicza 91 - mur., 1 ćw. XX w.,
594) Dom przy ul. Sienkiewicza 92- mur., kon. XIX w. - przebudowany,
595) Dom przy ul. Sienkiewicza 114 - mur., l. 30-te XX w.,
596) Dom przy ul. Skargi 1 - mur., 1934 r.,
597) Dom przy ul. Skargi 8 - drewn., 1910/20 r.,
598) Dom przy ul. Słonecznej 2 - mur., ok. 1920 r.,
599) Dom przy ul. Słonecznej 4 - mur., ok. 1935 r.,
600) Dom przy ul. Słowackiego 3 - mur., l. 30-te XX w.,
601) Dom obok posesji przy ul. Słowiczej 5 - mur., ok. 1920 r.,
602) Dom przy ul. Słowiczej 13 - mur., pocz. XX w.,
603) Dom przy ul. Słowiczej 15 - mur., 1920/30 r.,
604) Dom przy ul. Słowiczej 17 - mur., 1920/30 r. - przebudowany,
605) Dom przy ul. Spadzistej 2 - mur., 1920/30 r. - przebudowany,
606) Dom przy ul. Sportowej 3 - mur., ok. 1930 r.,
607) Dom przy ul. Sportowej 4 - mur., ok. 1930 r.,
608) Dom przy ul. Sporyskiej 15 - mur., ok. 1925 r. - przebudowany,
609) Dom przy ul. Sporyskiej 22 - mur., XIX/XX w.,
610) Dom przy ul. Sporyskiej 24 - mur., ok. 1935 r.,
611) Dom przy ul. Sporyskiej 26 - mur., pocz. XX w. - przebudowany,
612) Dom przy ul. Sporyskiej 28 - mur., l. 30-te XX w.,
613) Dom przy ul. Sporyskiej 30 - mur., ok. 1920 r.,
614) Dom przy ul. Sporyskiej 31 - drewn., l. 20-te XX w.,
615) Dom przy ul. Sporyskiej 32 - mur., ok. 1930 r.,
616) Dom przy ul. Sporyskiej 54 - mur., 1920 r.,
617) Dom przy ul. Sporyskiej 59 - mur., 1936 r.,
618) Dom przy ul. Sporyskiej 65 - mur., l. 30-te XX w.,
619) Dom przy ul. Sporyskiej 69 - mur., l. 20-te XX w.,
620) Stajnia na posesji przy ul. Sporyskiej 69 - mur., l. 20-te XX w.,
621) Dom przy ul. Sporyskiej 76 - mur., l. 30-te XX w.,
622) Dom przy ul. Sporyskiej 78 - mur., ok. 1930 r.,
623) Dom przy ul. Sporyskiej 79 - mur., l. 20-te XX w.,
624) Dom przy ul. Sporyskiej 84 - mur., ok. 1930 r. - przebudowany,
625) Dom przy ul. Sporyskiej 97 - mur., l. 20-te XX w.,
626) Dom przy ul. Sporyskiej 98 - mur., l. 30-te XX w.,
627) Dom przy ul. Sporyskiej 107/109 - mur., 1920/30 r.,
628) Stajnia - stodoła na posesji przy ul. Sporyskiej 107/109 - drewn., ok. 1900 r. /zły stan/,
629) Dom przy ul. Sporyskiej 123 - mur., 1920/30 r.,
630) Dom przy ul. Sporyskiej 126 - mur., 1910/20,
631) Dom przy ul. Sporyskiej 127 - mur., ok. 1920 r.,
632) Dom przy ul. Sporyskiej 130 - mur., ok. 1930 r.,

- 633) Dom przy ul. Sporyskiej 140 – mur., l. 30-te XX w.,
634) Stodoła na posesji przy ul. Sporyskiej 140 – drewn., l. 30-te XX w.,
635) Dom przy ul. Sporyskiej 143 – mur., l. 30-te XX w. - przebudowany,
636) Stajnia na posesji przy ul. Sporyskiej 156 – mur., l. 30-te XX w.,
637) Dom przy ul. Sporyskiej 157 – mur., pocz. XX w.,
638) Dom przy ul. Sporyskiej 158 – mur., pocz. XX w.,
639) Dom przy ul. Sporyskiej 159 – mur., l. 30-te XX w.,
640) Dom przy ul. Sporyskiej 163 – mur., ok. 1930 r.,
641) Dom przy ul. Stawowej 9 – mur., ok. 1930 r.,
642) Dom przy ul. Stawy 29 – mur., l. 30-te XX w.,
643) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 37 – mur., ok. 1935 r.,
644) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 42 – mur., ok. 1930 r.,
645) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 50 – mur., l. 30-te XX w.,
646) Dom przy ul. Wałowej 8 – mur., ok. 1935 r.,
647) Dom przy ul. Wąskiej 5 – mur., l. 20-te XX w.,
648) Oficyna przy ul. Wesołej 9 – mur., ok. 1920 r.,
649) Dom przy ul. Wesołej 10 – mur., ok. 1930 r.,
650) Dom przy ul. Wesołej 17 – mur., l. 1920-30,
651) Dom przy ul. Wesołej 18 – mur., l. 30-te XX w.,
652) Dom przy ul. Wesołej 30 – mur., ok. 1920/30 r. - przebudowany,
653) Dom przy ul. Wesołej 32 – mur., ok. 1930 r. Dom przy ul. Wesołej 42 – mur., ok. 1935 r.,
654) Dom przy ul. Wesołej 48 – mur., ok. 1930 r.,
655) Dom przy ul. Wesołej 51 – mur., 1934 r.,
656) Dom przy ul. Wesołej 55 – mur., ok. 1930 r.,
657) Dom przy ul. Wesołej 61a – drewn., – mur., ok. 1930 r.,
658) Dom przy ul. Wesołej 89 – drewn., l. 20-te XX w.,
659) Dom przy ul. Węglowej 17 – mur., l. 30-te XX w.,
660) Dom przy ul. Witosa 20 – mur., ok. 1930 r.,
661) Dom przy ul. Węglowej 28 – mur., l. 30-te XX w. - przebudowany,
662) Oficyna ul. Węglowa 28 – mur., ok. 1930 r.,
663) Dom przy ul. Wichrowa 1 - mur., ok. 1930 r.,
664) Dom przy ul. Wichrowa 11 - mur.-drewn., 4 ćw. XIX w.,
665) Dom przy ul. Wierzbowej 5 – mur., 1920/30 r.,
666) Dom przy ul. Wodnej 1 – mur., l. 20-te XX w.,
667) Dom przy ul. Wodnej 3 – mur., ok. 1930 r.,
668) Dom przy ul. Wodnej 6 – mur., l. 30-te XX w. – przebudowany,
669) Dom przy ul. Wodnej 13 – mur., l. 30-te XX w.,
670) Dom przy ul. Wodnej 17 – ok. 1930 r.,
671) Dom przy ul. Wodnej 19 – mur., ok. 1930 r.,
672) Dom przy Al. Wolności 3 – mur., l. 30-te XX w.,
673) Dom przy Al. Wolności 7 – mur., ok. 1930 r. - przebudowany,
674) Dom przy Al. Wolności 9 – mur., 1920/30 r.,
675) Dom przy Al. Wolności 13 – mur., 1920/30 r. - przebudowany,
676) Dom przy Al. Wolności 28 – mur., ok. 1930 r.,
677) Dom przy Al. Wolności 30 – mur., 1920/30 r.,
678) Dom przy ul. Wspólnej 18 – mur., 1910/20 r. - przebudowany,
679) Stodoła posesji przy ul. Wspólnej 20 – drewn., pocz. XX w.,
680) Drewnutnia na posesji przy ul. Wspólnej 32 – mur.-drewn., kon. XIX w.,
681) Dom przy ul. Wyzwolenia 4 – mur., 1920/30 r.,
682) Dom przy ul. Wyzwolenia 6 – drewn., ok. 1930 r.,
683) Dom przy ul. Wyzwolenia 12 – mur., pocz. XX w. – przebudowany,
684) Dom przy ul. Wyzwolenia 14 – mur., XIX/XX w. – przebudowany,

- 685) Dom przy ul. Wyzwolenia 26 – drewn., ok. 1930 r.,
- 686) Dom przy ul. Zabłockiej 9 – mur., ok. 1920 r. – przebudowany,
- 687) Dom przy ul. Za Wodą 3 – mur., ok. 1930 r.,
- 688) Dom przy ul. Za Wodą 5 – mur., 1930-34 r.,
- 689) Dom przy ul. Za Wodą 6 – mur., ok. 1920 r.,
- 690) Dom przy ul. Za Wodą 8 – mur., 1920/30 r. - przebudowany,
- 691) Dom przy ul. Za Wodą 9 – mur., 1920/30 r.,
- 692) Dom przy ul. Za Wodą 11 – mur., ok. 1920/30 r.,
- 693) Dom przy ul. Za Wodą 16 – mur., ok. 1930 r.,
- 694) Dom przy ul. Za Wodą 18 – mur., ok. 1930 r.,
- 695) Dom przy ul. Za Wodą 19 – mur., ok. 1930/35 r.,
- 696) Dom przy ul. Za Wodą 27 – mur., ok. 1930 r.,
- 697) Dom przy ul. Za Wodą 31 – mur., ok. 1930 r.,
- 698) Dom przy ul. Za Wodą 36 – mur., I. 30-te XX w.,
- 699) Dom przy ul. Za Wodą 41 – mur., ok. 1930 r.,
- 700) Dom przy ul. Żwirowej 7 – mur., I. 30-te XX w.,
- 701) Kościół parafialny p.w. św. Floriana przy ul. Dworcowej – mur., 1935-1953,
- 702) Figura – Madonna – przy kościele p.w. św. Floriana – kam., 1796 r.,
- 703) Kościół parafialny p.w. Chrystusa Króla przy ul. Skargi – mur.,
- 704) Krzyż przy ul. Brackiej 43, żel.-kam., ok. 1900 r.,
- 705) Kapliczka koło dworca PKP – mur., XIX w.,
- 706) Kapliczka przy ul. Browarnej, XIX w.,
- 707) Figura – Chrystus Nazareński – przy ul. Browarnej 43 – kam., 1 poł. XIX w.,
- 708) Kapliczka przy ul. Isep 9 – mur., poł. XIX w.,
- 709) Kapliczka przy ul. Jasna 8 – kam., 4 ćw. XIX w.,
- 710) Kaplica - Kocurów 32 /przy sklepie/ - mur., 1920/30,
- 711) Kapliczka przy ul. Kopernika – mur., koniec XIX w.,
- 712) Kapliczka przy ul. Kopernika /vis a vis Przychodni/ - mur., ok. 1860/70,
- 713) Figura Chrystusa Nazareńskiego /Góra Burgałowska – przy drodze do Moszczanicy/ - kam., 1 poł. XIX w.,
- 714) Kaplica przy drodze Moszczanica – Rychwałd, mur., ok. poł. XIX w.,
- 715) Kapliczka – Upadek pod krzyżem – przy drodze Żywiec-Moszczanica, mur., 1844 r.,
- 716) Krzyż obok nr 99 Moszczanica – kam., 1906 r.,
- 717) Kaplica przy nowym kościele w Moszczanicy – mur., pocz. XX w.,
- 718) Słup – kapliczka przy drodze Moszczanica-Rychwałd, mur., ok., poł. XIX w.,
- 719) Słup – kapliczka przy ul. Partyzantów – mur., pocz. XX w.,
- 720) Kaplica Matki Boskiej Różańcowej – Żywiec-Rędzina – mur., ok. 1930r., lata 80-te,
- 721) Figura Chrystusa Nazareńskiego przy ul. Sienkiewicza naprzeciw nr 67 – kam., XVIII/XIX w.,
- 722) Figura Chrystusa Nazareńskiego przy ul. Sporyskiej 136a – kam., 1936 r.,
- 723) Kapliczka – Upadający Chrystus – przy ul. Sporyskiej, mur., pocz. XIX w.,
- 724) Kaplica przy ul. Sporyskiej naprzeciw nr 6 – mur., ok. 1930 r.,
- 725) Kaplica cmentarna przy ul. Stolarskiej – mur., ok. 1930 r.,
- 726) Kapliczka na kolumnie przy ul. Wesołej, /granica z Pietrzykowicami/ - kam., kon. XVII w.,
- 727) Krucyfiks przy ul. Wesołej 29 – kam., poł. XIX w.,
- 728) Krzyż przy ul. Wesołej 10 – drewn., 1 ćw. XX w.,
- 729) Figura św. Jana Nepomucena – ul. Węglowa - /przy parku/, kam., kon. XVIII w.,
- 730) Figura św. Rozalii przy Al. Wolności naprzeciw nr 6a, kam, 1832 r.,
- 731) Dworzec PKP - Żywiec – mur., XIX/XX w.,
- 732) Przychodnia kolejowa obok dworca PKP – mur., XIX/XX,
- 733) Budynek kolejowy przy dworcu PKP – mur., XIX/XX w.,
- 734) Wieża ciśnień przy dworcu PKP – mur., I. 20-te XX w.,
- 735) Dom dróżniczy przy linii kolejowej Żywiec-Sucha B. /blisko ul. Węglowej 38/ – mur., I. 80-te XIX w.,

- 736) Dom przy ul. Batorego 25 – mur., druga tercja XIX w.,
737) Dom przy ul. Batorego 29 – drewn., 3 ćw. XVIII w.,
738) Dom przy ul. Bielów 2 – mur., ok. 1920 r.,
739) Stodoła przy posesji ul. Bielów 2 – mur.-drewn., ok. 1920 r.,
740) Zakład przemysłowy przy ul. Bielów 3 – mur., ok. 1930 r.,
741) Dom przy ul. Bielów 5 – mur., 1910/20 r.,
742) Stodoła przy posesji ul. Bielów 5 – drewn., 1910/20 r.,
743) Dom przy ul. Bielów 19 – drewn., ok. 1900 r.,
744) Chałupa przy ul. Bielów 29 – drewn., 4 ćw. XIX w.,
745) Budynek gospodarczy – chałupa – na posesji przy ul. Bielów 29 – drewn., 4 ćw. XIX w.,
746) Dom przy ul. Bocznej 12 – drewn., ok. 1930 r.,
747) Dom przy ul. Brackiej 11 – mur., 30-te XX w.,
748) Dom przy ul. Brackiej 35 – mur., ok. 1920 r.,
749) Dom przy ul. Brackiej 46 – mur., 30-te XX w.,
750) Dom przy ul. Browarnej 2 - mur., 1 ćw. XX w.,
751) Dom przy ul. Browarnej 9 - mur., 1920/30 r.,
752) Dom przy ul. Browarnej 11/13a - mur., ok. 1930 r.,
753) Dom przy ul. Browarnej 13 - mur., 20-te XX w.,
754) Dom przy ul. Browarnej 17 - mur., 1 ćw. XX w.,
755) Dom przy ul. Browarnej 19 - mur., 20-te XX w.,
756) Dom przy ul. Browarnej 20a - mur., ok. 1910 r.,
757) Dom przy ul. Browarnej 24 - mur., pocz. XX w.,
758) Dom przy ul. Browarnej 25 - mur., 1 ćw. XX w.,
759) Dom przy ul. Browarnej 43 - mur., 1910/20 r.,
760) Dom przy ul. Browarnej 46 - mur., pocz. XX w.,
761) Dom przy ul. Browarnej 52 – mur.-drewn., 2 poł. XIX w.,
762) Dom przy ul. Browarnej 59 – drewn., 1 poł. XIX w.,
763) Dom przy ul. Browarnej 68 - mur., pocz. XX w.,
764) Willa „Wanda” przy ul. Browarnej – 78 - mur., 20-te XX w.,
765) Budynek administracyjny „Browaru” przy ul. Browarnej 84 – mur., 1866 r.,
766) Budynek administracyjny „Browaru” przy ul. Browarnej 86 – mur., 1927/28 r.,
767) Budynek „Browaru” przy ul. Browarnej 86 – mur., ok. 1866 r.,
768) Kolonia Browar 1 – dom – mur., ok. 1930 r.,
769) Dom – Kolonia Browar 2 – mur. ok. 1930 r.,
770) Dom wraz z ogrodzeniem - Kolonia Browar 3 – mur., kam., ok. 1930 r.,
771) Dom – Kolonia Browar 6 – mur., ok. 1930 r.,
772) Dom – Kolonia Browar 8/7i5/ – mur., ok. 1930 r.,
773) Dom – Kolonia Browar 9 – mur., ok. 1930 r.,
774) Dom przy ul. Brzozowej 5 – mur., ok. 1935 r.,
775) Dom przy ul. Brzozowej 7 – mur., 1930/35 r.,
776) Dom przy ul. Długiej 11 - mur., 1ćw. XX w.,
777) Dom przy ul. Długiej 16 - mur., 1ćw. XX w.,
778) Dom przy ul. Długiej 26 – drewn., 2 poł. XIX w.,
779) Przepust przy ul. Długosza – kam., 1879 r.,
780) Dom przy ul. Dworcowej 1 - mur., pocz. XX w.,
781) Dom przy ul. Dworcowej 2 - mur., pocz. XX w.,
782) Dom przy ul. Dworcowej 3 - mur., pocz. XX w.,
783) Dom przy ul. Dworcowej 4 - mur., 1 poł. XIX w.,
784) Dom przy ul. Dworcowej 5 - mur., 2 poł. XIX w.,
785) Dom przy ul. Dworcowej 6 - mur., 1 ćw. XX w.,
786) Dom przy ul. Dworcowej 7 - mur., kon. XIX w.,
787) Dom przy ul. Dworcowej 9 - mur., l. 20-te XX w.,

- 788) Dom przy ul. Dworcowej 10 - mur., pocz. XX w.,
789) Dom przy ul. Dworcowej 11 - mur., pocz. XX w.,
790) Dom przy ul. Dworcowej 13 - mur., pocz. XX w.,
791) Dom przy ul. Dworcowej 14 – mur., pocz. XX w.,
792) Dom przy ul. Dworcowej 15 - mur., 1 poł. XIX w.,
793) Dom obok posesji przy ul. Dworcowej 15 -drewn., 2 poł. XIX w.,
794) Dom przy ul. Dworcowej 16 - mur., kon. XIX w.,
795) Dom przy ul. Dworcowej 18 – mur., 1 ćw. XX w.,
796) Oficyna przy ul. Dworcowej 18 – mur., ok. 1930 r.,
797) Dom przy ul. Dworcowej 19 - mur., ok. 1900 r.,
798) Dom przy ul. Dworcowej 20 - mur., 1910 r.,
799) Dom przy ul. Dworcowej 21 - mur., k. XIX w.,
800) Dom przy ul. Dworcowej 22 - mur., k. XIX w.,
801) Dom przy ul. Dworcowej 24 - mur., k. XIX w.,
802) Dom przy ul. Dworcowej 29 – mur., pocz. XX w.,
803) Dom przy ul. Dworcowej 31 - mur., pocz. XX w.,
804) Dom przy ul. Dworcowej 35 - mur., 4 ćw. XIX w.,
805) Dom przy ul. Dworcowej 37 - mur., k. XIX w.,
806) Dom przy ul. Dworcowej 45 - mur., k. XIX w.,
807) Dom przy ul. Dworcowej 49 b. hotel - mur., 2 poł. XIX w.,
808) Dom przy ul. Futrzarskiej 3 – mur., l. 30-te XX w.,
809) Dom przy ul. Futrzarskiej 7 – mur., 1920/30 r.,
810) Dom przy ul. Futrzarskiej 9 – mur., ok. 1930 r.,
811) Dom przy ul. Futrzarskiej 11 – mur., ok. 1930 r.- przebudowany,
812) Dom przy ul. Futrzarskiej 13 – drewn., 1920/30 r.,
813) Dom przy ul. Futrzarskiej 20 – mur., pocz. XX w.,
814) Dom przy ul. Futrzarskiej 28 – mur.-drewn.,
815) Dom obok domu przy ul. Futrzarskiej 28 – mur., ok. 1930 r.,
816) Dom przy ul. Futrzarskiej 32 – mur., 1920/30 r.,
817) Dom przy ul. Futrzarskiej 38 – drewn., ok. 1930 r.,
818) Dom przy ul. Futrzarskiej 39 – mur., 4 ćw. XIX w.,
819) Dom przy ul. Futrzarskiej 42 – drewn., XIX/XX w.,
820) Dom przy ul. Futrzarskiej 48 – mur., l. 20-te XX w.,
821) Dom przy ul. Futrzarskiej 57 – mur., ok. 1930 r.,
822) Stodoła na posesji przy ul. Futrzarskiej 59 – drewn., ok. 1920/30 r.,
823) Dom przy ul. Garbarskiej 6 – mur., 1920 r.,
824) Dom przy ul. Garbarskiej 12– drewn., ok. 1880 r.,
825) Dom na rogu ul. Grapa/Partyzantów – mur., 1930/35 r.,
826) Dom przy ul. Grapa 1 - mur., l. 30-te XX w.,
827) Dom przy ul. Grapa 2 - mur., pocz. XX w.,
828) Dom przy ul. Grapa 3 - mur., ok. 1935 r.,
829) Dom przy ul. Grapa 9 - mur., ok. 1935 r.,
830) Dom przy ul. Grapa 13 – drewn., 1920/30 r.,
831) Stajnia na posesji przy ul. Grapa 2 – mur., pocz. XX w.,
832) Stodoła na posesji przy ul. Grapa 9 – mur.-drewn., pocz. XX w.,
833) Dom przy ul. Grobla 4 - mur., 4 ćw. XIX w. - przebudowany,
834) Dom przy ul. Grobla 7 - mur., ok. 1930 r.,
835) Dom przy ul. Grobla 15 - mur., ok. 1900 r.,
836) Dom przy ul. Grobla 17 – drewn., l. 30-te XX w. - przebudowany,
837) Budynek F-ki Śrub przy ul. Grobla 19 – mur., 4 ćw. XIX w.,
838) Dom przy ul. Grobla 21 - mur., 1913 r.,
839) Dom przy ul. Grobla 23 - mur., 1913 r.,

- 840) Dawny piec wapienniczy przy ul. Grojec – mur., poł. XIX w.,
841) Dom przy ul. Grojec 18 – mur., k. XIX w.,
842) Dom przy ul. Grojec 27 – drewn., ok. 1900 r.,
843) Dom przy ul. Grojec 32 – mur., pocz. XX w.,
844) Zespół gospodarczy na posesji przy ul. Grojec 32 – drewn.-mur., pocz. XX w.,
845) Studnie publiczne przy ul. Grojec 33 – mur., 1920/30 r.,
846) Dom przy ul. Grojec 41 – mur., pocz. XX w.,
847) Dom przy ul. Grojec 47 – mur., l. 30-te XX w.,
848) Dom przy ul. Grojec 49 – mur.-drewn., 1 ćw. XX w.,
849) Dom przy ul. Grojec 51/53 – drewn., k. XIX w.,
850) Chałupa przy ul. Grojec 55 – drewn., 3 ćw. XIX w.,
851) Dom przy ul. Górskiej 24 – drewn.-mur., k. XIX w.,
852) Budynek – szkoła - przy ul. Grunwaldzkiej 8 – mur., pocz. XX w.,
853) Budynek gospodarczy na posesji przy ul. Grunwaldzkiej 8 – mur., pocz. XX w.,
854) Budynek gospodarczy II na posesji przy ul. Grunwaldzkiej 8 – mur., pocz. XX w.,
855) Budynek Fabryki Śrub przy ul. Grunwaldzkiej 9 – mur., k. XIX w.,
856) Dom przy ul. Grunwaldzkiej 11 – mur., pocz. XX w.,
857) Dom przy ul. Grunwaldzkiej 15 – mur., pocz. XX w.,
858) Budynek gospodarczy na posesji przy ul. Grunwaldzkiej 15 – mur., l. 20-te XX w.,
859) Budynek gospodarczy na posesji przy ul. Grunwaldzkiej 15 – drewn., pocz. XX w.,
860) Dom przy ul. Grunwaldzkiej 19 – mur., pocz. XX w.,
861) Dom przy ul. Grunwaldzkiej 21 – mur., k. XIX w.,
862) Budynek gospodarczy na posesji przy ul. Grunwaldzkiej 21 – mur., l. 30-te XX w.,
863) Dom przy ul. Grunwaldzkiej 23 – mur., k. XIX w.,
864) Dom przy ul. Grunwaldzkiej 25 – mur., k. XIX w.,
865) Dom przy ul. Grunwaldzkiej 27 – mur., k. XIX w.,
866) Dom przy ul. Grunwaldzkiej 29 – mur., k. XIX w.,
867) Dom przy ul. Grunwaldzkiej 31 – mur., k. XIX w.,
868) Dom przy ul. Grunwaldzkiej 33 – mur., k. XIX w.,
869) Przychodnia przy ul. Grunwaldzkiej 35 – mur., pocz. XX w.,
870) Dom przy ul. Grunwaldzkiej 47 – mur., ok. 1930 r.,
871) Dom przy ul. Handlowej 1 – mur., l. 30-te XX w.,
872) Dom przy ul. Handlowej 2 – mur., l. 30-te XX w.,
873) Dom przy ul. Handlowej 5 – mur., ok. 1920 r.,
874) Dom przy ul. Handlowej 6 – mur., ok. 1900 r.,
875) Dom przy ul. Handlowej 7 – mur., 1900/10 r.,
876) Dom przy ul. Handlowej 9 – drewn., ok. 1930 r.,
877) Dom przy ul. Handlowej 11 – mur., l. 20-te XX w.,
878) Dom przy ul. Handlowej 22 – mur., ok. 1930 r.,
879) Dom przy ul. Isep 26 – drewn., l. 20-te XX w.,
880) Dom przy ul. Jagiellońskiej 3 – mur., 1 poł. XIX w.,
881) Dom przy ul. Jagiellońskiej 4 – mur., 2 poł. XIX w.,
882) Dom przy ul. Jagiellońskiej 5 – mur., 1 poł. XIX w.,
883) Dom przy ul. Jagiellońskiej 7 – mur., 1 poł. XIX w.,
884) Dom przy ul. Jagiellońskiej 8 – mur., 2 poł. XIX w.,
885) Dom przy ul. Jagiellońskiej 9 – mur., 4 ćw. XIX w.,
886) Dom przy ul. Jagiellońskiej 10 – mur., 4 ćw. XIX w.,
887) Dom przy ul. Jagiellońskiej 11 – mur., 2 poł. XIX w.,
888) Dom przy ul. Jagiellońskiej 12 – mur., 1 poł. XIX w.,
889) Dom przy ul. Jagiellońskiej 13 – mur., 1 poł. XIX w.,
890) Dom przy ul. Jagiellońskiej 14 – mur., 1 poł. XIX w.,
891) Budynek adm. –biblioteka – organ. Związkowe – przy ul. Jagiellońskiej 15 – mur. l. 20-te XX w.,

- 892) Dom przy ul. Jagiellońskiej 16 – mur., pocz. XX w.,
893) Dom przy ul. Jagiellońskiej 17 – mur., 1 poł. XIX w. - rozbudowany,
894) Dom przy ul. Jagiellońskiej 18 – mur., pocz. XX w.,
895) Dom przy ul. Jagiellońskiej 19 – mur., 1 poł. XIX w.- rozbudowany,
896) Dom przy ul. Jana 2 – mur., k. XIX w.,
897) Dom przy ul. Jana 10 – mur., ok. 1920 r.,
898) Dom przy ul. Jana 20 – mur., l. 20-te XX w.,
899) Dom przy ul. Kabaty 17 – mur., ok. 1900 r.,
900) Obora na posesji przy ul. Kabaty 17 – drewn., ok. 1900 r.,
901) Dom przy ul. Kasztanowej 17 – mur., pocz. XX w.,
902) Dom przy ul. Klonowej 12 – mur., ok. 1930 r.,
903) Dom przy ul. Klonowej 16 – mur., 1920/30 r.,
904) Dom Ludowy – Kocurów – drewn., 1935 r.,
905) Dom ul. Kocurowska 121 – mur., l. 20-te XX w.,
906) Dom ul. Wichrowa 51 – mur., l. 30-te XX w.,
907) Dom nr 37 – Kocurów – drewn., pocz. XX w.,
908) Stodoła przy domu nr 37 – Kocurów – drewn., pocz. XX w.,
909) Stajnia przy domu nr 37 – Kocurów – drewn., pocz. XX w.,
910) Chałupa nr 159 – Kocurów – rewn., 4 ćw. XIX w.,
911) Dom ul. Kocurowska 129 - drewn., l. 30-te XX w.,
912) Dom naprzeciw ul. Kocurowska 151 – drewn. – Kocurów – ok. 1910 r.,
913) Dom przy zakręcie Koleby/Kocurów – drewn., 4 ćw. XIX w.,
914) Dom nr 50 – Koleby – mur., ok. 1910/20 r.,
915) Dom ul. Na Oklu 40 – pocz. XX w.,
916) Dom przy ul. Kolistej 8 – drewn., l. 20-te XX w.,
917) Dom przy ul. Kolistej 20 – mur., 1910/20 r.,
918) Dom przy ul. Komonieckiego 1 – mur., XVIII w. – przeb. 2 poł XIX w.,
919) Dom przy ul. Komonieckiego 3 – mur., 3 ćw. XIX w.,
920) Dom przy ul. Komonieckiego 4 - mur., XVIII/XIX w. – w rozbudowie,
921) Dom przy ul. Komonieckiego 5- mur., 2 poł. XIX w.,
922) Dom przy ul. Komonieckiego 8 - mur., XVIII/XIX w. - przebudowany,
923) Dom przy ul. Komonieckiego 10 - mur., XVIII/XIX w. - przebudowany,
924) Dom przy ul. Komonieckiego 12 - mur., XVIII/XIX w. - przebudowany,
925) Dom przy ul. Komonieckiego 14 - mur., XVIII/XIX w. - przebudowany,
926) Dom przy ul. Komonieckiego 16 - mur., XVIII/XIX w. - przebudowany,
927) Dom przy ul. Komonieckiego 18 - mur., XVIII/XIX w. – przebudowany,
928) Dom przy ul. Komorowskich 2/4 – mur., ok. 1900 r.,
929) Dom przy ul. Komorowskich 3 – mur., l. 20-te XX w.,
930) Dom przy ul. Komorowskich 5 – mur., ok. 1910/20 r.,
931) Dom przy ul. Komorowskich 6/8 – mur., 1910/20 r.,
932) Dom przy ul. Komorowskich 7 – mur., l. 20-te XX r.,
933) Dom przy ul. Komorowskich 9 – mur., XIX/XX w.,
934) Dom przy ul. Komorowskich 10 – mur., 1900/10 r.,
935) Dom – PZU – przy ul. Komorowskich 11 – mur., p. XX w.,
936) Dom przy ul. Komorowskich 12 – mur., XIX/XX w.,
937) Dom przy ul. Komorowskich 13 – mur., 1899 r.,
938) Dom przy ul. Komorowskich 15 – mur., XIX/XX w.,
939) Dom przy ul. Komorowskich 16 – mur., 4 ćw. XIX w.,
940) Dom przy ul. Komorowskich 18 – mur., 3 ćw. XIX w.,
941) Dom przy ul. Komorowskich 20 – mur., 3 ćw. XIX w.,
942) Dom przy ul. Komorowskich 21 – mur., 1920/30 r.,
943) Dom przy ul. Komorowskich 23/25 – mur., kon. XIX w.,

- 944) Dom przy ul. Komorowskich 26 – mur., 1920/30 r.,
945) Dom przy ul. Komorowskich 27 - mur., 1920/30,
946) Dom przy ul. Komorowskich 31 – mur., 1910/20 w.,
947) Dom przy ul. Komorowskich 33 – mur., 1920 r.,
948) Dom przy ul. Komorowskich 35 – mur., ok. 1920 r.,
949) Dom przy ul. Komorowskich 36 – mur., k. XIX w.,
950) Dom przy ul. Komorowskich 37 – mur., ok. 1915 r.,
951) Dom przy ul. Komorowskich 40 – mur., ok. 1920 r.,
952) Dom przy ul. Komorowskich 50 – mur., ok. 1900 r.,
953) Dom przy ul. Komorowskich 55 – mur., 1 ćw. XX w.,
954) Dom przy ul. Komorowskich 65 – mur., 1910/15,
955) Dom przy ul. Komorowskich 68 – mur., przed 1910 r.,
956) Dom przy ul. Komorowskich 73 – mur., 1900/1910 r.,
957) Dom przy ul. Komorowskich 75 – mur., l. 20-te XX w.,
958) Dom przy ul. Komorowskich 77 – mur., . 20-te XX w.,
959) Dom przy ul. Komorowskich 79 - mur., 1 ćw. XX w.,
960) Dom przy ul. Komorowskich 80 – mur., 1930/35,
961) Dom przy ul. Komorowskich 90 – mur., pocz. XX w.,
962) Dom przy ul. Komorowskich 91 – mur., XIX/XX w.,
963) Dom przy ul. Komorowskich 92 – mur., k. XIX w.,
964) Dom przy ul. Komorowskich 93 – mur., 1 ćw. XX w.,
965) Dom przy ul. Komorowskich 96 – mur., 1910/20,
966) Dom przy ul. Komorowskich 99 – mur., ok. 1920 r.,
967) Dom przy ul. Komorowskich 100 – mur., ok. 1920 r.,
968) Dom przy ul. Komorowskich 102 – mur., XIX/XX w.,
969) Dom przy ul. Komorowskich 103 – mur., 1920/30,
970) Dom przy ul. Komorowskich 107/109 – mur., ok. 1920 r.,
971) Dom przy ul. Komorowskich 109 – mur., 1920/30,
972) Dom przy ul. Komorowskich 119 – mur., 1920/30,
973) Dom przy ul. Kopernika 5 – drewn., l. 30-te XX w.,
974) Dom dziecka /b.szkoła/ przy ul. Kopernika 5 – mur., l. 20-te XX w.,
975) Dom przy ul. Kopernika 23 – mur., 4 ćw. XIX w. – zmodernizowany w XX w.,
976) Dom przy ul. Kopernika 43 – mur., ok. 1930 r. – rozbudowany,
977) Dom przy ul. Kopernika 45 – mur., ok. 1930 r.,
978) Dom przy ul. Kopernika 79 – mur., ok. 1920 r.,
979) Dom przy ul. Kopernika 97 – mur., 1920/30 r.,
980) Dom przy ul. Kościuszki 2 /róg Rynku/ - mur., XIX w.,
981) Dom przy ul. Kościuszki 2a – mur., 2 poł. XIX w.,
982) Dom przy ul. Kościuszki 3 – mur., 2 poł. XIX w.,
983) Dom przy ul. Kościuszki 4 /róg ul. Sempołowskiej/ - mur. 3 ćw. XIX w.,
984) Dom – Muzeum – przy ul. Kościuszki 5 – mur., 1 poł. XIX w.,
985) Dom przy ul. Kościuszki 7 0 mur., 1908 r.,
986) Dom przy ul. Kościuszki 6 – mur., 1925 r.,
987) Dom przy ul. Kościuszki 8 – mur., 4 ćw. XIX w.,
988) Dom przy ul. Kościuszki 9 – mur., 1926 r.,
989) Dom przy ul. Kościuszki 11 – mur., XIX/XX w.,
990) Dom przy ul. Kościuszki 12 – mur., pocz. XX w. – nadbudowany 1993 r.,
991) Dom przy ul. Kościuszki 13 – mur., pocz. XX w.,
992) Dom przy ul. Kościuszki 15 – mur., 3 ćw. XIX w.,
993) Dom przy ul. Kościuszki 16 – mur., 3 ćw. XIX w.,
994) Dom przy ul. Kościuszki 17 – mur., 4 ćw. XIX w.,
995) Dom przy ul. Kościuszki 18 – mur., XIX/XX w.,

- 996) Dom przy ul. Kościuszki 19 – mur., 1913 r.,
997) Dom przy ul. Kościuszki 20 – mur., I. 90-te XIX w.,
998) Dom przy ul. Kościuszki 21 – mur., XVIII w., przeb. 2 poł. XIX w.,
999) Dom przy ul. Kościuszki 22 – mur., 1902 r.,
1000) Dom przy ul. Kościuszki 24 - mur., 2 poł. XIX w., przebudowany pocz. XX w.,
1001) Dom przy ul. Kościuszki 25 - mur., 1908 r., przebudowany 1940 r.,
1002) Dom przy ul. Kościuszki 26 - mur., XIX/XX w.,
1003) Dom przy ul. Kościuszki 28/30 - mur., 4 ćw. XIX w.,
1004) Poczta przy ul. Kościuszki 31 - mur., 4 ćw. XIX w.,
1005) Dom przy ul. Kościuszki 32 - mur., 4 ćw. XIX w.,
1006) Dom przy ul. Kościuszki 33 - mur., 4 ćw. XIX w.,
1007) Dom przy ul. Kościuszki 34 - mur., 2 poł. XIX w.,
1008) Dom przy ul. Kościuszki 40 - mur., XVIII w., przeb. 1 poł. XIX w.,
1009) Dom przy ul. Kościuszki 41 - mur., XVIII/XIX w.,
1010) Hotel – restauracja – przy ul. Kościuszki 42 - mur., XVIII/XIX/XX w.,
1011) Dom przy ul. Kościuszki 44 - mur., 4 ćw. XIX w.,
1012) Dom - Sp-nia - przy ul. Kościuszki 45 - mur., 1904-1908,
1013) Dom przy ul. Kościuszki 47 - mur., 2 poł. XIX w.,
1014) Dom przy ul. Kościuszki 48 - mur., pocz. XX w.,
1015) Dom przy ul. Kościuszki 49 - mur., 2 poł. XIX w.,
1016) Dom przy ul. Kościuszki 50 - mur., 2 poł. XIX w.,
1017) Dom przy ul. Kościuszki 52 - mur., XIX/XX w.,
1018) Dom przy ul. Kościuszki 54 - mur., XIX w., przebudowany 1930 r.,
1019) Dom przy ul. Kościuszki 55 - mur., 4 ćw. XIX w.,
1020) Dom przy ul. Kościuszki 56 - mur., XIX w.,
1021) Dom przy ul. Kościuszki 60 - mur., XVIII w., przeb. 4 ćw. XIX w.,
1022) Dom przy ul. Kościuszki 66 - mur., XIX w., przeb. 1 ćw. XX w.,
1023) Dom przy ul. Kościuszki 67 - mur., XIX w., przeb. 1 ćw. XX w.,
1024) Dom przy ul. Kościuszki 68 - mur., pocz. XIX w.,
1025) Dom przy ul. Kościuszki 71 - mur., ok. 1895 r.,
1026) Dom przy ul. Kościuszki 73 - mur., 1927 r.,
1027) Urząd Skarbowy przy ul. Krasińskiego 11 – mur., 1 ćw. XX w.,
1028) Dom przy ul. Krasińskiego 12 – mur., ok. 1930 r.,
1029) Urząd Rejonowy przy ul. Krasińskiego 13 – mur., I. 20-te XX w.,
1030) Dom przy ul. Kraszewskiego 2 – mur., - 1 ćw. XX w.,
1031) Ogrodzenie – bramy przy ul. Kraszewskiego 2 – mur., ok. 1930 r.,
1032) Ogrodzenie – bramy przy ul. Kraszewskiego 3 - mur., ok. 1900 r.,
1033) Dom przy ul. Kraszewskiego 6 - drewn., 4 ćw. XIX w.,
1034) Dom przy ul. Kraszewskiego 7 - mur., ok. 1910 r.,
1035) Dom przy ul. Krótkiej 1, - mur., pocz. XX w.,
1036) Dom przy ul. Krótkiej 3 – mur., XIX/XX w.,
1037) Dom przy ul. Krótkiej 5 – mur., pocz. XX w.,
1038) Dom przy ul. Księdza Prałata Stanisława Słonki 7 – mur., kon. XIX w.,
1039) Budynek gospodarczy na posesji przy ul. Ks. Pr. S. Słonki 7 – mur., ok. 1920 r.,
1040) Dom przy ul. Ks. Pr. S. Słonki 11 – mur., 1910/20 r.,
1041) Budynek przy Zakładach Papierniczych – ul. Ks. Pr. S. Słonki 26 – mur., ok. 1910/20,
1042) Zakłady Papiernicze przy ul. Ks. Pr. S. Słonki – mur., XIX/XX w.,
1043) Zakłady Papiernicze przy ul. Ks. Pr. S. Słonki – mur., 1920/30 r.,
1044) Dom przy ul. Ks. Pr. S. Słonki 33 – mur., 4 ćw. XIX w.,
1045) Dom przy ul. Ks. Pr. S. Słonki 35 – mur., kon. XIX w.,
1046) Przedszkole przy ul. Ks. Pr. S. Słonki – mur., 1900/10 r.,
1047) Dom przy ul. Ks. Pr. S. Słonki 37 – mur., ok. 1930 r.,

- 1048) Dom przy ul. Ks. Pr. S. Słonki 39 – mur., XIX w.,
1049) Dom przy ul. Ks. Pr. S. Słonki 41 – mur., ok. 1930 r.,
1050) Domy przy ul. Ks. Pr. S. Słonki 45 i 47 – mur., ok. 1930 r.,
1051) Brama do Zakładów Papierniczych przy ul. Ks. Pr. S. Słonki – Śel. Ok. 1900 r.,
1052) Dom przy ul. Krzywej 1 – mur., 1 ćw. XX w.,
1053) Dom przy Al. Legionów 9 – mur., 1910/20 r.,
1054) Dom przy Al. Legionów 12 – mur., 4 ćw. XIX w.,
1055) Dom przy Al. Legionów 17 – mur., ok. 1900 r.,
1056) Dom przy Al. Legionów 19 – mur., ok. 1900 r.,
1057) Dom przy Al. Legionów 21 – mur., 1910/20 r.,
1058) Dom przy Al. Legionów 33 – mur., 1910/20 r.,
1059) Dom przy Al. Legionów 37 – mur., ok. 1936 r.,
1060) Dom przy Al. Legionów 39 – mur., 1930 r.,
1061) Dom przy ul. Lelewela 3 – mur., I. 20-te XX w.,
1062) Dom przy ul. Lelewela 19 – mur., ok. 1935 r.,
1063) Dom przy ul. Lelewela 21 – mur., 1935 r.,
1064) Dom przy ul. Leśniana 123 – mur., I. 20-te XX w.,
1065) Dom przy ul. Leśniana 145 – mur., ok. 1930 r.,
1066) Dom przy ul. Ludnej 16 – mur., I. 30-te XX w.,
1067) Dom przy ul. Ludnej 28 – mur., ok. 4 ćw. XX w.,
1068) Dom przy ul. Łączki 18 – mur., 4 ćw. XIX w.,
1069) Dom przy ul. Łączki 44 – mur., I. 20-te XX w.,
1070) Dom przy ul. Łącznej 18 – mur., I. 30-te XX w.,
1071) Dom przy ul. Łącznej 26 – mur., I. 30-te XX w.,
1072) Dom przy ul. 1 Maja 1 – mur., 1910/20 r.,
1073) Dom przy ul. 1 Maja 2 – mur., ok. 1930 r.,
1074) Dom przy ul. 1 Maja 3 – mur., ok. 1900 r.,
1075) Dom przy ul. 1 Maja 5 – mur., I. 30-te XX w.,
1076) Dom obok posesji przy ul. 1 Maja 5 – mur., ok. 1900 r. – przebudowany,
1077) Dom przy ul. 1 Maja 19 – mur., 1910/20 r.,
1078) Chałupa przy ul. 1 Maja 28 – drewn., XIX/XX w.,
1079) Dom przy ul. 3 Maja 3 – mur., XIX/XX w.,
1080) Dom przy ul. 3 Maja 12 – mur., ok. 1930 r.,
1081) Dom przy ul. 3 Maja 14 – mur., ok. 1930/35 r.,
1082) Dom przy ul. 3 Maja 16 – mur., ok. 1925 r.,
1083) Dom przy ul. 3 Maja 17/19 – mur., 1926 r.,
1084) Dom przy ul. 3 Maja 22 – mur., ok. 1910 r.,
1085) Restauracja – Ratuszowa – przy ul. Mickiewicza 1 – mur., 2 poł. w. – przebudowany,
1086) Dom przy ul. Mickiewicza 3 – mur., pocz. XX w.,
1087) Dom przy ul. Mickiewicza 5 – mur., 4 ćw. XIX w.,
1088) Dom przy ul. Mickiewicza 7 – mur., 1910/20 r.,
1089) Dom przy ul. Mickiewicza 9 – mur., XIX/XX w.,
1090) Dom przy ul. Młyńskiej 1 – mur., pocz. XX w.,
1091) Dom przy ul. Nimasów 2 – drewn., 1920/30 r.,
1092) Dom przy ul. Nimasów 10 – mur., I. 20-te XX w.,
1093) Dom przy ul. Nimasów 22/24 – mur., ok. 1930 r.,
1094) Dom na Os. Parkowym 19 – mur., I. 20-te XX w.,
1095) Dom przy ul. Piaskowej 15 – mur., pocz. XX w. – przebudowany,
1096) Dom przy ul. Piernikarskiej 3 – mur., I. 20-te X w.,
1097) Dom przy Al. Piłsudskiego 24 – mur., 1920 r.,
1098) Dom przy Al. Piłsudskiego 34 – mur., p. XX w.,
1099) Dom przy Placu Mariackim 1 – mur., kon. XIX w.,

- 1100) Dom przy Placu Mariackim 2 – mur., l. 20-te XX w.,
- 1101) Dom przy Placu Mariackim 4 – mur., XIX/XX w.,
- 1102) Dom przy ul. Pod Górą 2 – mur., ok. 1910 r.,
- 1103) Dom przy ul. Pod Górą 5 – mur., 1910 r.,
- 1104) Dom przy ul. Pod Górą 8 – mur., 4 ćw. XIX w. – przebudowany,
- 1105) Dom przy ul. Pod Górą 12 – mur., k. XIX w.,
- 1106) Dom przy ul. Pod Górą 14 – mur., p. XX w.,
- 1107) Dom przy ul. Pod Górą 22 – mur., 2 poł. XIX w.,
- 1108) Dom przy ul. Pod Górą 24 – mur., pocz. XX w.,
- 1109) Dom przy ul. Pod Górą 26 – mur., XIX/XX w.,
- 1110) Dom + stodoła przy ul. Podgórskiej 11 – mur., drewn., ok. 1920 r.,
- 1111) Dom przy ul. Podgórskiej 19 – drewn.-mur., kon. XIX w.,
- 1112) Dom przy ul. Podgórskiej 20 – mur., l. 30-te XX w.,
- 1113) Dom przy ul. Podgórskiej 25 – drewn., k. XIX w.,
- 1114) Dom przy ul. Podgórskiej 42 – mur.-drewn., 1910/20 r.,
- 1115) Dom przy ul. Podtorze 3 – mur., l. 20-te XX w.,
- 1116) Dom przy ul. Podtorze 23 – mur., 1900/10 r.,
- 1117) Dom przy ul. Podtorze 29 drewn., 1934 r.,
- 1118) Dom przy ul. Poniatowskiego 2 – mur., pocz. XX w.,
- 1119) Dom przy ul. Poniatowskiego 5 – mur., pocz. XX w.,
- 1120) Dom przy ul. Poniatowskiego 7 – mur., pocz. XX w.,
- 1121) Dom przy ul. Poniatowskiego 8 – mur., 1 ćw. XX w.,
- 1122) Dom przy ul. PCK / róg ul. Komorowskich / - mur., XIX/XX w.,
- 1123) Dom przy ul. Półkole 20 – drewn., ok. 1890 r.,
- 1124) Dom przy ul. Półkole 30/32 – mur., pocz. XX w.,
- 1125) Dom przy ul. Półkole 38 – mur., ok. 1935 r.,
- 1126) Dom przy ul. Przemysłowej 1 – mur., l. 29-te XX w.,
- 1127) Dom przy ul. Przemysłowej 7 – mur., 1910/20 r.,
- 1128) Dom przy ul. Przemysłowej 13 – drewn., ok. 1910 r.,
- 1129) Dom b. Zakładów Ceramicznych przy ul. Przemysłowej 17 – mur., ok. 1920 r.,
- 1130) Dom przy ul. Reja 1 – mur., 1823 r.,
- 1131) Dom przy ul. Reja 2 – mur., ok. 1920/30 r.,
- 1132) Dom przy ul. Reja 7 – mur., ok. 1930 r.,
- 1133) Dom przy ul. Reja 11 – mur., 1920/30 r.,
- 1134) Dom przy ul. Reymonta 2 – mur., pocz. XX w.,
- 1135) Dom przy ul. Reymonta 4 – mur., l. 30-te XX w.,
- 1136) Dom przy ul. Reymonta 5 – mur., pocz. XX w.,
- 1137) Dom przy ul. Reymonta 6 – mur., l. 30-te XX w.,
- 1138) Dom przy ul. Reymonta 7 – mur., l. 30-te XX w.,
- 1139) Dom przy ul. Reymonta 8 – mur., l. 30-te XX w.,
- 1140) Dom przy ul. Reymonta 31 – mur., l. 30-te XX w.,
- 1141) Budynek gospodarczy na posesji przy ul. Reymonta 31 – mur., l. 30-te XX w.,
- 1142) Pawilon pofolwarczny I przy ul. Reymonta 33 – mur., 4 ćw. XIX w.,
- 1143) Pawilon pofolwarczny II przy ul. Reymonta 35 – mur., 4 ćw. XIX w.,
- 1144) Pawilon pofolwarczny III przy ul. Reymonta 37 – mur., 4 ćw. XIX w.,
- 1145) Dom przy ul. Reymonta 39 – mur., pocz. XX w.,
- 1146) Stodoła na posesji przy ul. Reymonta 39 – drewn.-mur., pocz. XX w.,
- 1147) Stróżówka na posesji przy ul. Reymonta 39 – mur., pocz. XX w.,
- 1148) Dom przy ul. Rolniczej 2 – drewn., 1910/20 r.,
- 1149) Dom przy ul. Różanej 8 – mur., l. 30-te XX w.,
- 1150) Dom przy ul. Różanej 12 – mur., ok. 1938 r.,
- 1151) Dom przy ul. Rzeźniczej 18 /Sp-nia „Jedność”/ - mur., k. XIX w.,

- 1152) Zakład Sp-ni „Jedność” przy ul. Rzeźniczej 18 – mur., k. XIX w.,
1153) Chałupa przy ul. Rzeźniczej 20 – drewn., XIX/XX w.,
1154) Dom przy ul. Rzeźniczej 21 – drewn., pocz. XX w.,
1155) Dom przy ul. Rzeźniczej 22 – mur., ok. 1930 r.,
1156) Dom przy ul. Rzeźniczej 31 – drewn., 4 ćw. XIX w.,
1157) Dom przy ul. Rzeźniczej 33 – mur., ok. 1935 r.,
1158) Dom przy ul. Rzeźniczej 35 – drewn., kon. XIX w. – przebudowany,
1159) Dom przy ul. Sadowej 3 – mur., ok. 1930 r.,
1160) Dom przy ul. Sadowej 5 – drewn., kon. XIX w.,
1161) Dom przy ul. Sadowej 8 – mur., ok. 1930 r.,
1162) Dom przy ul. Sadowej 9 – drewn., 1900/10 r.,
1163) Dom za posesją przy ul. Sadowej 20 – mur., l. 30-te XX w.,
1164) Dom przy ul. Sadowej 22 – mur., ok. 1930 r.,
1165) Dom obok posesji przy ul. Sadowej 22 – mur., 1920/30 r.,
1166) Dom przy ul. Sempołowskiej 3 – mur.-drewn., ok. 1920 r.,
1167) Dom przy ul. Sempołowskiej 4 – mur., 4 ćw. XIX w. – przebudowany,
1168) Dom przy ul. Sempołowskiej 5 – mur., 4 ćw. XIX w.,
1169) Dom przy ul. Sempołowskiej 6 – mur., XIX/XX w.,
1170) Dom przy ul. Sempołowskiej 7 – mur., 1920/30 r.,
1171) Dom przy ul. Sempołowskiej 8 - mur., XIX/XX w.,
1172) Magazyn przy ul. Sempołowskiej 8/10 – mur., 1 ćw. XX w.,
1173) Dom przy ul. Sempołowskiej 9 – mur., l. 20-te XX w.,
1174) Dom przy ul. Sempołowskiej 10 – mur., ok. 1910/20 r.,
1175) Dom przy ul. Sempołowskiej 11 – mur., pocz. XX w.,
1176) Dom przy ul. Sempołowskiej 12 – mur., ok. 1920 r.,
1177) Dom przy ul. Sempołowskiej 12a - mur., 1920 r.,
1178) Dom przy ul. Sienkiewicza 1 - mur., 1 ćw. XX w.,
1179) Dom przy ul. Sienkiewicza 2 - mur., XIX/XX w.,
1180) Dom przy ul. Sienkiewicza 3 - mur., XIX/XX w.,
1181) Dom przy ul. Sienkiewicza 4 - mur., l. 20-te XX w.,
1182) Dom przy ul. Sienkiewicza 5 - mur., 1870/80 r.,
1183) Dom przy ul. Sienkiewicza 6 - mur., kon. XIX w.,
1184) Dom przy ul. Sienkiewicza 7 - mur., XIX/XX w.,
1185) Dom przy ul. Sienkiewicza 8 - mur., 1910/20 r.,
1186) Dom przy ul. Sienkiewicza 9 - mur., ok. 1920 r.,
1187) Dom przy ul. Sienkiewicza 10 - mur., 2 poł. XIX w.,
1188) Dom przy ul. Sienkiewicza 12 - mur., 1 poł. XIX w.,
1189) Dom przy ul. Sienkiewicza 13 - mur., 4 ćw. XIX w.,
1190) Dom przy ul. Sienkiewicza 14 - mur., poł. XIX w.,
1191) Dom przy ul. Sienkiewicza 15 - mur., 1910/20 r.,
1192) Dom przy ul. Sienkiewicza 16 - mur., 1 poł. XIX w.,
1193) Dom przy ul. Sienkiewicza 18 - mur., l. 20-te XX w.,
1194) Dom przy ul. Sienkiewicza 21 - mur., 2 poł. XIX w.,
1195) Dom przy ul. Sienkiewicza 22 - mur., ok. poł. XIX w.,
1196) Dom przy ul. Sienkiewicza 23 - mur., kon. XIX w.,
1197) Dom przy ul. Sienkiewicza 25 - mur., 1 ćw. XX w.,
1198) Dom przy ul. Sienkiewicza 27 - mur., kon. XIX w.,
1199) Dom przy ul. Sienkiewicza 29 - mur., XIX/XX w.,
1200) Dom przy ul. Sienkiewicza 33 - mur., ok. 1920 r.,
1201) Dom przy ul. Sienkiewicza 34 - mur., ok. 1910 r.,
1202) Dom przy ul. Sienkiewicza 35 - mur., pocz. XX w.,
1203) Dom przy ul. Sienkiewicza 36 - mur., 1900 r.,

- 1204) Dom przy ul. Sienkiewicza 37 - mur., pocz. XX w.,
1205) Dom przy ul. Sienkiewicza 38 - mur., l. 20-te XX w.,
1206) Dom przy ul. Sienkiewicza 39 - mur., 1900 r.,
1207) Dom przy ul. Sienkiewicza 41 - mur., 1900 r.,
1208) Dom przy ul. Sienkiewicza 43 - mur., XIX/XX w.,
1209) Dom przy ul. Sienkiewicza 45 - mur., XIX/XX w.,
1210) Dom przy ul. Sienkiewicza 46 - mur., pocz. XX w.,
1211) Dom przy ul. Sienkiewicza 47 - mur., 1 ćw. XX w.,
1212) Dom przy ul. Sienkiewicza 48 - mur., l. 20-te XX w.,
1213) Dom przy ul. Sienkiewicza 49 - mur., 2 poł. XIX w.,
1214) Dom przy ul. Sienkiewicza 50 - mur., pocz. XX w.,
1215) Dom przy ul. Sienkiewicza 51 - mur., 2 poł. XIX w.,
1216) Szpital przy ul. Sienkiewicza 52 - mur., ok. 1890 r.,
1217) Pawilon szpitalny obok szpitala – mur., ok. 1930 r.,
1218) Dom przy ul. Sienkiewicza 54 - mur., l. 20-te XX w.,
1219) Dom przy ul. Sienkiewicza 59 - mur., XIX/XX w.,
1220) Dom przy ul. Sienkiewicza 62 - mur., 1 ćw. XX w.,
1221) Dom przy ul. Sienkiewicza 65 - mur., l. 20-te XX w.,
1222) Dom przy ul. Sienkiewicza 67 - mur., XIX/XX w.,
1223) Dom przy ul. Sienkiewicza 69 - mur., 1 ćw. XX w.,
1224) Dom przy ul. Sienkiewicza 75 - mur., XIX/XX w.,
1225) Dom przy ul. Sienkiewicza 83 - mur., 1 ćw. XX w.,
1226) Dom przy ul. Sienkiewicza 85 - mur., l. 20-te X w.,
1227) Dom przy ul. Sienkiewicza 89 - mur., 1 ćw. XX w.,
1228) Dom przy ul. Sienkiewicza 99 - mur., ok. 1930 r.,
1229) Willa przy ul. Sienkiewicza 104 - mur., pocz. XX w.,
1230) Dom przy ul. Sienkiewicza 108 - mur., ok. 1920 r.,
1231) Willa „Maryla” przy ul. Sienkiewicza 118 - mur., ok. 1920 r.,
1232) Oficyna na posesji przy ul. Sienkiewicza 118 – mur.-drewn., ok. 1920 r.,
1233) Dom przy ul. Sienkiewicza 90 - mur., 1920/30 r.,
1234) Zakłady Mięsne przy ul. Sienkiewicza – mur., 1920/30 r.,
1235) Dom przy ul. Skargi 4 – mur., l. 30-te XX w.,
1236) Dom przy ul. Skargi 6 – mur., l. 30-te XX w.,
1237) Dom przy ul. Skargi 7 – mur., pocz. XX w.,
1238) Plebania kościoła p. w. Chrystusa Króla przy ul. Skargi 10 – mur., ok. 1935 r.,
1239) Liceum Ogólnokształcące przy ul. Słowackiego 2 – mur., 1910 r.,
1240) Przedszkole przy ul. Słowiczej 4 – mur., ok. 1930 r.,
1241) Dom przy ul. Słowiczej 7 – mur., ok. 1930 r.,
1242) Dom przy ul. Słowiczej 11 – mur., XIX/XX w.,
1243) Dom naprzeciw posesji nr 15 przy ul. Słowiczej – mur., pocz. XX w.,
1244) Dom przy ul. Sobieskiego 2 – mur., pocz. XX w.,
1245) Dom przy ul. Sobieskiego 6 – mur., 1910/20 r.,
1246) Dom przy ul. Spokojnej 2 – drewn., ok. 1900 r.,
1247) Dom przy ul. Spokojnej 9 – mur., ok. 1880 r. - przebudowany,
1248) Dom przy ul. Spokojnej 11 – drewn., pocz. XX w.,
1249) Dom przy ul. Sporyskiej 11 – mur., l. 30-te XX w.,
1250) Dom przy ul. Sporyskiej 18 – mur., XIX/XX w.,
1251) Dom przy ul. Sporyskiej 20 – mur., 1936 r.,
1252) Dom przy ul. Sporyskiej 21 – drewn., 1910/20 r.,
1253) Dom przy ul. Sporyskiej 32 – mur.drewn., ok. 1930 r.,
1254) Dom przy ul. Sporyskiej 35 – mur., kon. XIX w.,
1255) Dom przy ul. Sporyskiej 37 – drewn., kon. XIX w.,

- 1256) Dom przy ul. Sporyskiej 44 – mur., pocz. XX w.,
- 1257) Dom przy ul. Sporyskiej 46 – mur., kon. XIX w.,
- 1258) Dom przy ul. Sporyskiej 50 – mur., pocz. XX w.,
- 1259) Dom przy ul. Sporyskiej 62 – drewn.-mur., kon XIX w.,
- 1260) Dom przy ul. Sporyskiej 63 – mur., pocz. XX w.,
- 1261) Dom przy ul. Sporyskiej 70 – mur., 1920/30 r.,
- 1262) Stodoła na posesji przy ul. Sporyskiej 86 – drewn.-mur., ok. 1910 r.,
- 1263) Piwnice na posesji przy ul. Sporyskiej – mur., 4 ćw. XIX w.,
- 1264) Dom przy ul. Sporyskiej 88 – mur., I. 20-te XX w.,
- 1265) Dom przy ul. Sporyskiej 93 – mur., pocz. XX w.,
- 1266) Dom przy ul. Sporyskiej 95 – mur., pocz. XX w.,
- 1267) Dom przy ul. Sporyskiej 114 – drewn., 1910/20 r.,
- 1268) Dom przy ul. Sporyskiej 117 – mur., 1 ćw. XX w.,
- 1269) Dom przy posesji ul. Sporyska 134 – mur., pocz. XX w.,
- 1270) Dom przy ul. Sporyskiej 136a – mur., pocz. XX w.,
- 1271) Stodoła na posesji przy ul. Sporyskiej 136 a – drewn., pocz. XX w.,
- 1272) Stajnia na posesji przy ul. Sporyskiej 136 a – drewn., pocz. XX w.,
- 1273) Dom przy ul. Sporyskiej 137 – mur., 1920/30 r.,
- 1274) Dom przy ul. Sporyskiej 151 – mur., 1930/35 r.,
- 1275) Dom przy ul. Sporyskiej 153 – mur., I. 20-te XX w.,
- 1276) Dom przy ul. Sporyskiej 161 – mur., ok. 1930 r.,
- 1277) Dom przy ul. Sporyskiej 169 – mur., pocz. XX w.,
- 1278) Dom przy ul. Sporyskiej 177 – mur., pocz. XX w.,
- 1279) Budynek gospodarczy przy ul. Stolarskiej 2 – mur., kon. XIX w.,
- 1280) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 1 – mur., I. 30-te XX w.,
- 1281) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 2 – mur., 2 poł. XIX w.,
- 1282) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 4 – mur., I. 30-te XX w.,
- 1283) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 6 – mur., pocz. XX w.,
- 1284) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 8 – mur., ok. 1920 r.,
- 1285) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 10 – mur., XIX/XX w.,
- 1286) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 11 – mur., I. 20-te XX w.,
- 1287) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 12 – mur., I. 20-te XX w.,
- 1288) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 13 – mur., 1919/20 r. - przebudowany,
- 1289) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 14 – mur., I. 30-te XX w.,
- 1290) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 15 – mur., ok. 1910 r.,
- 1291) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 16 – mur., I. 20-te XX w.,
- 1292) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 17 – mur., ok. 1920/30 r.,
- 1293) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 18 – mur., I. 30-te XX w.,
- 1294) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 19 – mur., ok. 1905 r.,
- 1295) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 21 – mur., I. 20-te XX w.,
- 1296) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 23 – mur., ok. 1910/20 r.,
- 1297) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 25 – mur., pocz. XX w.,
- 1298) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 27 – mur., 1920 r.,
- 1299) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 31 – mur., 1920/25 r.,
- 1300) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 34 – mur., 1910/20 r.,
- 1301) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 35 – mur., I. 30-te XX w.,
- 1302) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 39 – mur., ok. 1920 r.,
- 1303) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 40 – mur., 1920/30 r.,
- 1304) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 41 – mur., 1920 r.,
- 1305) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 43 – mur., ok. 1920/22 r.,
- 1306) Warsztat obok domu przy ul. Świętokrzyskiej 43 – mur., 1920/22 r.,
- 1307) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 46 – mur., I. 30-te XX w.,

- 1308) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 47 – mur., l. 30-te XX w.,
1309) Dom przy ul. Świętokrzyskiej 48 – mur., ok. 1930/35 r.,
1310) Garaż przy ul. Szewskiej / róg Jagiellońskiej / – mur., 1930 r.,
1311) Dom przy ul. Wałowej 11 – mur., 1910/20 r.,
1312) Dom przy ul. Wapiennej 4 – drewn., XIX/XX w.,
1313) Dom przy ul. Wąskiej 1 – mur., 4 ćw. XIX w.,
1314) Dom przy ul. Wąskiej 9 – mur., 4ćw. XX w.,
1315) Dom przy ul. Wąskiej 11 – mur., kon. XIX w.,
1316) Przepust kolejowy przy ul. Wesołej/ Łączna – kam., 1879 r.,
1317) Dom przy ul. Wesołej 1 – mur., pocz. XX w.,
1318) Dom przy ul. Wesołej 2 – mur., ok. 1930 r.,
1319) Dom przy ul. Wesołej 4 – mur., ok. 1930 r.,
1320) Dom przy ul. Wesołej 7 – mur., ok. 1930 r.,
1321) Dom przy ul. Wesołej 8 – mur., ok. 1920 r.,
1322) Dom przy ul. Wesołej 9 – mur., ok. 1920 r.,
1323) Dom przy ul. Wesołej 9a – mur., ok. 1880/1900 r.,
1324) Dom przy ul. Wesołej 11 – mur., l. 20-te XX w.,
1325) Dom przy ul. Wesołej 14 – mur., ok. 1920 r.,
1326) Dom przy ul. Wesołej 15 – mur., l. 20-te X w.,
1327) Dom przy ul. Wesołej 22 – mur., 1910/20 r.,
1328) Dom przy ul. Wesołej 25 – mur., 1920/30 r.,
1329) Dom przy ul. Wesołej 26 – mur., l. 30-te XX w.,
1330) Dom strażnika przy ul. Wesołej 27a – mur.-drewn., l. 30-te XX w.,
1331) Dom przy ul. Wesołej 28 – mur., ok. 1930 r.,
1332) Dom przy ul. Wesołej 29 – drewn., kon. XIX w.,
1333) Dom przy ul. Wesołej 32a – mur., l. 30-te XX w.,
1334) Dom przy ul. Wesołej 34 – mur., ok. 1935 r.,
1335) Dom przy ul. Wesołej 36 – mur., ok. 1938 r.,
1336) Dom przy ul. Wesołej 37 – drewn., ok. 1910/20 r.,
1337) Dom przy ul. Wesołej 40 – mur., 1920/30 r.,
1338) Dom przy ul. Wesołej 41 – mur., 1920/30 r.,
1339) Dom przy ul. Wesołej 52 – drewn., ok. 1930 r.,
1340) Dom przy ul. Wesołej 64 – mur., l. 20-te XX w.,
1341) Dom przy ul. Wesołej 84 – mur., ok. 1925 r.,
1342) Budynek „Presja” / Zakłady Futrzarskie / przy ul. Wesołej 86 – mur., l. 30-te XX w.,
1343) Dom przy ul. Wesołej 92 – drewn., 1920/30 r.,
1344) Dom przy ul. Wesołej 107/108 – mur., ok. 1920 r.,
1345) Dom przy ul. Węglowej 1 – mur., XIX/XX w.,
1346) Dom przy ul. Węglowej 3 – mur., 1920 r.,
1347) Dom przy ul. Węglowej 4 – mur., pocz. XX w.,
1348) Dom przy ul. Węglowej 5 – mur., 1 ćw. XX w.,
1349) Dom przy ul. Węglowej 6 – mur., l. 20-te XX w.,
1350) Dom przy ul. Węglowej 8 – mur., 1920/30 r.,
1351) Dom przy ul. Węglowej 10 / róg ul. Piernikarskiej / - mur., 1920 r.,
1352) Dom przy ul. Węglowej 12 – mur., l. 30-te XX w.,
1353) Dom przy ul. Węglowej 14 – mur., ok. 1930 r.,
1354) Dom przy ul. Węglowej 16 – mur., ok. 1920/30 r.,
1355) Dom przy ul. Węglowej 21 – mur., 4 ćw. XIX w.,
1356) Dom przy ul. Węglowej 24 / róg ul. Ogrodowej / mur., ok. 1920 r.,
1357) Warsztat ślusarski obok domu przy ul. Węglowej 28 - mur., 1900 r.,
1358) Dom przy ul. Węglowej 32 – mur., l. 30-te XX w.,
1359) Dom przy ul. Węglowej 34 – mur., XIX/XX w.,

- 1360) Dom przy ul. Wierzbowej 2 –drewn., 1920/30 r.,
1361) Dom przy ul. Wierzbowej 4 – mur., 1920/30 r.,
1362) Dom przy ul. Wierzbowej 15/17 – mur., 1931 r.,
1363) Dom przy ul. Wodnej 5 – mur., 1930/35 r.,
1364) Dom przy ul. Wodnej 9 – drewn., k. XIX w.,
1365) Dom przy Al. Wolności 6a – mur., ok. 1935 r.,
1366) Dom przy Al. Wolności 8 – mur., 1910/20 r.,
1367) Ogrodzenie posesji przy Al. Wolności 8 – żel., 1910/20 r.
1368) Dom przy Al. Wolności 10 – mur., ok. 1930 r.,
1369) Dom przy Al. Wolności 12 – mur., 1934 r.,
1370) Dom przy Al. Wolności 14 – mur., ok. 1930 r.,
1371) Dom przy ul. Wspólnej 4 – mur., kon. XIX w.,
1372) Dom przy ul. Wspólnej 8 – drewn., ok. 1930 r.,
1373) Dom przy ul. Wspólnej 18 – mur., kon. XIX w.,
1374) Stodoła na posesji przy ul. Wspólnej 18 – drewn., pocz. XX w.,
1375) Chałupa przy ul. Wspólnej 19 – drewn., 4 ćw. XIX w.,
1376) Dom przy ul. Wspólnej 28 – drewn., kon. XIX w.,
1377) Dom przy ul. Wspólnej 39 mur.-drewn., ok. 1910/20 r.,
1378) Stodoła na posesji przy ul. Wspólnej 39 – drewn.-mur., kon. XIX w.,
1379) Dom przy ul. Wspólnej 41 – mur., pocz. XX w.,
1380) Dom przy ul. Wspólnej 49 – mur., kon. XIX w.,
1381) Stodoła na posesji przy ul. Wspólnej 49 – drewn., kon. XIX w.,
1382) Dom przy ul. Wyzwolenia 2 – mur., 1920/30 r.,
1383) Stodoła I na posesji przy ul. Zabłockiej 9 – drewn.- mur., 1920 r.,
1384) Stodoła II na posesji przy ul. Zabłockiej 9 – drewn.- mur., 1920 r.,
1385) Dom przy ul. Zacisze 5 – drewn., ok. 1905 r. – wolny,
1386) Dom przy ul. Zacisze 2 – mur., 1900/10 r.,
1387) Dom przy ul. Zamkowej 1 – mur., 2 poł. XIX w.,
1388) Dom „Wikarówka” przy ul. Zamkowej 8 – mur., 2 poł. XIX w.,
1389) Dom Katolicki przy ul. Zamkowej 10 – mur., 2 poł. XIX w. – rozbudowany,
1390) Dom przy ul. Za Wodą 1,
1391) Dom przy ul. Za Wodą 2/2a,
1392) Dom przy ul. Za Wodą 4,
1393) Dom przy ul. Za Wodą 7,
1394) Dom przy ul. Za Wodą 12,
1395) Dom przy ul. Za Wodą 13,
1396) Dom przy ul. Za Wodą 23,
1397) Dom przy ul. Za Wodą 25,
1398) Dom przy ul. Za Wodą 34,
1399) Dom przy ul. Za Wodą 43,
1400) Szkoła przy ul. Zielonej – mur., 1920/30 r.,
1401) Dom przy ul. Żeromskiego 3 – mur., I. 20-te XX w.,
1402) Dom przy ul. Żeromskiego 4 – mur., 1910/20 r.,
1403) Dom przy ul. Żeromskiego 45 / róg ul. Świętokrzyskiej / - mur., 1920 r.,
1404) Warsztat przy ul. Żeromskiego 6 – mur., 1920/30 r.,
1405) Dom przy ul. Żwirowej 1 – mur., pocz. XX w.,
1406) Budynek nr 29 – murowany, 1910/20 – Moszczanica,
1407) Stodoła przy nr 29 – drewniana, 1910/20– Moszczanica,
1408) Stodoła przy ul. Cypriana Kamila Norwida 2 – drewniana, 1920/30– Moszczanica,
1409) Budynek ul. Moszczanicka 25 – murowany, 1936 r. – Moszczanica,
1410) Stodoła przy ul. Moszczanicka 27 – drewniana, I. 30-te XX w. – Moszczanica,
1411) Budynek ul. Moszczanicka 54 – murowany, 1934 r. – Moszczanica,

- 1412) Budynek ul. Moszczanicka 35 – drewniany, ok. 1850 r. – Moszczanica,
1413) Stodoła przy bud. nr 46 – drewniana, XIX/XX w. – Moszczanica,
1414) Budynek ul. Moszczanicka 37 – drewniany, 1 ćw. XX w. – Moszczanica,
1415) Budynek nr 48 – drewniany, p. XX w. – Moszczanica,
1416) Budynek ul. Moszczanicka 39 – drewniany – XIX/XX w. – Moszczanica,
1417) Budynek ul. Moszczanicka 47 – murowany, ok. 1900 r. – Moszczanica,
1418) Stodoła przy bud. nr 53 – drewniana, 1900/10 – Moszczanica,
1419) Budynek ul. Baczyńskiego 5 – murowany, XIX/XX w. – Moszczanica,
1420) Budynek ul. Marii Dąbrowskiej 11 – murowany, ok. 1930 r. – Moszczanica,
1421) Budynek ul. Jana K. Chodkiewicza 4 – murowany, ok. 1900 r. – Moszczanica,
1422) Stodoła przy bud. nr 63 – drewniany, ok. 1900 r. – Moszczanica,
1423) Budynek ul. Marii Dąbrowskiej 6 – murowany, 1920/30 – Moszczanica,
1424) Budynek ul. Jana Kasprowicza 10 – drewniany, 1920/30 – Moszczanica,
1425) Budynek obok budynku przy ul. Jana Kasprowicza 10 – murowany, 1920/30 – Moszczanica,
1426) Budynek ul. Piastowska 6 – murowany, 1920/30 – Moszczanica,
1427) Budynek ul. Moszczanicka 27 – drewniano-murowany, I. 30-te XX w. – Moszczanica,
1428) Budynek ul. K.I. Gałczyńskiego 12 – murowany, I. 30-te XX w. – Moszczanica,
1429) Budynek ul. Władysława Łokietka 2 – murowany, 1930 r. – Moszczanica,
1430) Budynek ul. Moszczanicka 65 – murowany, 1920/30 – Moszczanica,
1431) Budynek ul. Moszczanicka 70 – murowany, 1932 r. – Moszczanica,
1432) Budynek ul. Moszczanicka 71 – drewniany, 1920/30 – Moszczanica,
1433) Budynek ul. Moszczanicka 80 – drewniany, 1930/40 – Moszczanica,
1434) Budynek ul. Jana Zamojskiego 2 – murowany, 1920/30 – Moszczanica,
1435) Budynek ul. Moszczanicka 86 – murowany, 1920 r. – Moszczanica,
1436) Budynek ul. Moszczanicka 75 – murowany, 1930 r. – Moszczanica,
1437) Budynek ul. Moszczanicka 79 – murowany, 1900 r. – Moszczanica,
1438) Budynek ul. Moszczanicka 96 – drewniany, 1920/30 – Moszczanica,
1439) Budynek ul. Moszczanicka 100 – drewniany, 1 ćw. XX w. – Moszczanica,
1440) Budynek ul. Moszczanicka 98 – drewniany, 2 ćw. XX w. – Moszczanica,
1441) Budynek ul. Mieszka I 4 – murowany, p. XX w. – Moszczanica,
1442) Piwnice przy ul. Mieszka I 4 – kamienno-murowane, 1 ćw. XX w. – Moszczanica,
1443) Budynek ul. Moszczanicka 87 – drewniany, 2 ćw. XX w. – Moszczanica,
1444) Budynek ul. Leopolda Staffa 4 – drewniany, p. XX w. – Moszczanica,
1445) Budynek ul. Ernesta Malinowskiego 1 – murowany, 1920/30 – Moszczanica,
1446) Stodoła ul. Ernesta Malinowskiego 1 – drewniany, XIX/XX w. – Moszczanica,
1447) Budynek ul. Krakowska 105 – murowany, 1920/30 – Moszczanica,
1448) Budynek ul. Moszczanicka 63 – murowany, I. 30-te XX w. – Moszczanica,
1449) Budynek ul. Moszczanicka 42 – drewniany, pocz. XX w. – Moszczanica,
1450) Budynek ul. Piastowska 2 – murowany, ok. 1930 r. – Moszczanica,
1451) Budynek ul. Marii Dąbrowskiej 4 – murowany, ok. 1930 r. – Moszczanica,
1452) Budynek ul. Moszczanicka 67 – murowany, ok. 1930 r. – Moszczanica,
1453) Budynek ul. Bohaterów Września 11 – murowany, I. 20-te XX w. – Moszczanica,
1454) Budynek ul. Cypriana Kamila Norwida 7 – drewniany, ok. 1930 r. – Moszczanica,
1455) Stodoła przy ul. Krakowska 38 – drewniana, ok. 1920/30 – Moszczanica,
1456) Budynek ul. Łokietka 8 – drewniany, ok. 1920 r. – Moszczanica,
1457) Stodoła przy ul. Łokietka 8 – drewniana, ok. 1920 r. – Moszczanica,
1458) Budynek nr 186 – murowany, ok. 1908 r. – Moszczanica,
1459) Budynek ul. Moszczanicka 81 – drewniany, XIX/XX w. – Moszczanica,
1460) Budynek nr 199 – drewniany, ok. 1910/20 r. – Moszczanica,
1461) Budynek obok nr 199 – drewniany, 1900 r. – Moszczanica,
1462) Budynek ul. Ślemieńska 15 – drewniany, 1920/30 – Moszczanica,
1463) Budynek obok ul. Ślemieńskiej 15 – drewniany, I. 20-te XX w. – Moszczanica,

- 1464) Budynek ul. Bolesława Chrobrego 3 – drewniany, 1920/30 – Moszczanica,
- 1465) Budynek ul. Moszczanicka 95 – murowany, 4 ćw. XIX w. – Moszczanica,
- 1466) Budynek ul. Moszczanicka 84 – murowany, 1930 r. – Moszczanica,
- 1467) Budynek ul. Jana Kasprowicza 8 – murowany, ok. 1930/35 r. – Moszczanica,
- 1468) Budynek nr 238 – drewniany, ok. 1930 r. – Moszczanica,
- 1469) Budynek nr 239 – drewniany, ok. 1910 r. – Moszczanica,
- 1470) Budynek nr 258 – drewniany, k. XX w. – Moszczanica,
- 1471) Budynek ul. K.J. Gałczyńskiego 2 – drewniany, 1920/30 – Moszczanica,
- 1472) Budynek ul. Jana Zamoyskiego 1 – murowany, I. 20-te XX w. – Moszczanica,
- 1473) Budynek ul. Ernesta Malinowskiego 3 – drewniany, 1920/30 – Moszczanica,
- 1474) Budynek ul. Ernesta Malinowskiego 3 – drewniany, ok. 1940 r. – Moszczanica,
- 1475) Budynek ul. Moszczanicka 69 – drewniany, I. 30-te XX w. – Moszczanica,
- 1476) Budynek ul. Moszczanicka 43 – murowany, 1920/30 – Moszczanica,
- 1477) Budynek ul. Baczyńskiego 6 – drewniany, 1934 r. – Moszczanica,
- 1478) Budynek ul. Ślemieńska 11 – murowany, 1920 r. – Moszczanica,
- 1479) Figura Matki Boskiej – przy budynku ul. Stokrotkowa 10 – kamienna, 1 poł. XIX w. – Oczków,
- 1480) Figura Matki Boskiej – przy budynku ul. Bławatkowa 1 – kamienna, 1868 – Oczków,
- 1481) Szkoła Podstawowa – budynek murowany 1920/30 – Oczków,
- 1482) Budynek ul. Nad Jeziozem 18 – drewniany, ok. 1920 r. – Oczków,
- 1483) Budynek przy nr 8 – drewniany, ok. 1900 r. – Oczków,
- 1484) Budynek ul. Cyprysowa 10 – drewnianym ok. 1900 r. – Oczków,
- 1485) Budynek ul. Kalinowa 2 – drewniany, I. 30-te XX w. – Oczków,
- 1486) Budynek ul. Oczkowska 13 – murowany, k. XIX w. – Oczków,
- 1487) Budynek ul. Oczkowska 15 – murowany, 1920/30 – Oczków,
- 1488) Budynek ul. Oczkowska 6 – drewniany, 1910/20 – Oczków,
- 1489) Budynek ul. Konwaliowa 1 – drewniany, 3 ćw. XIX w. – Oczków,
- 1490) Budynek nr 24 – murowano-drewniany, 1920/30 – Oczków,
- 1491) Budynek ul. Przebiśniegowa 2 – murowany, 1900/10 – Oczków,
- 1492) Budynek ul. Oczkowska 85 – stodoła – drewniane, 1924 r. – Oczków,
- 1493) Budynek ul. Wrzosowa 7 – stodoła – drewniane, k. XIX w. – Oczków,
- 1494) Budynek ul. Oczkowska 85 – drewniany, ok. 1919 r. – Oczków,
- 1495) Budynek ul. Oczkowska 52 – drewniany, ok. 1920 r. – Oczków,
- 1496) Budynek ul. Nad Jeziozem 14 – drewniany, I. 20-te XX w. – Oczków,
- 1497) Budynek nr 97 – drewniany, k. XIX w. – Oczków,
- 1498) Budynek ul. Oczkowska 93, 95 – drewniany, ok. 1910 r. – Oczków,
- 1499) Budynek nr 103 – drewniany, 3 ćw. XIX w. – Oczków,
- 1500) Budynek przy nr 103 – drewniany, 3 ćw. XIX w. – Oczków,
- 1501) Budynek ul. Konwaliowa 7 – murowano-drewniany, ok. 1900 r. – Oczków,
- 1502) Budynek ul. Oczkowska 5 – murowany, ok. 1930 r. – Oczków,
- 1503) Budynek ul. Oczkowska 39 – murowany, pocz. XX w. – Oczków,
- 1504) Budynek ul. Oczkowska 46 – drewniany, 1920/30 r. – Oczków,
- 1505) Budynek ul. Oczkowska 19 – murowany, 1920/30 r. – Oczków.

VI. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW²

Żywiec pod względem demograficznym należy do miast stosunkowo młodych - ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowi 18,1%, w wieku produkcyjnym 63,3%. W 2011 r. miasto liczyło 32431 mieszkańców, w tym 15630 mężczyzn i 16801 kobiet. W powiecie żywieckim miasto należy do miejscowości

---

²W niniejszym rozdziale wykorzystano dane GUS, stan na 31.XII.2011 r. (jeśli nie podano inaczej).

o największej liczbie ludności oraz gęstości zaludnienia (na 1 km² przypada 634 mieszkańców). Na przestrzeni ostatnich 30 lat ludność wzrosła o ok. 10700 osób. Stały wzrost liczby mieszkańców był efektem przewagi przyrostu naturalnego, przy ograniczonej migracji.

Znaczący wzrost liczby mieszkańców obserwuje się do roku 1991, w którym to miasto osiągnęło ich liczbę na poziomie 32000. W latach 2000 – 2011 liczba ludności miasta uległa nieznacznemu zwiększeniu, przyrost naturalny jest niewielki, rzędu 100 – 140 osób w skali roku. Stan taki jest wynikiem obserwowanych w ostatnich latach następujących zjawisk: zawężenia reprodukcji ludności - malejącej liczby urodzeń, zmniejszenia dzietności rodzin, zwiększonej umieralności mężczyzn.

Tab. 5. Ludność Żywca w latach 2000 – 2011.

Lata	Ludność ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Kobiet na 100 mężczyzn
2000	32376	15607	16769	107
2003	32107	15476	16631	108
2006	32076	15460	16616	108
2009	32109	15423	16573	108
2010	32464	15626	16838	108
2011	32431	15630	16801	107

Tab. 6. Ludność miasta Żywca na tle gmin ościennych.

Lp.	Gminy	Ludność		
		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
1.	Żywiec	32431	15630	16801
2.	Czernichów	6721	3257	3464
3.	Gilowice	5979	2927	3052
4.	Lipowa	10222	4924	5288
5.	Łękawica	4413	2180	2233
6.	Łodygowice	13736	6713	7023
7.	Radziechowy- Wieprz	12947	6347	6600
8.	Świnna	8078	3932	4146

Do podstawowych struktur demograficznych, pozwalających określić stan zasobów pracy, zapotrzebowania na usługi społeczne oraz przebiegu ruchu naturalnego ludności zalicza się strukturę ludności według wieku i płci. Poniższe tabele ilustrują zagadnienia struktury wieku i płci dla miasta Żywca. Wynika z nich, że następuje spadek udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, natomiast wyraźny wzrost nastąpił w udziale ludności w wieku poprodukcyjnym. Na zmiany te miał wpływ poziom urodzeń i zgonów (wydłużający się czas życia) oraz ruch migracyjny ludności w ostatnich latach.

Tab. 7. Ludność miasta Żywca w wieku produkcyjnym.

Lp.	Ludność w wieku	Lata
-----	-----------------	------

		2011	2010
1.	Przedprodukcyjnym	18,1%	18,4%
2.	Produkcyjnym	63,3%	63,6%
3.	Poprodukcyjnym	18,6%	18%

Pod względem płci, dominuje liczba kobiet, współczynnik feminizacji wynosi 107 kobiet na 100 mężczyzn.

Tab. 8. Struktura płci.

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość osób	%
1.	Ludność ogółem w tym	32431	100
2.	Kobiet	16801	51,8
3.	Mężczyzn	15630	48,2
4.	K/100 M	107	-

Zasadniczy wpływ na zmiany w strukturze wieku ma ruch naturalny ludności - poziom urodzeń, zgonów i ruch migracyjny. Na przestrzeni ostatnich lat występowały w mieście niekorzystne zjawiska. Obserwuje się spadek liczby zawieranych małżeństw, konsekwencją czego jest zmniejszenie reprodukcji ludności. Na przestrzeni ostatnich 10-ciu lat liczba urodzeń wykazuje tendencje malejące, podobnie jak przyrost naturalny. Najniższą wartość osiągnął on w 2003 r. - wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 M. wyniósł -1,9. Wejście w dorosłe życie pokolenia wyżu demograficznego z lat 80 XX w. spowodowało pewne „odbicie” w liczbie urodzeń (co za tym idzie we wskaźniku przyrostu naturalnego), jednak jest ono zbyt małe, aby zapobiec tendencji starzenia się mieszkańców miasta.

Tab. 9. Ruch naturalny ludności Żywca w latach 2000 – 2011.

Rok	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Przyrost naturalny na 1000 M
2000	329	311	18	0,6
2003	257	319	-62	-1,9
2006	347	299	48	1,5
2009	340	359	-19	-0,6
2010	378	322	56	1,7
2011	331	307	24	0,7

Zasady polityki zatrudnienia, transformacja ustrojowa wywierają wpływ na ruch wędrowniczy ludności, który powoduje następstwa natury demograficznej, społecznej i ekonomicznej. Następuje zachwianie równowagi wieku i płci ludności. Główną przyczyną ruchów ludności jest chęć poprawy warunków życia. Wśród ludności migrującej przeważają ludzie młodzi w wieku od 20 – 29 lat. Na przestrzeni analizowanych lat obserwuje się spadek odpływu ludności z miasta, saldo migracji przybiera wartości przemienne w zależności od roku.

Poziom zatrudnienia kształtowany jest rozwojem gospodarki w mieście, która poddawana jest naciskom ekonomiki rynkowej. Ulega ona zmianom przejawiającym się tym, że jedne gałęzie kurczą się, a inne rozwijają, powstają nowe gałęzie wytwórczości i usług. Tempo tych przemian będzie nasilać się w najbliższych latach. Zmiany w rozwoju gospodarczym rzutują na ilość i rodzaj miejsc pracy. W latach dziewięćdziesiątych nastąpił spadek liczby zatrudnionych związany z zachodzącymi zmianami własnościowymi i strukturalnymi. Pomimo stałego wzrostu zatrudnienia w sektorze usługowym, nadal przeważającym źródłem utrzymania ludności powiatu żywieckiego jest przemysł i budownictwo, w których znajduje zatrudnienie ok. 38,5 % ogółu osób pracujących.

Analiza struktury bezrobocia pod względem wieku wykazuje, że praktycznie połowa bezrobotnych (49,95%) to ludzie młodzi, w wieku do 34 lat, będący w okresie pełnej zdolności do pracy. Natomiast pod względem poziomu wykształcenia dominującą grupą bezrobotnych (ok. 55,9%) stanowią osoby o najniższym wykształceniu (gimnazjalnym i zasadniczym zawodowym), niewielki odsetek przypada na bezrobotnych z wyższym wykształceniem.

Tab. 10. Poziom bezrobocia miasta Żywca w latach 2003 – 2011.

Lp.	Bezrobotni	2003	2006	2009	2010	2011
1.	Liczba bezrobotnych ogółem	1635	1077	1366	1468	1511
2.	w tym Kobiet	777	593	695	772	818

Wnioski w zakresie demografii i zatrudnienia oraz przewidywane zmiany w najbliższym okresie:

1. stosunkowo młody wiek ludności miasta,
2. korzystna struktura wieku zasobów pracy,
3. niski poziom wykształcenia ludności i wynikająca z tego słaba konkurencyjność zasobów pracy,
4. niski poziom kwalifikacji zawodowych osób nie posiadających pracy,
5. spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym,
6. wzrost udziału grupy ludności w wieku poprodukcyjnym,
7. postępujący proces starzenia się społeczeństwa,
8. zmniejszenie ruchów migracyjnych ludności,
9. wzrost liczby bezrobotnych,
10. zmiany w strukturze zatrudnienia – wzrost sektora usługowego i handlowego kosztem przemysłu,
11. wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy (szczególnie dla kobiet) w celu zmniejszenia bezrobocia.

Zasoby mieszkaniowe obejmują w Żywcu 9925 mieszkań o łącznej powierzchni mieszkaniowej 681358 m². Według wskaźników charakteryzujących warunki mieszkaniowe w mieście należy stwierdzić, że są one na dobrym poziomie. Pomimo dobrych średnich wskaźników, istnieje jednak znaczna ilość starej substancji zabudowy zużytej technicznie, wymagającej modernizacji i rewaloryzacji. Na przestrzeni ostatnich

lat znacznie zmniejszyła się ilość budynków mieszkalnych oddawanych do użytkowania. Średnio w ciągu roku przybywa ok. 56 - 58 budynków mieszkalnych i są to tylko i wyłącznie zasoby mieszkaniowe w budownictwie indywidualnym.

Stopień zaspokojenia potrzeb ludności miasta w sieci urządzeń infrastruktury społecznej jest obok warunków mieszkaniowych czynnikiem określającym warunki bytowe i poziom życia mieszkańców w mieście. Analiza jakości życia mieszkańców (określona między innymi poprzez stopień wyposażenia w urządzenia obsługi ludności) wykazała, że w wielu jednostkach występują niedobory i dysproporcje w zaspokojeniu potrzeb mieszkańców. Skala tych dysproporcji jest różna w poszczególnych dzielnicach miasta i zróżnicowana pod względem rodzaju usług.

W granicach miasta działają: 3 punkty przedszkolne i 10 przedszkoli. Stan techniczny obiektów jest dobry. Na koniec roku 2011 miasto dysponowało 862 miejscami w przedszkolach, do których uczęszczało 1007 dzieci.

Na terenie Żywca zlokalizowanych są 2 zespoły szkolno – przedszkolne, 6 szkół podstawowych (w tym 1 specjalna) i 4 gimnazja (w tym jedno specjalne). Zakres świadczonych usług w zakresie oświaty jest aktualnie wystarczający i w pełni zaspakaja potrzeby edukacyjne mieszkańców miasta. W związku z niżem demograficznym należy liczyć się z rezerwą miejsc w szkołach. Na koniec roku 2011 z oferty edukacyjnej miasta w zakresie szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego korzystało 3093 uczniów. Na terenie miasta posiada również swoją siedzibę jedna szkoła wyższa (Beskidzka Szkoła Umiejętności w Żywcu).

W mieście funkcjonuje 12 placówek opieki zdrowotnej w tym 4 rejonowe i 8 specjalistycznych. Stan techniczny obiektów określa się jako średni. Uzupełnieniem publicznej służby zdrowia są liczne prywatne gabinety lekarskie różnej specjalności. Miasto obsługuje 19 aptek i 4 punkty apteczne, a na 1 aptekę przypada 1717 osób. W zakresie lecznictwa zamkniętego miasto posiada 1 Szpital Powiatowy dysponujący 374 łózkami. Stan techniczny obiektu wymaga działań remontowo – modernizacyjnych w celu podniesienia poziomu obsługi lecznictwa zamkniętego.

Handel i usługi w mieście funkcjonują w oparciu o sieć placówek obsługiwanych zarówno przez jednostki uspołecznione, jak i podmioty prywatne. Po 1990 r. nastąpił szczególnie szybki rozwój usług – handlu, gastronomii i rzemiosła, zarówno pod względem ilościowym jak i jakościowym. Obserwuje się dużą rotację branżową placówek handlowych, co podyktowane jest potrzebami rynku. W większości istniejące placówki zaspakajają podstawowe potrzeby mieszkańców w tym zakresie.

Istniejące na terenie miasta placówki kultury są głównie stopnia podstawowego, reprezentowane przez:

- Miejską Bibliotekę Publiczną z 1 filią, o ogólnej liczbie woluminów 83315, z których w ciągu roku korzystało 6279 czytelników;

- Muzeum Miejskie (Stary Zamek) oraz Muzeum Browaru Żywiec, z których oferty skorzystało 126340 osób;
- kino z widownią na 245 miejsc, z liczbą widzów na poziomie 41242,
- Miejskie Centrum Kultury, które realizuje zadania z dziedziny upowszechniania kultury. Ośrodek ten prowadzi również działalność w wynajętych salach widowiskowych i amfiteatrze pod Grojcem, koordynuje pracę placówek podległych, jakimi są Klub Osiedlowy przy ul. Jana 10 i Klub Środowiskowy przy ul. Sporyskiej. Ponadto w mieście w rozpowszechnianiu kultury znaczący udział mają: Dom Kultury „Papiernik”, Młodzieżowy Dom Kultury, „Śrubka” przy Fabryce Śrub.

Podstawowa baza kultury miasta Żywca wymaga rozbudowy, modernizacji oraz remontów istniejących placówek. Sieć placówek nie jest rozmieszczona proporcjonalnie do potrzeb mieszkańców. Na terenie miasta brak jest usług wyższego rzędu typu sala widowiskowa, teatr, filharmonia.

Na terenie miasta Żywca działa Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, który zajmuje się upowszechnianiem szeroko pojętej kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, jest również organizatorem imprez sportowo – rekreacyjnych.

Baza hotelowa miasta jest niewielka - 9 obiektów o łącznej ogólnej ilości 430 miejsc noclegowych. Są to obiekty o niezbyt wysokim standardzie. Na terenie miasta znajduje się tylko 1 hotel w kategorii 3-gwiazdkowej o łącznej liczbie 80 miejsc noclegowych.

VII. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Powódzie

Na dzień dzisiejszy, w zakresie informacji dotyczących zagrożenia powodziowego, istnieje spore zamieszanie wywołane faktem nie wywiązywania się przez organy rządowe z obowiązków ustawowych w dziedzinie wskazywania zagrożeń powodziowych. Dla terenu miasta Żywiec dostępne są informacje dotyczące zagrożeń powodziowych z dwóch źródeł:

- studium określające granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią zlewni rzeki Soły z 2006 r. RZGW Kraków,
- wstępnej ocenie ryzyka powodziowego wykonanej przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej z grudnia 2011 r.,

Zgodnie z opracowanym „*Studium określające granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią zlewni rzeki Soły*” zostały wskazane obszary, dla których występuje bezpośrednio ryzyko powodzi wywołane wodami zalewowymi o prawdopodobieństwie wystąpienia $p=1\%$ (częstotliwość wystąpienia wód maksymalnych o prawdopodobieństwie występowania raz na 100 lat). Na terenie Żywca obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi wskazano dla terenów położonych w dolinach Soły, Koszarawy, Leśnianki i Łękawki. Tereny te zostały wskazane jako narażone na niebezpieczeństwo powodzi w obowiązującym

SUiKZP z 2010 r. Obecnie tereny te winny być nazywane obszarami szczególnego zagrożenia powodzią.

Wstępna ocena ryzyka powodziowego wykonana przez KZGW – opracowanie to składa się z: mapy obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, mapy znaczących powodzi historycznych, mapy obszarów na których wystąpienie powodzi jest prawdopodobne. Na mapie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz na mapie obszarów na których wystąpienie powodzi jest prawdopodobne wskazano obszary zalewowe podobnie, jak w materiałach RZGW z 2006 r. Na mapie znaczących powodzi historycznych nie wskazano żadnych terenów zalewowych. Obecnie brak jest obowiązujących dokumentów wskazujących zasięg zagrożeń powodziowych (także materiały KZGW nie mają żadnej mocy prawnej), w przyszłości jednak, zgodnie z obowiązującymi przepisami, zostaną one stworzone (tzw. Mapy terenów szczególnego zagrożenia powodzią, ustawowy termin wykonania 22 grudnia 2013 r.). Należy więc na bieżąco wprowadzać do dokumentów planistycznych wyniki nowych opracowań. Zaniechania we wskazywaniu zagrożeń powodziowych ze strony zobligowanej do tego zadania strony rządowej odbijają się negatywnie na możliwościach prowadzenia racjonalnej polityki przestrzennej przez samorządy. Sytuacja tak będzie miała miejsce niestety jeszcze w najbliższych latach.

Osuwiska

Na terenie miasta zostały wskazane obszary osuwiskowe i tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi. W związku z tym istnieje realne zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia. Ruchy masowe ziemi powodować mogą degradację a nawet całkowite zniszczenie nieodpowiednio zrealizowanej i zabezpieczonej zabudowy (także infrastruktury drogowej i komunalnej), a co za tym idzie bezpośrednie zagrożenie dla życia ludzi. Tereny zabudowane położone na osuwiskach to rejon ul. Folwark oraz przysiółki Niwy i Koleby. Tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi obejmują dolinę Czarnego Potoku w rejonie Oczkowa, dużą część Moszczanicy, rejon ul. Folwark, a także rejon ul. Partyzantów i ul. Pierwogóra.

VIII. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

VIII.1. Potrzeby gminy

Kierunki rozwoju miasta i związane z tym potrzeby rozwojowe zostały sformułowane w *Planie rozwoju lokalnego miasta Żywca na lata 2001 – 2013*. Strategiczne kierunki i cele rozwoju wytyczone w tym dokumencie obejmują następujące zagadnienia:

- zmiana w strukturze gospodarczej obszaru – wzrost przedsiębiorczości,
- rozwój systemu komunikacji, infrastruktury i stanu środowiska naturalnego,
- poprawa stanu środowiska kulturowego i oświatowego,
- poprawa warunków jakości życia, w tym zmiana w strukturze zamieszkania,
- poprawa warunków rozwoju turystyki i sportu.

VIII.2. Potrzeby mieszkańców

Mieszkańcy zgłosili 103 wnioski dotyczące zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta. Zdecydowana większość wniosków (83,5%) dotyczyła przekształcenia terenów rolnych na tereny z prawem zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej.

VIII.3. Możliwości rozwoju gminy

Miasto dostrzega możliwość swojego rozwoju na kilku płaszczyznach, poprzez realizację zadań priorytetowych, do których należą:

- Wspieranie rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości,
- dążenie do zapewnienia mieszkańcom źródeł utrzymania „na miejscu”,
- zrównoważony rozwój przemysłowy,
- pozyskiwanie nowych terenów inwestycyjnych, podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej dzielnicy przemysłowej (ul. Łączna, Stolarska, Fabryczna, Przemysłowa), baza danych o lokalnej przedsiębiorczości,
- promocja gospodarcza i turystyczna,
- budowa obwodnicy północnej i obwodnicy w kierunku Korbielowa,
- modernizacja/przebudowa/remonty dróg gminnych, opracowanie kompleksowego projektu organizacji ruchu na terenie miasta,
- modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków, sieci kanalizacji sanitarnej, sieci wodociągowej, ciepłowniczej i gazowej,
- modernizacja i rozbudowa bazy kulturalno – oświatowej i zaplecza sportowo – rekreacyjnego,
- rewitalizacja Rynku i Starego Miasta,
- termomodernizacja zabudowy, usunięcie azbestu, likwidacja barier architektonicznych,
- informatyzacja Urzędu Miasta i placówek podległych,
- budowa ścieżek rowerowych, wyciągu na górze Grojec, budowa ośrodka sportowo – wypoczynkowego nad Jeziorem Żywieckim.

Systematyczna i kompleksowa realizacja wyżej wymienionych zadań priorytetowych sprawi, że wzrośnie szeroko pojęta atrakcyjność miasta jako miejsca zamieszkania i wypoczynku zarówno dla obecnych, jak i przyszłych mieszkańców/odwiedzających.

IX. WYSTĘPOWANIE TERENÓW I OBIEKTÓW CHRONIONYCH ORAZ OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

IX.1. Ochrona zasobów przyrodniczych

Na terenie miasta Żywiec występuje jeden park krajobrazowy (Beskidu Małego) wraz z otuliną, otulina parku krajobrazowego Beskidu Żywieckiego, rezerwat Grapa, obszar Natura 2000 Beskid Żywiecki,

użytek ekologiczny, trzynaście pomników przyrody i dodatkowo kilkadziesiąt pomników przyrody położonych na terenie Parku Zamkowego. Poza tymi nie występują żadne inne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust.1 ustawy *o ochronie przyrody* (Dz. U. 2004 nr 92 poz. 880 ze zm).

Rezerваты

Ogólne zasady ochrony rezerwatów przyrody zawarte są w ustawie *o ochronie przyrody* z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz.U. nr 92, poz. 880 z dnia 30 kwietnia 2004 r. z późniejszymi zmianami – art. 13.2).

Rezerwat „Grapa” utworzono 14 czerwca 1996 r. decyzją Zarz. MOŚZNiL M.P. Nr 37, poz. 372. Ten leśny rezerwat przyrody powołany został w celu ochrony naturalnych lasów liściastych, charakterystycznych dla Kotliny Żywieckiej, z licznym udziałem chronionych gatunków flory i fauny. Rezerwat obejmuje izolowany kompleks leśny o powierzchni 23,23 ha, położony na stromym zboczu, ponad potokami Młynówka i Okiel na północ od stacji kolejowej Żywiec – Sporysz, w przedziale wysokości od 370 do 430 m n.p.m. Florę rezerwatu przyrody Grapa tworzy 11 gatunków wątrobowców, 70 gatunków mchów, 162 gatunki roślin naczyniowych, w tym kilkanaście gatunków objętych ochroną prawną, m.in. parzydło leśne, kukułka Fuchsa, wawrzynek wilczełyko, skrzyp olbrzymi.

Parki Krajobrazowe

Ogólne zasady ochrony parków krajobrazowych zawarte są w ustawie *o ochronie przyrody* z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz.U. nr 92, poz. 880 z dnia 30 kwietnia 2004 r. z późniejszymi zmianami).

Północno – wschodnia część obszaru objętego granicą opracowania leży na terenie Parku Krajobrazowego Beskidu Małego utworzonego na mocy Rozporządzenia Nr 9/98 Woj. Bielskiego z dnia 16 czerwca 1998 r. (Dz. Urz Woj. Bielskiego z 1998r nr 9, poz. 110), oraz w strefie jego otuliny. Obecnie trwają przygotowania planu ochrony parku, który określi szczegółowe zasady gospodarowania przestrzenią na jego obszarze.

Park Krajobrazowy Beskidu Małego to park krajobrazowy położony na pograniczu województw małopolskiego i śląskiego. Znajdują się tu dwie grupy górskie Beskidu Małego oddzielone doliną Soły. W znajdującym się we wschodniej części Beskidzie Andrychowskim najwyższym szczytem jest Łamana Skała (929 m n.p.m.). Na zachodzie znajduje się pasmo Magurki Wilkowickiej ze szczytem Czupeł (933 m n.p.m.). Wzniesienia Beskidu Małego zbudowane są głównie z piaskowców godulskich. Na południu występują wapienie i łupki. Na terenie parku znajdują się liczne jaskinie.

Południowa część obszaru objętego granicą opracowania leży na terenie otuliny Żywieckiego Parku Krajobrazowego, powołanego Uchwałą nr XII 79/86 WRN w Bielsku Białej z 13 marca 1986 r. zm Rozporządzenie nr 7/98 Wojewody Bielskiego z 20 maja 1998r (Dz. Urz. Woj. Bielskiego nr 8, poz 97).

Żywiecki Park Krajobrazowy leży w południowej części województwa śląskiego, założony 13 marca 1986 decyzją Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bielsku – Białej. Park obejmuje najwyższe, silnie rozczłonkowane dolinami rzek partie Beskidu Żywieckiego w sąsiedztwie granicy słowackiej. Centralną część

parku zajmuje rozróg Pilska i rozchodzące się promieniście od niego grzbiety górskie. Najwyższe partie Pilska charakteryzują się rzeźbą wysokogórską. Na zachód od niego znajduje się grupa górską Lipowskiej – Romanki z bocznymi odgałęzieniami: Prusowa (1010 m n.p.m.) i Skałki (946 m n.p.m.). Obszar charakteryzuje się dużymi walorami przyrodniczymi, w tym dużym zróżnicowaniem wysokościowym i interesującym ukształtowaniem terenu. Park leży w zasięgu czterech pięter roślinnych. Na obszarze parku stwierdzono występowanie ponad 1000 gatunków roślin naczyniowych. Wśród nich są gatunki górskie, w tym wysokogórskie; występują one w piętrze kosodrzewiny oraz w obszarach źródliskowych i podmokłych. Równie bogata jest fauna – wyższe partie są ostojami dużych drapieżników: niedźwiedzia brunatnego, wilka, rysia i borsuka. Liczne są ssaki kopytne: jelenie, sarny; na obszarze otuliny parku występują bobry. Wśród 106 gatunków ptaków lęgowych większość to gatunki chronione.

Natura 2000

„Beskid Zachodni” - z SDF Obszar obejmuje fragment Beskidu Żywieckiego, który charakteryzuje się różnorodnością form geomorfologicznych – grzbietów, garbów, żeber, murów skalnych, gołoborzy na stokach i osuwisk skalnych. Zbudowany jest z fliszowych utworów serii magurskiej. Najciekawsze zespoły form skalnych znajdują się w szczytowych partiach Pilska, w obrębie grzbietowej części pasma Lipowskiej, Romanki, Boraczej i Prusowa. Wyróżniają się tu 3, zwarte grupy górskie: Wielkiej Raczy, Pilska i Lipowskiej – Romanki. Różnią się one od siebie charakterem i układem grzbietów. Grupa Wielkiej Raczy ma partie wierzchowinowe wykształcone jako ostre i wąskie grzbiety ułożone widlasto, oddzielone od siebie szeregiem dopływów górnej Soły. Grupę Pilska wyróżniają szerokie, zaokrąglone kopuły i łagodne stoki, porozcinane dużą ilością dolin. Cechuje się promienistym układem grzbietów odchodzących od jądra masywu - wyniosłej dwuwierzchołkowej kopuły (1557 m. n.p.m.) z cechami wysokogóorskimi. Natomiast cechą rejonu Pasma Lipowskiej – Romanki są wysokie, strome i zalesione pasma, z licznymi halami grzbietowymi. Sieć hydrograficzna ma tu charakter typowo górski, z dużą liczbą potoków o gwałtownych spadkach i malowniczych wodospadach. Osobliwością są nieliczne, drobne jeziora osuwiskowe. Szatę roślinną tworzą naturalne zespoły lasów iglastych i liściastych (około 75% powierzchni ostoi) oraz naturalne, półnaturalne i antropogeniczne zbiorowiska nieleśne. W skład ostoi wchodzi też interesujący ostaniec denudacyjny – Góra Grojec ze stanowiskiem roślinności kserotermicznej.

Obszar charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem szaty roślinnej i dobrze zachowanymi, typowymi zbiorowiskami góorskimi (leśnymi i nieleśnymi). Występuje tu 21 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Spośród licznych zbiorowisk roślinnych, których stwierdzono tu 56, należy zwrócić uwagę na unikatową w polskich Karpatach postać zespołu *Valeriano – Caricetum flavae*, z udziałem czosnku syberyjskiego *Allium sibiricum* i niebielistki trwałej *Swertia perennis subsp. alpestris* oraz na obecność na wierzchowinach i grzbietach górskich torfowisk. W obszarze stwierdzono występowanie 21 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Kompleksy leśne stanowią ostoje dużych drapieżników

(niedźwiedzia, wilka i rysia). W masywie Pilska znajduje się jedno z 3 znanych z Polski stanowisk darniówki tatrzańskiej (endemit karpacki). Brak aktualnych danych potwierdzających występowanie chrząszcza *Phryganophilus ruficollis*, stwierdzonego tu w XIX w. Flora tego obszaru liczy około 1000 gatunków, w tym 150 gatunków górskich (18 alpejskich i 27 subalpejskich). Jest tu jedno z 4 stanowisk tojadu morawskiego w Polsce i jeden z 4 rejonów występowania tocji karpackiej. Utrzymuje się także (choć stosunkowo nieliczna) populacja dzwonka piłkowanego. Obszar jest również ważny dla ochrony ptaków (m.in. głuszca).

Na obszarze Natura 2000 Beskid Żywiecki występują następujące siedliska wymienione w załączniku I do Dyrektywy Siedliskowej: 3220 Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków, 4060 Wysokogórskie borówczyska bażynowe (*Empetro-Vaccinietum*), 4070 Zarośla kosodrzewiny (*Pinetum mugo*), 4080 Subalpejskie zarośla wierzbowe wierzby lapońskiej lub śląskiej (*Salicetum lapponum*, *Salicetum silesiacae*), 6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* - płaty bogate florystycznie), 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion*), 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*), 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandellii*, 8310 Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania, 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*), 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), 9140 Górskie jaworzyny ziołoroślone (*Aceri-Fagetum*), 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), 9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*), 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion*), 9410 Górskie bory świerkowe (*Piceion abietis* część - zbiorowiska górskie).

Pośród zwierząt i roślin wymienionych w załączniku II występują:

- a) Ssaki: niedźwiedź brunatny *Ursus arctos*, nocek duży *Myotis myotis*, ryś *Lynx lynx*, wilk *Canis lupus*, wydra *Lutra lutra*, darniówka tatrzańska *Microtus tatricu*,
- b) Płazy: kumak górski *Bombina variegata*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, traszka karpacka *Triturus montandoni*,
- c) Ryby: brzanka *Barbus peloponnesius*, głowacz białopłetwy *Cottus gobio*, minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, Koza pospolita *Cobitis taenia*,
- d) Bezkręgowce: biegacz urozmaicony *Carabus variolosus*, czerwonończyk nieparek *Lycaena dispar*, konarek tajgowy *Phryganophilus ruficollis*,
- e) Rośliny: Obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*, widłoząb zielony *Dicranum viride*, dzwonek piłkowany *Campanula serra*, tojad mocny *Aconitum firmum* ssp. *Moravicum*, tocja alpejska *Tozzia*

carpatica.

Użytek ekologiczny – na terenie miasta Żywiec znajduje się jeden użytek ekologiczny „Stówek na Kosarach pod Hyśkowcem”. Użytek został utworzony Rozporządzeniem NR 74/08 Wojewody Śląskiego z dnia 5 listopada 2008 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego pod nazwą „Stówek na Kosarach pod Hyśkowcem” w gminie Żywiec. Przedmiotem ochrony jest torfowisko wysokie ze stanowiskami roślin chronionych min. rosiczki okrągłolistnej.

Pomniki Przyrody

Na terenie miasta Żywiec ustanowionych zostało czterdzieści osiem pomników przyrody, z czego trzynaście na terenie miasta, natomiast około 35 sztuk (ale w tym również grupy drzew) na terenie parku zamkowego (tab. poniżej).

Tab. 11. Pomniki przyrody miasta Żywiec.

I.p.	Nr w rejestrze RDOŚ	Nazwa	Lokalizacja	Podstawa prawna
1	614	Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	Rośnie przy ul. Paderewskiego, w ogrodzie	Rozporządzenie Nr 6/93 Woj. Bielskiego z dnia 22 grudnia 1993 r. paragraf 1 pkt 11 (Dz. Urz. Woj. Bielskiego Nr 15, poz. 89)
2	615	Topola biała (<i>Populus alba</i>)	Rośnie przy ul. Paderewskiego 10a, przy ogrodzeniu prywatnej posesji	
3	616	Wierzba biała (<i>Salix alba</i>)	Rośnie przy ul. Paderewskiego 8a	
4	617	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Rośnie przy placu zabaw na Osiedlu Młodych	
5	618	Świerk pospolity (<i>Picea abies</i>)	"Las Pod Łyską" - obok ujęcia wody pitnej	
6	619	Wiąz górski (<i>Ulmus glabra</i>)	Sporysz - za mostkiem Trzebińskim przy ul. Isep przy ogrodzeniu budynku nr 58	
7	620	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	ul. Sobieskiego 6 - obok przedszkola siostr zakonnych	
8	621	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	ul. Dworcowa - przy wejściu do domu handlowego "Savia"	
9	622	Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	przy wejściu na teren boiska sportowego KS "Soła"	
10	623	Topola czarna (<i>Populus nigra</i>)	przy wejściu na teren boiska sportowego KS "Soła"	
11	624	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	ul. Sienkiewicza - obok budynku nr 58a	
12	625	Topola czarna (<i>Populus nigra</i>)	ul. Kopernika obok stacji uzdatniania wody, w zarządzie DODP przy ul. Leśniana 102a	
13	626	Topola czarna (<i>Populus nigra</i>)	ul. Kopernika obok stacji uzdatniania wody, w zarządzie DODP przy ul. Leśniana 102a	
14	627	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Park zamkowy - kwatera 38	Rozporządzenie Nr 5/94 Woj. Bielskiego z dnia 04.03.1994 r. pkt 1 (Dz. Urz. Woj. Bielskiego z 1994 r. Nr 8/94, poz. 45)
15	628	Dąb kaukaski (<i>Quercus macranthera</i>)	Park zamkowy - kwatera 21	
16	629	Dąb czerwony (<i>Quercus rubra</i>)	Park zamkowy - kwatera 21	
17	630	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Park zamkowy - kwatera 53	
18	631	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Park zamkowy - kwatera 36	

19	632	Lipa krymska (<i>Tilia x euchlora</i>) - 2 szt. Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) - 3 szt.	Park zamkowy - kwatera 8
20	633	Modrzew europejski (<i>Larix decidua</i>) - 8 szt.	Park zamkowy - kwatera 36
21	634	Lipa szerokolistna (<i>Tilia platyphyllos</i>) trójpienna	Park zamkowy - kwatera 8
22	635	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	Park zamkowy - kwatera 8
23	636	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	Park zamkowy - kwatera 18
24	637	Lipa szerokolistna (<i>Tilia platyphyllos</i>) dwupniowa	Park zamkowy - kwatera 18
25	638	Lipa szerokolistna (<i>Tilia platyphyllos</i>)	Park zamkowy - kwatera 13
26	639	Lipa krymska (<i>Tilia x euchlora</i>)	Park zamkowy - kwatera 11
27	640	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	Park zamkowy - kwatera 10
28	641	Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	Park zamkowy - kwatera 3
29	642	Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	Park zamkowy - kwatera 53
30	643	Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	Park zamkowy - kwatera 29
31	644	Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	Park zamkowy - kwatera 22
32	645	Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	Park zamkowy - kwatera 33
33	646	Wiąz górski (<i>Ulmus glabra</i>)	Park zamkowy - kwatera 29
34	647	Buk zwyczajny (<i>Fagus silvatica</i>)	Park zamkowy - kwatera 44
35	648	Wiąz górski (<i>Ulmus glabra</i>)	Park zamkowy - kwatera 2
36	649	Sosna wejmutka (<i>Pinus strobus</i>)	Park zamkowy - kwatera 9
37	650	Wiąz górski (<i>Ulmus glabra</i>)	Park zamkowy - kwatera 53
38	651	Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	Park zamkowy - kwatera 33
39	652	Klon zwyczajny (<i>Acer platanoides</i>)	Park zamkowy - kwatera 13
40	653	Klon zwyczajny (<i>Acer platanoides</i>)	Park zamkowy - kwatera 16
41	654	Czeremcha zwyczajna (<i>Padus avium</i>)	Park zamkowy - kwatera 7
42	655	Grab zwyczajny (<i>Carpinus betulus</i>)	Park zamkowy - kwatera 4
43	656	Lipa krymska (<i>Tilia x euchlora</i>)	Park zamkowy - kwatera 22
44	657	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	Park zamkowy - kwatera 3
45	658	Iglicznia trójcierniowa (<i>Gleditsia triacanthos</i>)	Park zamkowy - kwatera 43
46	659	Klon srebrzysty (<i>Acer saccharinum</i>)	Park zamkowy - kwatera 18
47	660	Klon zwyczajny (<i>Acer platanoides</i>)	Park zamkowy - kwatera 34
48	661	Klon zwyczajny (<i>Acer platanoides</i>)	Park zamkowy - kwatera 51

IX.2. Proponowane formy ochrony przyrody

Na terenie miasta Żywiec wskazywanych do objęcia ochroną było dziewięć terenów:

- „Mały Grojec”;
- „Średni Grojec”;
- „Lyskowiny” (inne źródła proponują utworzenie w tym miejscu rezerwatu);
- Zbiorowiska strefy przybrzeżnej (łęgi i zwirowiska) nad Leśnianką;
- Zbiorowiska strefy przybrzeżnej (łęgi, zarośla wierzbowe, zieleń wysoka) wzdłuż ul. Kopernika nad

Koszarawą;

- Siedlisko raka szlachetnego na Młynówce;
- Zbiorowiska strefy przybrzeżnej nad Łękawką;
- Las Wita;
- Zbiorowiska strefy przybrzeżnej (łęgi, zwirowiska, łożowiska) nad Sołą - „Zalew Żywiecki” - obejmujący łożowiska na wypłyconej części zbiornika chroniący ptactwo wodne.

IX.3. Zagrożenia geologiczne

Informacje o zagrożeniu ruchami masowymi ziemi na terenie miasta Żywca pojawiały się już w latach 70 (Katalog osuwisk z 1975 r.). Przez długi czas nie było jednak dostępnych szczegółowych, wymaganych przepisami prawa materiałów dotyczących zagrożenia osuwiskowego, które można by wykorzystać przy planowaniu przestrzennym. W ramach prac nad SOPO – Systemem Ochrony Przeciwosuwiskowej Państwowy Instytut Geologiczny wykonał „Mapę osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla miasta Ustroń w skali 1:10000”. W dokumentacji przyjęto następujące nazewnictwo:

- tereny zagrożone ruchami masowymi są obszarami (wyznaczone poza osuwiskami), w których obecne są czynniki wskazujące na występowanie ruchów masowych w przeszłości, a zatem są obszarami gdzie można spodziewać się ponownego rozwoju ruchów masowych w przyszłości,
- osuwiska – to tereny na których obserwuje się ruchy masowe ziemi.

Osuwiska dzielą się na:

- osuwiska aktywne – ciągle są w ciągłym ruchu lub objawy ich aktywności występowały w trakcie prowadzenia rejestracji, albo w ciągu co najmniej ostatnich 5 lat,
- osuwiska aktywne okresowo – objawy aktywności występowały w nieregularnych odstępach czasu, w ciągu ostatnich 50 lat,
- osuwiska nieaktywne – są ustabilizowane, w ich obrębie nie obserwowano i nie udokumentowano objawów aktywności w ciągu co najmniej ostatnich 50 lat.

Na terenie miasta oznaczono 47 osuwisk nieaktywnych, 64 osuwiska aktywne okresowo oraz 42 aktywne ciągle. Łączna powierzchnia wszystkich osuwisk to ok. 122,9 ha, z czego osuwiska aktywne zajmują ok. 27,33 ha, aktywne okresowo 27,96 ha, a nieaktywne ok. 67,62 ha. Osuwiska zlokalizowane są najczęściej na porośniętych lasami, niezabudowanych stromych stokach dolin cieków. Tereny zabudowane położone na osuwiskach to rejon ul. Folwark oraz przysiółki Niwy i Koleby. Ogółem terenów zabudowanych położonych na osuwiskach nie jest zbyt wiele. Z kolei tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi obejmują ok. 439,7 ha, ogółem wyznaczono 36 takich obszarów. Układają się one podobnie jak tereny osuwisk, stanowiąc często ich otoczenie, przy czym obejmują one rozleglejsze tereny zabudowane. Wymienić należy min. całą dolinę Czarnego Potoku w rejonie Oczkowa, dużą część Moszczanicy, rejon ul. Folwark, a także

rejon ul. Partyzantów i ul. Pierwogóra.

Jak wynika z dotychczasowych obserwacji większość osuwisk na analizowanych terenach powstaje w wyniku dynamicznych czynników naturalnych (infiltracji wód opadowych i roztopowych oraz podcięcia erozyjnego), które wykorzystywały naturalne predyspozycje danych obszarów do uruchomienia mas skalnych (tzw. czynniki statyczne): podatność podłoża na osuwanie – obecność utworów luźnych i warstw o różnej litologii i przepuszczalności. Szczególne zagrożenie stwarza infiltracja wód roztopowych i opadowych oraz podcięcie erozyjne stoków, na których występują miększe pokrywy piasków, żwirów, iłów, glin i lessów. Większe ruchy masowe na tym obszarze mogą wystąpić także w wyniku podcięcia stoków podczas wezbrań i powodzi. Część z osuwisk stanowią stare, pochodzące jeszcze z plejstocenu poruszone warstwy koluwiów. Często zbocze może wydawać się ustabilizowane (np. porośnięte drzewami) i nic nie wskazuje na występowanie jakichkolwiek ruchów masowych ziemi. Niemniej splot niekorzystnych oddziaływań może prowadzić do ponownego naruszenia nieskonsolidowanych warstw. Przeciwdziałanie ruchom masowym powinno polegać na sprawnej melioracji obszaru, która spowoduje szybkie odprowadzenie nadmiaru wód roztopowych i opadowych. Nie powinno się wycinać drzew i krzewów porastających zbocza terenów objętych osuwiskami, gdyż roślinność zdecydowanie hamuje i ogranicza rozwój ruchów masowych. W przypadku powstania np. nowego zsuwu należy miejsce to obsiać trawą lub obsadzić drzewami. Ponadto tereny objęte osuwiskami powinny być wyłączone spod budownictwa, a w przypadku ich zabudowy wszelkie planowane inwestycje inżynierskie i budowlane powinny zostać poprzedzone badaniami geologiczno – inżynierskimi. Dokładne rozpoznanie warunków geologicznych i szczegółowe badania geologiczno – inżynierskie gruntu mogą jednoznacznie stwierdzić przydatność tych terenów do zabudowy i określić możliwości ich zabudowy. Pozwolą one także na wskazanie sposobu zabezpieczenia istniejących budynków, budowli i infrastruktury drogowej i komunalnej znajdujących się na terenach zagrożonych. Rozwiązania takie często jednak wykraczają poza teren jednej działki budowlanej i obejmują np. obszar całego narażonego zbocza.

X. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ŹŁÓŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH I TERENÓW GÓRNICZYCH

X.1. Źłóża kopalin

Na terenie miasta Żywiec występują obecnie dwa udokumentowane złoża kruszyw naturalnych: „Łękawica” i „Żywiec Tresna”. Złoże surowców ilastych „Żywiec III” zostało wybilansowane oraz wykreślono je z bilansu zasobów. Eksploatacja na tym złożu zakończyła się na początku lat 90 XX w.

Złoże żwiru “Żywiec-Tresna” ma powierzchnię ok. 195 ha i średnią miąższość 4,6 m. Żwiry są gruboziarniste. Punkt piaskowy wynosi średnio 21,8 %, a zawartość nadziarna 39,0 %. Zasoby bilansowe żwiru na koniec 2000 r. wynosiły w kat. B - 1801,0 tys. ton w kat. C1 4280,0 tys. ton, a w kat. C2 - 10503,0

tys. ton. Złoże uznano za konfliktowe wobec środowiska naturalnego (klasa B), ze względu na położenie w obrębie Jeziora Żywieckiego. Złoże to kwalifikuje się do skreślenia z bilansu zasobów kopalin, ze względu na znaczną (do ponad 2 m) i ciągle powiększającą się grubość nadkładu (namułów), niemożliwego do usunięcia spod wody³. Złoże żwiru "Tresna" było eksploatowane w latach 1971-1984 przez Krakowskie Zakłady Eksploatacji Kruszywa, za pomocą pływającej koparki. Urobek ładowano na barkę, skąd, po przyholowaniu w pobliże zakładu przeróbczego, wysypywano na dno jeziora. Następnie był on wyciągany zgarniarką na brzeg i uszlachetniany w zakładzie przeróbczym. Ponowne podjęcie eksploatacji będzie utrudnione z powodu szybko rosnącej warstwy namułów, znoszonych przez wody powodziowe i tworzących nadkład. Ich przyrost, oceniany na podstawie pomiarów wykonanych przez Krakowskie Zakłady Eksploatacji Kruszywa, wyniósł ok. 2 m w ciągu 11 lat.

Złoże żwiru "Łękawica" ma powierzchnię 34,3 ha i średnią miąższość 5,0 m i nadkład o średniej grubości 0,8 m. Są to żwiry o grubym uziarnieniu, z nadziarnem stanowiącym 29,5 % i punktem piaskowym 21,4 %. Zasoby bilansowe złoża na koniec 2000 r. wynosiły w kat. C2 - 2343,0 tys. ton. Złoże jest mało konfliktowe wobec środowiska naturalnego (klasa A).

Granice złóż przedstawiono na podstawie Mapy Geośrodowiskowej Polski ark. Bielsko Biała.

W rejonie stacji Pietrzykowice prowadzone jest w ramach obowiązującego pozwolenia wodnoprawnego odmulanie Jeziora Żywieckiego. W ramach tego procesu odzyskuje się również kruszywa naturalne, brak jest tu jednak złoża, obszaru i terenu górniczego.

Tab. 12. Udokumentowane złoża kopalin na terenie miasta Żywiec.

ID Midas	Kopalina	Złoże/ Zasoby geologiczne bilansowe	Obszar Górniczy/ Teren górniczy/	Stan zagospodarowania
4461	Kruszywa naturalne (żwir)	Żywiec Tresna/ 2343 tyś. t.	brak	Eksploatacja złoża zaniechana w latach 70 XX w.
4467	Kruszywa naturalne (żwir)	Łękawica/16584 tys. t.	brak	Złoże rozpoznane wstępnie

X.2. Tereny górnicze

W myśl ustawy *Prawo geologiczne i górnicze* z dnia 4 lutego 1994 roku na terenie miasta Żywiec nie występują udokumentowane złoża kopalin, nie zostały również ustanowione obszary i tereny górnicze.

XI. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ORAZ STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

XI.1. Zaopatrzenie w wodę

Źródłem wody pitnej dla miasta Żywiec jest istniejące ujęcie na rzece Koszarawie. Zasoby eksploatacyjne tego ujęcia wynoszą 4345,92 m³/d (0,503 m³/s). Ponadto na terenie miasta Żywiec znajdują się 23 studnie, z których zatwierdzone zasoby wynoszą 5730,72 m³/d (0,663 m³/s). Biorąc pod uwagę ilości

³ Mapa Geośrodowiskowa Polski ark. Bielsko Biała, PIG, Warszawa, 2004

wód ujmowanych przez przemysł (2690,90 m³/d) sumaryczne zasoby eksploatacyjne wynoszą 12767,54 m³/d. Długość czynnej sieci wodociągowej na terenie miasta wynosiła 153,7 km, a liczba przyłączy wodociągowych wynosiła 5006 sztuk. Z sieci wodociągowej korzystało 28530 mieszkańców, co daje 88% ludności miasta (stan na 31.12.2011 r., dane GUS).

Istniejące zbiorniki wyrównawcze:

- zbiornik „Pierwogóra” o poj. 5000 m³ zlokalizowany przy SUW,
- zbiornik w dz. Burgałowska o poj. 2x1000 m³,
- zbiornik o poj. 2x150 m³ przy modernizowanej hydroforni przy ul. Leśniana,
- zbiornik w dz. Moszczanica o poj. 300 m³.

XI.2. Odprowadzanie ścieków

Na terenie miasta istnieje sieć kanalizacji sanitarnej doprowadzającej ścieki do istniejącej mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków. Oczyszczalnia ścieków jest odbiorcą ścieków z terenów objętych szczególną ochroną jakimi są tereny Żywieckiego Parku Krajobrazowego. Stąd też Oczyszczalnia została włączona do programu „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie”. Program ten realizowany jest jako Projekt ISPA/FS Nr 2000/PL/16/P/PE/023 na terenie jedenastu gmin powiatu żywieckiego.

Ogólna długość czynnej sieci kanalizacji sanitarnej wynosiła 173,3 km, a liczba przyłączy kanalizacyjnych do budynków wynosiła 4956 sztuk. Z sieci kanalizacyjnej korzystało 26665 mieszkańców, co daje 82,2% ogółu ludności miasta (stan na 31.12.2011 r., dane GUS).

Ze względu na nieszczelności sieci na oczyszczalnię wpływają również wody infiltracyjne i opadowe. Pozostałe budynki teoretycznie posiadają szczelne zbiorniki przydomowe z okresowym wywożeniem ścieków. Jednakże posiadają one przelewy wód nadosadowych wyprowadzonych do najbliższych cieków wodnych, co powoduje, że ciek wodny towarzyszący zabudowie spełniają dodatkowo funkcję kolektora ściekowego. Ciek i potoki przechwytyujące ścieki straciły już wymaganą I klasę czystości.

XI.3. Zaopatrzenie w gaz i ciepło

Przez teren miasta przebiega magistralna sieć gazowa relacji Wapienica – Żywiec (gazociąg wysokoprężny DN300 PN 6,5 MPa), z której pobierany jest gaz na potrzeby mieszkańców miasta za pomocą stacji redukcyjno – pomiarowej Żywiec – Leśniana. Długość czynnej sieci gazowej (sieć średnioprężna, rozdzielcza) na terenie miasta wynosiła 107,5 km, zaś liczba czynnych podłączeń do budynków 2341 sztuk. Z sieci gazowej korzystało 2998 mieszkańców, co stanowiło 9,2% ogółu ludności miasta. Gaz do ogrzewania mieszkań wykorzystywały 993 gospodarstwa domowe, a jego łączne zużycie wynosiło 1320,9 m³.

Przeważająca część budynków zlokalizowanych na obszarze miasta posiada własne, indywidualne źródła zaopatrzenia w ciepło, często o przestarzałej konstrukcji (kotły komorowe tradycyjne o sprawności nie przekraczającej 65%). Miasto posiada ciepłownię komunalną „Ekoterm” obsługującą tereny miasta położone po prawej stronie rzeki Soły. Oprócz kotłowni Pod Grapą na terenie miasta występują kotłownie

przemysłowe z których największe to Kotłownia Fabryki Wtryskarek 35 Gcal/h i Fabryki Papieru – nastawione są głównie na zaopatrzenie odbiorców przemysłowych.

XI.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Przez teren miasta przebiegają linie Krajowego Systemu Energetycznego wysokiego napięcia relacji:

- Komorowice – Żywiec, linia jednotorowa 110kV,
- Żywiec – Sporysz, linia jednotorowa 110 kV,
- Zabłocie – Sporysz, linia jednotorowa 110 kV,
- Węgierska Górka – Zabłocie, linia jednotorowa 110 kV,
- Żywiec – Rajcza, linia jednotorowa 110 kV,
- Szczyrk – Żywiec, linia jednotorowa 110 kV,
- Tresna – Żywiec I i II, linia dwutorowa 30 kV.

Miasto otrzymuje energię z rozdzielni (Głównych Punktów Zasilania):

- 110/30/15 kV GPZ Żywiec,
- 110/15 kV GPZ Sporysz,
- 110/15 kV GPZ Zabłocie.

Sieć 15 kV i 0,4 kV jest dobrze rozwinięta, występuje głównie jako napowietrzna, a w centrum miasta również jako kablowa. Stacje transformatorowe występują jako słupowe lub wbudowane.

XI.5. Komunikacja drogowa i kolejowa

Do najważniejszych relacji zewnętrznych, dla których istotne znaczenie ma jakość powiązań komunikacyjnych decydująca o dostępności ośrodka zaliczyć należy kierunki:

- Bielsko Biała – tradycyjny ośrodek o randze regionalnej; lokalizacja miejsc pracy i usług wyższego rzędu (kulturalnych, handlowych),
- Katowice – ośrodek o znaczeniu wojewódzkim,
- Kraków – tradycyjny ośrodek o znaczeniu ponadregionalnym.

Powiązania na tych kierunkach zapewnione są poprzez istniejącą sieć dróg krajowych i wojewódzkich:

- z Bielskiem: drogą krajową nr 69 (S69) lub alternatywnie przez Buczkowice drogą wojewódzką nr 942,
- z Katowicami: drogą krajową 69 (S69) i dalej DK1,
- z Krakowem; przez Bielsko i dalej drogą krajową nr 52 lub drogami wojewódzkimi 946 i 947 do Kobiernic i dalej DK 52; alternatywnie przez Suchą Beskidzką (droga wojewódzka 946) i dalej przez Wadowice DK 52.

Stwierdzić należy, że standardy oferowanych połączeń drogowych są bardzo niskie,

niezadowalające (z wyjątkiem Katowic na odcinku Bielsko – Katowice) głównie z powodu nieodpowiednich parametrów tych ciągów, jak również obciążenia ruchem przekraczającego ich przepustowość, co skutkuje znacznym wydłużeniem czasów podróży.

Z wyżej wymienionymi ośrodkami Żywiec posiada połączenia siecią pasażerskich linii kolejowych. Relatywnie dobre standardy występują jedynie w powiązaniach z Katowicami na odcinku Bielsko – Katowice. Istniejąca sieć kolejowa ze względu na niezadowalającą ilość oferowanych połączeń oraz utrudnioną dostępność spełnia ograniczoną rolę w obsłudze potrzeb transportowych w układzie regionalnym.

Ze względu na przygraniczne położenie ważna jest dostępność komunikacyjna przejść granicznych. Stwierdzić należy, że Żywiec posiada dobre powiązania z czterema drogowymi (w tym jedno z Czechami) i jednym kolejowym przejściem granicznym. Istotne są również powiązania lokalne z gminami należącymi do powiatu. Zapewnione są one poprzez istniejącą sieć dróg wojewódzkich oraz w ograniczonym zakresie poprzez linie kolejowe.

Podstawowy układ drogowo – uliczny Żywca tworzą:

a) drogi krajowe:

- nr 69 (DK69) relacji Bielsko Biala – Żywiec – Laliki – Zwardoń – granica państwa, w części będąca drogą ekspresową nr S69 (docelowo na całej długości droga ta ma posiadać kategorię drogi ekspresowej);

b) drogi wojewódzkie:

- nr 945 relacji Żywiec – Jeleśnia – Korbielów – granica państwa,
- nr 946 relacji Żywiec – Sucha Beskidzka,
- nr 948 relacji Żywiec – Tresna – Kobiernice,

c) drogi powiatowe:

- 1463 S – ul. Powstańców Śląskich, ul. Aleje Piłsudskiego,
- 1465 S – ul. Klonowa, ul. Grunwaldzka,
- 1469 S – ul. Aleje Wolności, ul. Legionów,
- 1472 S – droga przez Oczków,
- 1405 S – ul. Leśniaka,
- 1428 S – ul. Isep,
- 1473 S – ul. Isep (łącznik),
- 1413 S – ul. Ślemieńska,
- 1474 S – ul. Komonieckiego, ul. Moszczanicka,
- 1476 S – ul. Partyzantów,
- 1477 S – ul. M.C. Skłodowskiej,
- 1478 S – ul. Sporyska,

- 1457 S – ul. Podlesie,
- 1475 S – Żywiec – Rychwałd,
- 1467 S – ul. Komorowskich.

Gęstość sieci decyduje głównie o dostępności obszaru miasta. Dla standardów ruchu decydujące znaczenie mają jednak takie parametry i zjawiska jak:

- stan techniczny sieci drogowo - ulicznej i jej parametry techniczne,
- występujące obciążenie ruchem sieci, zwłaszcza w sytuacjach ekstremalnych (godziny szczytu, ruch rekreacyjny),
- segregacja ruchów tranzytowych i lokalnych (hierarchizacja układu),
- pojemność parkingowa strategicznych obszarów miasta lub jego punktów (o wysokiej atrakcyjności i ruchotwórczości),
- możliwość wyboru tras alternatywnych.

Oceniając w tym zakresie istniejący układ stwierdzić należy, że sumaryczna ocena jest niezadowalająca. Do najistotniejszych mankamentów istniejącego układu, decydujących o jego niskich standardach, zaliczyć należy:

- brak segregacji ruchów tranzytowych i lokalnych; ciągi dróg krajowych i wojewódzkich prowadzone są przez obszar śródmiejski bez możliwości wyznaczania tras omijających ten obszar,
- podstawowy układ charakteryzuje się wysokim obciążeniem ruchem kołowym, zauważalne jest okresowe wyczerpanie przepustowości niektórych skrzyżowań. Powoduje to blokadę ruchu na znacznym obszarze śródmieścia, jak również na drodze wylotowej w stronę Bielska,
- istniejąca sieć drogowo – uliczna miasta charakteryzuje się bardzo zróżnicowanymi parametrami technicznymi ciągów; zdecydowana większość nie odpowiada jednak funkcji i klasie technicznej danego ciągu,
- niewystarczająca pojemność parkingowa obszaru centrum powoduje dodatkowe obciążenie układu ruchami „błądzącymi” (pojazdy szukające wolnego miejsca na parkingach),
- istniejący układ w bardzo ograniczonym zakresie umożliwia, w wypadku obszarowej blokady, skorzystanie z tras alternatywnych. W wypadku ruchów przez rz. Sołę blokada jednej przeprawy mostowej jest w stanie doprowadzić do pełnego paraliżu komunikacyjnego miasta.

W ramach niniejszego studium nie wykonywano specjalnych pomiarów natężeń ruchu kołowego na sieci drogowo – ulicznej miasta. Uznano, że dla celów analityczno – studialnych wystarczającym będzie skorzystanie z wyników generalnego pomiaru ruchu kołowego przeprowadzonego w 2010 r. na sieci dróg krajowych i wojewódzkich przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA) i opracowanych przez „Transprojekt” Warszawa sp z o.o.

Szczegółowe wyniki tych pomiarów zawierające m.in.:

- obciążenie dróg średnim dobowym ruchem,

- rodzajową strukturę ruchu,
- wskaźniki wzrostu ruchu w latach 2005 - 2010,

są wystarczającym materiałem źródłowym do dokonania oceny stanu w tym zakresie.

Pomiar generalny 2010 r. - pomiarami tymi objęto wszystkie drogi krajowe i wojewódzkie:

- 1) DK 69, odc. Rybarzowice – Żywiec,
- 2) S69, odc. Żywiec – Węzeł Browar,
- 3) DW 945, odc. Żywiec: ul. Wesoła – ul. Dworcowa/Handlowa (rondo),
- 4) DW 945, odc. Żywiec: rondo – ul. Handlowa – ul. Witosa – rondo,
- 5) DW 945, odc. Żywiec: rondo/Piłsudskiego – ul. Skłodowskiej – Żywiec (kier. Przyłęków),
- 6) DW 945, odc. Żywiec (kier. Przyłęków) – Pewel Mała (kier. Mutne),
- 7) DW 946, odc. Żywiec: rondo/S69 – rondo ul. Wolności – ul. Piłsudskiego/Żeromskiego,
- 8) DW 946, odc. Żywiec: ul. Piłsudskiego/Żeromskiego – Oczków (DW 948),
- 9) DW 946, odc. Oczków (DW 948) – Łękawica (DW 781),
- 10) DW 948, odc. Czernichów/Tresna – Oczków (DW 946).

Średni dobowy ruch (SDR) w 2010 r. wynosił:

- odc. nr 1) 20585 pojazdów silnikowych, w tym:
  - motocykle – 118,
  - samochody osobowe i mikrobusy – 17018,
  - lekkie samochody ciężarowe (dostawcze) – 1594,
  - samochody ciężarowe ogółem (z przyczepą i bez) – 1652,
  - autobusy – 189,
  - ciągniki rolnicze – 14,
  - rowery – 30,
- odc. nr 2) 8353 pojazdów silnikowych, w tym:
  - motocykle – 40,
  - samochody osobowe i mikrobusy – 6767,
  - lekkie samochody ciężarowe (dostawcze) – 690,
  - samochody ciężarowe ogółem (z przyczepą i bez) – 832,
  - autobusy – 24,
  - ciągniki rolnicze – 0,
  - rowery – 1,
- odc. nr 3) 6646 pojazdów silnikowych, w tym:
  - motocykle – 60,
  - samochody osobowe i mikrobusy – 6941,
  - lekkie samochody ciężarowe (dostawcze) – 452,
  - samochody ciężarowe (łącznie: bez przyczepy i z przyczepą) – 66,
  - autobusy – 120,
  - ciągniki rolnicze – 7,
- odc. nr 4) 10244 pojazdów silnikowych, w tym:
  - motocykle – 113,
  - samochody osobowe i mikrobusy – 9322,
  - lekkie samochody ciężarowe (dostawcze) – 642,

- samochody ciężarowe (łącznie: bez przyczepy i z przyczepą) – 41,
- autobusy – 123,
- ciągniki rolnicze – 0,
- odc. nr 5) 8625 pojazdów silnikowych, w tym:
  - motocykle – 112,
  - samochody osobowe i mikrobusy – 7659,
  - lekkie samochody ciężarowe (dostawcze) – 388,
  - samochody ciężarowe (łącznie: bez przyczepy i z przyczepą) – 319,
  - autobusy – 138,
  - ciągniki rolnicze – 9,
- odc. nr 6) 10178 pojazdów silnikowych, w tym:
  - motocykle – 132,
  - samochody osobowe i mikrobusy – 8917,
  - lekkie samochody ciężarowe (dostawcze) – 621,
  - samochody ciężarowe (łącznie: bez przyczepy i z przyczepą) – 346,
  - autobusy – 142,
  - ciągniki rolnicze – 20,
- odc. nr 7) 13806 pojazdów silnikowych, w tym:
  - motocykle – 124,
  - samochody osobowe i mikrobusy – 11832,
  - lekkie samochody ciężarowe (dostawcze) – 980,
  - samochody ciężarowe (łącznie bez przyczepy i z przyczepą) – 677,
  - autobusy – 179,
  - ciągniki rolnicze – 14,
- odc. nr 8) 7900 pojazdów silnikowych, w tym:
  - motocykle – 118,
  - samochody osobowe i mikrobusy – 6983,
  - lekkie samochody ciężarowe (dostawcze) – 466,
  - samochody ciężarowe (łącznie bez przyczepy i z przyczepą) – 222,
  - autobusy – 103,
  - ciągniki rolnicze – 8,
- odc. nr 9) 3787 pojazdów silnikowych, w tym:
  - motocykle – 49,
  - samochody osobowe i mikrobusy – 3275,
  - lekkie samochody ciężarowe (dostawcze) – 284,
  - samochody ciężarowe (łącznie bez przyczepy i z przyczepą) – 137,
  - autobusy – 34,
  - ciągniki rolnicze – 8,
- odc. nr 10) 5371 pojazdów silnikowych, w tym:
  - motocykle – 70,
  - samochody osobowe i mikrobusy – 4661,
  - lekkie samochody ciężarowe (dostawcze) – 403,
  - samochody ciężarowe (łącznie bez przyczepy i z przyczepą) – 167,
  - autobusy – 59,
  - ciągniki rolnicze – 11,

Obciążenie tych dróg uznać należy za wysokie (lub bardzo wysokie), tym bardziej, że w większości przypadków ich parametry techniczne nie zapewniają dostatecznej przepustowości. Relatywnie wysoki

udział ruchu ciężkiego ujemnie wpływa na warunki ruchu na tych trasach, jak również powoduje wzrost uciążliwości drogowego ruchu kołowego.

Sieć kolejowa.

Przez obszar miasta przebiegają dwie linie kolejowe:

- drugorzędna, jednotorowa, zelektryfikowana nr 139 relacji Bielsko Biała – Żywiec – Zwardoń,
- drugorzędna, jednotorowa, zelektryfikowana nr 97 relacji Żywiec – Sucha Beskidzka.

Są to linie prowadzące ruch mieszany, pasażersko – towarowy.

Komunikacja publiczna.

Obsługę potoków w pasażerskiej komunikacji publicznej zapewniają:

- pasażerskie linie kolejowe PKP,
- autobusy przedsiębiorstwa PKS,
- miejska komunikacja autobusowa.

Komunikacja kolejowa.

Pociągi pasażerskie prowadzone są tylko linią kolejową nr 139. W chwili obecnej Żywiec posiada bezpośrednie powiązania kolejowe z: Bielskiem, Katowicami, Sosnowcem, Częstochową, i Zwardoniem. Dostępność do sieci kolejowej możliwa jest poprzez stacje pasażerskie Żywiec i Żywiec Sporysz, przy czym ze stacji Żywiec Sporysz nie odjeżdżają żadne pociągi osobowe. Powiązania kolejowe istotne są w obsłudze relacji krajowych i międzyregionalnych. Znaczna częstotliwość połączeń z Bielskiem i Katowicami ułatwia dostępność krajowej i międzynarodowej kolejowej sieci pasażerskiej.

Komunikacja PKS

Autobusowa komunikacja realizowana przez PKS ma podstawowe znaczenie głównie dla obsługi powiązań lokalnych, międzygminnych. Znaczna częstotliwość kursowania na liniach lokalnych w zasadzie w poprawny sposób zapewnia obsługę występujących potoków pasażerskich. Przy ul. Dworcowej (vis a vis) dworca PKP zlokalizowany jest Dworzec autobusowy PKS. Dostępność linii autobusowych PKS możliwa jest poprzez sieć 15 przystanków autobusowych.

Miejska komunikacja autobusowa

Miejską komunikację autobusową realizuje na zlecenie Urzędu Miejskiego Miejski Zakład Komunikacyjny w Żywcu. W chwili obecnej obsługiwanych jest 17 linii autobusowych. Jedynie trzy z tych linii:

- nr 4, Dworzec MZK – Oczków,
- nr 7, Dworzec MZK – Moszczanica,
- nr 12, Żywiec Dzielnica Przemysłowa – Kocurów, to linie wewnątrzmięskie.

Pozostałe 14 linii zapewnia powiązania Żywca z sąsiednimi miejscowościami leżącymi na terenie

sześciu gmin: Czernichowa, Lipowej, Łodygowic, Radziechowy – Wieprz, Świnnej i Gilowic. Łączna długość linii autobusowych wynosi 208 km, które są obsługiwane przez 35 autobusów, które wykonują 263 kursy dzienne w dni robocze, 147 w soboty i 132 w niedziele i święta. Dostępność zapewniona jest przez 47 przystanków podwójnych i 25 pojedynczych (jednokierunkowych). Przy ul. Browarnej funkcjonuje dworzec autobusowy MZK. Drugim ważnym punktem koncentracji zakończeń linii jest pętla autobusowa na Osiedlu 700 lecia, gdzie kończy i rozpoczyna trasy 5 linii autobusowych. Stwierdzić należy, że miasto Żywiec posiada dobrze rozwiniętą sieć linii komunikacji publicznej charakteryzującą się układem promienistym. Praktycznie nie występują obszary pozbawione dostępu do sieci linii autobusowych komunikacji miejskiej. Występują jedynie obszary o wydłużonym czasie dojścia pieszego do przystanków komunikacji publicznej (Koleby, rejon Góry Burgałowskiej).

Ciągi pieszce

Jednym z czynników decydujących o stanie bezpieczeństwa na sieci drogowo – ulicznej jest segregacja pozioma ruchu kołowego i pieszego. Zauważa się znaczne zróżnicowanie „wyposażenia” przekroju poprzecznego ulic w chodniki. W obszarze Śródmieścia praktycznie wszystkie ulice mają obustronne lub jednostronne chodniki (w różnym stanie technicznym). Jako zdecydowanie złą określić należy sytuację w dzielnicach peryferyjnych (np. Oczków, Kocurów, Moszczanica). Całkowity brak chodników wzdłuż ciągów o nienormatywnych parametrach technicznych stwarza znaczne zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu (pieszego i kołowego).

Drogi rowerowe

Na terenie miasta brak jest wydzielonych lub specjalnie oznakowanych ciągów rowerowych. Ruch rowerowy odbywa się jezdniami istniejących dróg i ulic. Obciążenie ruchem kołowym niektórych ciągów jest jednak na tyle wysokie, że prowadzenie po wspólnej jezdni ruchu samochodowego i rowerowego stwarza duże zagrożenie. Dotyczy to w szczególności ciągów dróg krajowych i wojewódzkich przebiegających przez miasto, jak również obszaru ścisłego centrum miasta. Bezspornie wzdłuż tych ciągów (lub na tych kierunkach) wskazane jest prowadzenie ruchu rowerowego wydzielonymi ciągami, bądź też jego uprzywilejowanie. Zgodnie z danymi GUS, na koniec roku 2011 miasto Żywiec posiadało na swoim obszarze 1,4 km ścieżek rowerowych.

Parkowanie

Zagadnienie parkowania rozpatrywać można w aspekcie funkcjonalnym jako:

- zapewnienie stałych miejsc postojowych dla mieszkańców; problem ten występuje głównie na terenie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Na terenach zabudowy jednorodzinnej zakłada się, że parkowanie zapewnione jest w obszarze parcel,
- zapewnienie czasowych miejsc postojowych przy obiektach użyteczności publicznej, zakładach pracy,

- zapewnienie czasowych miejsc postojowych w miejscach koncentracji usług/handlu lub pojedynczych obiektach usługowych/handlowych charakteryzujących się znacznymi potrzebami w tym zakresie,

lub techniczno - przestrzennym:

- parkingi wydzielone;
- parkingi przyuliczne (zatoki parkingowe);
- parkowanie na jezdni.

W Żywcu najistotniejsze jest zapewnienie odpowiedniej ilości stałych miejsc postojowych na terenach zabudowy wielorodzinnej, oraz czasowych miejsc postojowych w obszarze śródmiejskim. Obecna ilość miejsc parkingowych w obszarze Śródmieścia jest niewystarczająca w stosunku do występujących potrzeb.

Podsumowanie – wnioski

Do najistotniejszych zjawisk mających podstawowe znaczenie dla funkcjonowania i oceny systemu transportu miasta Żywca zaliczyć należy:

- stosunkowo bogata ilościowo sieć drogowo – uliczna charakteryzująca się relatywnie niskimi, a czasami bardzo niskimi parametrami technicznymi, zdecydowanie odbiegającymi od wymaganych ze względu na funkcję trasy lub ciągu; w dzielnicach peryferyjnych jest to praktycznie reguła;
- występuje brak specjalizacji funkcjonalnej ciągów. Ruch tranzytowy prowadzony jest tymi samymi trasami co powiązania lokalne. Częściowo zrealizowane obejście centrum miasta od strony północnej, w ciągu DW 946, stanowi krok w dobrą stronę, jednak jest to częściowe rozwiązanie problemu i jest ono niewystarczające;
- występujące natężenia ruchu kołowego na podstawowych ciągach zaliczyć należy do bardzo wysokich. Okresowo następuje wyczerpanie przepustowości elementów sieci (skrzyżowań).
- ograniczona dostępność linii kolejowych i niezadowalająca oferta przewozowa skutkuje ograniczonym znaczeniem transportu kolejowego w systemie przewozów pasażerskich,
- układ tras i dostępność sieci miejskiej komunikacji autobusowej ocenić należy jako wystarczającą, zapewniającą obsługę całego miasta,
- istniejąca pojemność parkingowa obszaru śródmiejskiego jest niewystarczająca w stosunku do potrzeb. Prowadzi to w sytuacjach ekstremalnych do pojawiania się na sieci ulicznej dodatkowych ruchów błądzących, jak również do parkowania w miejscach niedozwolonych, stwarzających znaczne utrudnienia w ruchu samochodowym,
- zdecydowanie negatywnie ocenić należy wyposażenie ulic w chodniki w dzielnicach peryferyjnych; bardzo złe parametry techniczne ulic (wąskie jezdnie, brak poboczy) dodatkowo wprowadzają utrudnienia w ruchu pieszych, stwarzając duże zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu,

- brak jest wydzielonych lub specjalnie oznakowanych ciągów rowerowych. Występujące natężenia ruchu samochodowego stwarzają znaczne zagrożenie bezpieczeństwa ruchu rowerowego prowadzonego jezdniami ulicznymi.

XII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Ponadlokalne cele publiczne dotyczą działań o znaczeniu powiatowym, wojewódzkim i krajowym. Cele publiczne szczegółowo określa ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 *o gospodarce nieruchomościami* (Dz. U. 1997, nr 115, poz. 741). W przypadku miasta Żywiec celami publicznymi są:

- wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, budowa i utrzymanie tych dróg,
- wydzielanie gruntów pod linie kolejowe oraz ich budowa i utrzymanie,
- budowa i utrzymanie ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania płynów, gazów i energii elektrycznej, a także innych obiektów i urządzeń związanych z ich funkcjonowaniem,
- budowa i utrzymanie urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania i oczyszczania ścieków,
- budowa oraz utrzymanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronę przed powodzią, a także regulacja i utrzymanie wód oraz urządzeń melioracji widnych będących własnością Skarbu Państwa lub samorządu terytorialnego,
- opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- budowa i utrzymanie pomieszczeń dla urzędów organów władzy, administracji, szkół publicznych, a także publicznych obiektów ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej i placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- wydobywanie kopalin stanowiących własność Skarbu Państwa,
- zakładanie i utrzymanie cmentarzy.

W planie zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego ujęto ujęto następujące zadania o znaczeniu ponadlokalnym:

- budowa drogi ekspresowej nr S69 Bielsko – Biała – Zawadoń,
- modernizacja linii kolejowych,
- budowa regionalnych obiektów gospodarki odpadami,

W ramach sieci ekologicznej Econet – Polska jest obszarem węzłowym o znaczeniu krajowym – obszar Beskidu Małego – północno – wschodnia część miasta (Oczków).

W ramach systemu infrastruktury technicznej – komunikacja drogowa – drogi ekspresowe:

budowa drogi ekspresowej S-69 Bielsko Biała – Żywiec – granica państwa.

Komunikacja kolejowa, magistrale komunikacyjne – projektowana linia kolejowa dużej prędkości 9 południowa CMK Katowice - Bielsko Biała - Zawadoń - Żylica, po istniejącej linii PKP przy założeniu jej przebudowy do parametrów trasy magistralnej.

W zakresie pasm – stref aktywności i rozwoju społeczno – gospodarczego całe miasto znajduje się w obszarze węzłowym aglomeracji bielskiej.

Strefa restrukturyzacji funkcji rekreacyjnej – obejmuje tereny obrzeża istniejącego zbiornika wodnego związanego z rekreacją przywodną.